

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Katja Ajdišek

Analiza zadolženosti mestnih občin v Sloveniji v obdobju od leta 2010 do leta 2014

Diplomsko delo

Ljubljana, 2016

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Katja Ajdišek

Mentor: red. prof. dr. Marjan Brezovšek

Analiza zadolženosti mestnih občin v Sloveniji v obdobju od leta 2010 do leta 2014

Diplomsko delo

Ljubljana, 2016

Zahvaljujem se staršema in bratu ter prijateljem, ki so mi stali ob strani med študijem in me spodbujali pri zaključku. Zahvaljujem se tudi mentorju, red. prof. dr. Brezovšku za pomoč in nasvete pri pisanju diplomskega dela.

Analiza zadolženosti mestnih občin v Sloveniji v obdobju od leta 2010 do leta 2014

Diplomsko delo preučuje zadolženost slovenskih mestnih občin. Občine lokalne zadeve javnega pomena financirajo iz lastnih virov, sredstev države in zadolžitve. Najpomembnejši vir financiranja občine predstavlja dohodnina. Med dajatve, ki jih občina sama predpiše in samostojno oblikuje njihovo višino, spadajo le nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča in različne občinske takse. Alternativne vire financiranja občin predstavljajo prejeta sredstva iz Evropske unije, javno zasebna partnerstva in zadolževanje. Občine se zadolžujejo za izvrševanje proračuna in za sredstva sofinanciranja investicij iz proračuna Evropske unije. Zadolženost je omejena na višino odplačevanja dolga. Občina se lahko zadolži na podlagi predhodnega soglasja ministra pristojnega za finance. Lahko rečemo, da se dolg občin sistematično ne preverja, saj Ministrstvo za finance preverja stanje zadolženosti občine, ko leta zaprosi za soglasje k zadolžitvi. Za nadzor poslovanja občin so pristojni notranji in zunanji revizorji. Računsko sodišče kot zunanji revizor vsako leto revidira pravilnost poslovanja določenega števila občin in poda mnenje o pravilnosti poslovanja.

Ključne besede: lokalna samouprava, financiranje občin, zadolževanje občin, alternativni viri financiranja, Računsko sodišče Republike Slovenije.

Analysis of indebtedness of municipalities in Slovenia in the period from 2010 to 2014

The diploma thesis studies the indebtedness of selected Slovenian municipalities. Municipalities fund local matters of public interest with their own resources, state funds and borrowing. The most important source of municipalities' funding is the income tax. The only tax that a municipality can prescribe by itself and independently form its rate is the compensation for the use of building land and various municipal taxes. Alternative sources of funding for municipalities are funds from the European Union, public-private partnerships and borrowing. Municipalities borrow in order to implement the budget and co-finance the investments from the European Union budget. Indebtedness is limited to the amount of debt repayment. A municipality may borrow provided it has acquired prior consent of the Minister of Finance. The debt of municipalities is not systematically checked as the Ministry of Finance verifies the indebtedness of a municipality only when the latter applies for a consent to borrow. Internal and external auditors are responsible for monitoring the business operations of municipalities. The Court of Auditors as an external auditor audits the regularity of a certain number of municipalities on a yearly basis and gives an opinion on the regularity of their operations.

Key words: local self-government, municipal funding, municipality borrowing, alternative sources of funding, the Court of Auditors of the Republic of Slovenia.

KAZALO

1 UVOD	17
2 METODOLOŠKI OKVIR.....	18
2.1 Cilj in hipoteze diplomske naloge	18
2.2 Raziskovalne metode in tehnike	18
3 OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV	19
3.1 Lokalna skupnost.....	19
3.2 Lokalna samouprava	20
3.3 Nastanek in razvoj lokalne samouprave na Slovenskem	21
3.4 Občina	23
3.4.1 Vrste občin.....	23
3.4.2 Mestna občina.....	24
3.4.3 Naloge občin.....	25
3.4.4 Organi občine	27
3.4.5 Občinski proračun.....	28
4 FINANCIRANJE OBČIN V SLOVENIJI	29
4.1 Lastni viri	31
4.2 Sredstva države.....	35
4.3 Zadolževanje.....	38
4.3.1 Zadolževanje glede na namen.....	38
4.3.2 Omejitev obsega zadolženosti	39
4.3.2 Nadzor nad zadolževanjem občin.....	44
5 ANALIZA ZADOLŽENOSTI SLOVENSКИH MESTNIH OBČIN V OBDOBJU OD 2010 DO 2014.....	45
5.1 Mestna občina Ljubljana (MOL).....	47

5.2 Mestna občina Maribor (MOM).....	49
5.3 Mestna občina Kranj (MOK).....	51
5.4 Mestna občina Koper (MOKP)	53
5.5 Mestna občina Celje (MOC)	55
5.6 Mestna občina Novo mesto (MONM).....	57
5.7 Mestna občina Velenje (MOV)	59
5.8 Mestna občina Nova Gorica (MONG)	61
5.9 Mestna občina Ptuj (MOP).....	63
5.10 Mestna občina Murska Sobota (MOMS)	65
5.11 Mestna občina Slovenj Gradec (MOSG).....	67
5.12 Povzetek	69
6 ALTERNATIVNI VIRI FINANCIRANJA	71
6.1 Mestna občina Ljubljana (MOL).....	75
6.2 Mestna občina Maribor (MOM).....	76
6.3 Mestna občina Kranj (MOK)	77
6.4 Mestna občina Koper (MOKP)	78
6.5 Mestna občina Celje (MOC)	79
6.6 Mestna občina Novo mesto (MONM)	80
6.7 Mestna občina Velenje (MOV)	81
6.8 Mestna občina Nova Gorica (MONG).....	82
6.9 Mestna občina Ptuj (MOP).....	83

6.10 Mestna občina Murska Sobota (MOMS)	84
6.11 Mestna občina Slovenj Gradec (MOSG).....	85
6.12 Povzetek	86
7 PROBLEMATIKA ZADOLŽEVANJA OBČIN	86
8 ZAKLJUČEK	92
9 LITERATURA	94
PRILOGE	99
Priloga A.1: Dolg MOL, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014	99
Priloga A.2: Dolg MOL na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014	99
Priloga A.3: Dolg MOM, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014	100
Priloga A.4: Dolg MOM na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014	100
Priloga A.5: Dolg MOK, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014	101
Priloga A.6: Dolg MOK na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014	101

Priloga A.7: Dolg MOKP, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014	102
Priloga A.8: Dolg MOKP na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014	102
Priloga A.9: Dolg MOC, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014	103
Priloga A.10: Dolg MOC na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014	103
Priloga A.11: Dolg MONM, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014	104
Priloga A.12: Dolg MONM na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014	104
Priloga A.13: Dolg MOV, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014	105
Priloga A.14: Dolg MOV na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014	105
Priloga A.15: Dolg MONG, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014	106

Priloga A.16: Dolg MONG na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014	106
Priloga A.17: Dolg MOP, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014	107
Priloga A.18: Dolg MOP na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014	107
Priloga A.19: Dolg MOMS, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	108
Priloga A.20: Dolg MOMS na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014	108
Priloga A.21: Dolg MOSG, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	109
Priloga A.22: Dolg MOSG na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014	109
Priloga B.1: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOL, prejeta sredstva iz Evropske unije MOL, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOL, celotni prihodki MOL, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOL, delež dolga MOL glede na celotne prihodke v odstotkih od leta 2010 do leta 2014	110
Priloga B.2: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOM, prejeta sredstva iz Evropske unije MOM, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOM, celotni prihodki MOM, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOM, delež dolga MOM glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	111

Priloga B.3: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOK, prejeta sredstva iz Evropske unije MOK, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOK, celotni prihodki MOK, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOK, delež dolga MOK glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 112

Priloga B.4: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOKP, prejeta sredstva iz Evropske unije MOKP, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOKP, celotni prihodki MOKP, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOKP, delež dolga MOKP glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 113

Priloga B.5: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOC, prejeta sredstva iz Evropske unije MOC, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOC, celotni prihodki MOC, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOC, delež dolga MOC glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 114

Priloga B.6: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MONM, prejeta sredstva iz Evropske unije MONM, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MONM, celotni prihodki MONM, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MONM, delež dolga MONM glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 115

Priloga B.7: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOV, prejeta sredstva iz Evropske unije MOV, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOV, celotni prihodki MOV, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOV, delež dolga MOV glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 116

Priloga B.8: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MONG, prejeta sredstva iz Evropske unije MONG, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MONG, celotni prihodki MONG, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MONG, delež dolga MONG glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 117

Priloga B.9: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOP, prejeta sredstva iz Evropske unije MOP, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOP, celotni prihodki MOP, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOP, delež dolga MOP glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 118

Priloga B.10: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOMS, prejeta sredstva iz Evropske unije MOMS, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOMS, celotni

prihodki MOMS, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOMS, delež dolga MOMS glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 119

Priloga B.11: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOSG, prejeta sredstva iz Evropske unije MOSG, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOSG, celotni prihodki MOSG, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOSG, delež dolga MOSG glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014..... 120

KAZALO SLIK IN TABEL

Slika 5.1: Dolg MOL, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014.....47

Slika 5.2: Delež dolga MOL glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014.....48

Slika 5.3: Dolg MOL na prebivalca, dolg pravnih oseb na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014.....48

Slika 5.4: Dolg MOM, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014.....49

Slika 5.5: Delež dolga MOM glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014.....50

Slika 5.6: Dolg MOM na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014.....50

Slika 5.7: Dolg MOK, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014.....51

Slika 5.8: Delež dolga MOK glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni dolg glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014.....52

Slika 5.9: Dolg MOK na prebivalca, dolg pravnih oseb na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014.....52

Slika 5.10: Dolg MOKP, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014.....53

Slika 5.11: Delež dolga MOKP glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	54
Slika 5.12: Dolg MOKP na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014.....	54
Slika 5.13: Dolg MOC, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014.....	55
Slika 5.14: Delež dolga MOC glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni dolg glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	56
Slika 5.15: Dolg MOC na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014	56
Slika 5.16: Dolg MONM, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014.....	57
Slika 5.17: Delež dolga MONM glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	58
Slika 5.18: Dolg MONM na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014.....	58
Slika 5.19: Dolg MOV, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg leta 2010 do leta 2014.....	59
Slika 5.20: Delež dolga MOV glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	60
Slika 5.21: Dolg MOV na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg prebivalca od leta 2010 do leta 2014.....	60
Slika 5.22: Dolg MONG, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014.....	61
Slika 5.23: Delež dolga MONG glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	62
Slika 5.24: Dolg MONG na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014.....	62

Slika 5.25: Dolg MOP, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014.....	63
Slika 5.26: Delež dolga MOP glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	64
Slika 5.27: Dolg MOP na prebivalca, dolg pravnih oseb na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014.....	64
Slika 5.28: Dolg MOMS, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014.....	65
Slika 5.29: Delež dolga MOMS glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	66
Slika 5.30: Dolg MOMS na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014.....	66
Slika 5.31: Dolg MOSG, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014.....	67
Slika 5.32: Delež dolga MOSG glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	68
Slika 5.33: Dolg MOSG na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014.....	68
Tabela 4.1: Primerjava poslov, ki štejejo v dovoljeni obseg zadolžitve po predpisih v obdobju od 25. 10. 2005 do 24. 6. 2008 (ZFO in ZFO-1) in od 25. 6. 2008 (ZFO-1).....	42
Tabela 4.2: Primerjava dovoljenega obsega zadolžitve po predpisih v obdobju od 25. 10. 2005 do 24. 6. 2008 (ZFO, ZFO-1) in od 25. 6. 2008 (ZFO-1).....	43
Tabela 5.1: Absolutni dolg mestnih občin od leta 2010 do leta 2014.....	69
Tabela 5.2: Absolutni dolg pravnih oseb na ravni občine v evrih od leta 2010 do leta 2014.....	70
Tabela 5.3: Skupen absolutni dolg občin (občine ter pravnih oseb na ravni občine) od leta 2010 do leta 2014	70
Tabela 6.1: Vrsta zadolžitve MOL v evrih od leta 2010 do leta 2014.....	75

Tabela 6.2: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOL od leta 2010 do leta 2010, delež dolga MOL glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	75
Tabela 6.3: Vrsta zadolžitve MOM v evrih od leta 2010 do leta 2014.....	76
Tabela 6.4: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOM, delež dolga MOM glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	76
Tabela 6.5: Vrsta zadolžitve MOK v evrih od leta 2010 do leta 2014.....	77
Tabela 6.6: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOK, delež dolga MOK glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	77
Tabela 6.7: Vrsta zadolžitve MOKP v evrih od leta 2010 do leta 2014.....	78
Tabela 6.8: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOKP, delež dolga MOKP glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	78
Tabela 6.9: Vrsta zadolžitve MOC v evrih od leta 2010 do leta 2014.....	79
Tabela 6.10: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOC, delež dolga MOC glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	79
Tabela 6.11: Vrsta zadolžitve MONM v evrih od leta 2010 do leta 2014.....	80
Tabela 6.12: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MONM, delež dolga MONM glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	80
Tabela 6.13: Vrsta zadolžitve MOV v evrih od leta 2010 do leta 2014.....	81
Tabela 6.14: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOV, delež dolga MOV glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	81
Tabela 6.15: Vrsta zadolžitve MONG v evrih od leta 2010 do leta 2014.....	82
Tabela 6.16: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MONG, delež dolga MONG glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	82
Tabela 6.17: Vrsta zadolžitve MOP v evrih od leta 2010 do leta 2014.....	83
Tabela 6.18: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOP, delež dolga MOP glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	83
Tabela 6.19: Vrsta zadolžitve MOMS v evrih od leta 2010 do leta 2014.....	84

Tabela 6.20: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOM, delež dolga MOMS glede na celotne prihodke v od leta 2010 do leta 2014.....	84
Tabela 6.21: Vrsta zadolžitve MOSG v evrih od leta 2010 do leta 2014.....	85
Tabela 6.22: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOSG, delež dolga MOSG glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014.....	85
Tabela 7: Pregled izdanih revizijskih poročil Računskega sodišča o pravilnosti (dela) poslovanja mestnih občin v obdobju od leta 2010 do leta 2014.....	87

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

EUR Evro

H Hipoteza

MELLS Evropska listina lokalne samouprave

MOC Mestna občina Celje

MOKP Mestna občina Koper

MOK Mestna občina Kranj

MOL Mestna občina Ljubljana

MOM Mestna občina Maribor

MOMS Mestna občina Murska Sobota

MONG Mestna občina Nova Gorica

MONM Mestna občina Novo mesto

MOP Mestna občina Ptuj

MOSG Mestna občina Slovenj Gradec

MOV Mestna občina Velenje

RS Republika Slovenija

URS Ustava Republike Slovenije

Ur. l. RS Uradni list Republike Slovenije

ZGMRS Zakon o glavnem mestu Republike Slovenije

ZJZP Zakon o javno-zasebnem partnerstvu

ZLS-UPB2 Zakon o lokalni samoupravi

ZFO-UPB1 Zakon o financiranju občin

ZRacS-1 Zakon o računskem sodišču

1 UVOD

Republika Slovenija je upravno razdeljena na 212 občin, med katerimi jih ima 11 status mestnih občin. V diplomskem delu smo obravnavali zadolževanje slovenskih mestnih občin, ker predstavlja populacija mestnih občin dobro tretjino vseh prebivalcev Republike Slovenije. Ustava Republike Slovenije opredeljuje občino kot samoupravno skupnost, ki je obenem tudi edina obvezna samoupravna skupnost. Kot taki ji tako Ustava Republike Slovenije, kot tudi zakoni nalagajo naloge, zadolžitve in pristojnosti, ki jih mora opravljati, da zadovolji potrebe prebivalstva. Za to so potrebna finančna sredstva. Občine tako lokalne zadeve javnega pomena financirajo iz lastnih virov, sredstev države in zadolžitve.

»Finančni viri bi morali biti premo-sorazmerni s pristojnostmi, ki jih ustava in zakonodaja nalaga lokalnim skupnostim. Finančno avtonomijo si občine med drugim zagotavljajo z davki, saj je tudi v Evropski listini lokalne samouprave (MELLS) zapisano, da mora vsaj delež denarnih sredstev občin izvirati iz prispevkov in davkov, ki jih občine določijo same« (Vlaj 2001, 271).

V diplomski nalogi bomo preučili vire financiranja občin in preverili na višino katerih dohodkov lahko občine vplivajo same. V nadaljevanju diplomskega dela se bomo osredotočili na zadolževanje mestnih občin tako, da bomo ugotavljali ali se zadolženost v letih od 2010 do 2014 povečuje ali zmanjšuje. Preverili bomo tudi, če je zadolženost občin v okviru zakonskih omejitev. Raziskali bomo kateri so alternativni viri financiranja in skušali z analizo prejetih tako imenovanih alternativnih virov financiranja prikazati katerih se mestne občine največ poslužujejo. Na koncu bomo preverili še kakšno je mnenje Računskega sodišča republike Slovenije glede trenutne zakonske podlage, ki ureja zadolževanje občin.

2 METODOLOŠKI OKVIR

2.1 Cilj in hipoteze diplomske naloge

V diplomskem delu bomo prikazali katere so naloge občin in kako jih občine financirajo. Občine imajo možnost vpliva na višino nekaterih svojih prihodkov. Preverili bomo na višino katerih prihodkov lahko vplivajo.

Zakonodaja občine omejuje pri njihovem zadolževanju, med drugim glede na namen in višino največje zadolženosti, prav tako se občine ne morejo zadolžiti brez soglasja Ministrstva za finance. Osredotočili se bomo na zadolževanje mestnih občin. Naredili bomo analizo zadolženosti mestnih občin v obdobju od leta 2010 do leta 2014. To časovno obdobje je bilo izbrano zato, ker nam daje dovolj velik časovni okvir za analizo, hkrati pa to obdobje predstavlja tudi štiriletni mandat županovanja. Naša prva hipoteza bo:

H1 Mestne občine skozi preučevano obdobje povečujejo svojo zadolženost, vendar je le-ta v okviru zakonske omejitve.

Zaradi prenašanja vse večjega števila nalog na občine ob nespremenjeni strukturi financiranja prihaja do problemov pri financiranju teh nalog. Preverili bomo katere so možnosti alternativnih virov financiranja in skušali dokazati drugo hipotezo, ki se glasi:

H2 Mestne občine se od alternativnih virov financiranja največ poslužujejo različnih instrumentov zadolževanja.

2.2 Raziskovalne metode in tehnike

Za predstavitev tematike in potrditev hipotez bomo uporabili dva temeljna pristopa: teoretičnega in empiričnega. V diplomski nalogi bo prevladovala deskriptivna metoda. Analizo sekundarnih virov (knjig, zbornikov, znanstvenih člankov,...) bomo uporabili za predstavitev oziroma opredelitev teoretičnih izhodišč. Analiza primarnih virov (zakonov in drugih uradnih dokumentov) nam bo v pomoč za predstavitev zakonodaje, ki je vezana na naloge, financiranje in zadolževanje slovenskih občin.

Drugi, empirični del diplomskega dela, ki bo prikazal gibanje zadolževanja mestnih občin v letih od 2010 do 2014, bo temeljil na preučevanju kvantitativnih sekundarnih podatkov. Analizo uradnih statistik (pridobljeno od Ministrstva za finance in občin) ter podatkovne baze Gvin bomo po potrebi dodatno združili. Na podlagi podatkov bo opravljena trendna raziskava,

kjer bomo opazovali dolg občin skozi daljše časovno obdobje. Pri preučevanju bomo uporabili tabelarično in grafično prikazovanje ter komparativno metodo.

3 OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV

3.1 Lokalna skupnost

»Čeprav je na znanstvenem področju toliko opredelitev pojma lokalna skupnost, kolikor je avtorjev (sociologov, pravnikov, geografov, urbanistov in drugih), lahko povzamemo, da so bistvene značilnosti lokalne skupnosti: ozemlje, ljudje, ki so naseljeni na njem, skupne potrebe in njihovi interesi, dejavnosti za zadovoljevanje teh potreb ter zavest ljudi o skupnosti, ki ji pripadajo« (Vlaj 2004, 15).

Lokalna skupnost označuje teritorialno skupnost ljudi, ki svoje skupne potrebe zadovoljujejo s skupnimi dejavnostmi. Lokalna skupnost predstavlja skupnost ljudi na zaokroženem teritorialnem območju, na katerem so ljudje zaradi skupnih interesov pri zadovoljevanju potreb medsebojno povezani. O lokalni skupnosti je tako mogoče govoriti, kadar je na nekem zaokroženem območju (ozemlju, teritoriju) vzpostavljeno »tesnejše« sodelovanje in povezanost (integriranost) med ljudmi, ki tam živijo (Grafenauer 2000, 15).

»Bistveni element s katerim opredeljujemo lokalno skupnost ter tako tudi najpomembnejši element je tako povezanost ljudi zaradi skupnih interesov in potreb na določenem območju. To krepi tudi povezanost ljudi določenega območja, saj s skupnimi močmi rešujejo in uresničujejo interese« (Grafenauer 2000, 18).

»Lokalne skupnosti predstavljajo torej posebno vrsto družbenih skupin, ki so se izoblikovale v bolj ali manj zaključene enote zaradi skupnega življenja ljudi na določenem geografskem prostoru. Skupno življenje pa pogojuje tudi skupne potrebe in interese, to pa privede do medsebojne povezanosti in skupnih aktivnosti oziroma dejavnosti« (Grafenauer 2000, 14).

Tako v večjih, kot v manjših skupnostih najdemo skupne potrebe in dejavnosti splošnega značaja. Med te Grafenauer (2000, 19) šteje področja kot so šolanje otrok, zdravstvena in varnostna vprašanja, verske dejavnosti, komunalne storitve, preskrbe z nujnimi življenjskimi potrebščinami in podobno.

»Za lokalno skupnost je značilno, da omogoča in spodbuja politično participacijo prebivalcev, poleg tega pa predstavlja neposredno podlago za lokalno samoupravo in nastane kot posledica nuje uresničevanja interesov ljudi na določenem območju« (Brezovšek in Kukovič 2012, 15).

Po Šmidovniku (1995, 17–18) se lahko lokalna skupnost razvije tudi brez pravnega statusa, ki ji ga podeli država in ji s tem prizna določeno stopnjo avtonomije. Lokalna skupnost namreč tudi brez takšnega statusa sociološko gledano še vedno obstaja.

»Izhodišče za oblikovanje nove lokalne samouprave so lokalne skupnosti. Lokalna skupnost je neposredna in dejanska podlaga lokalne samouprave. Lokalna skupnost ni pravni pojem, ampak družbeni pojav, ki obstaja neodvisno od naše normativne volje« (Vlaj 2004, 15).

3.2 Lokalna samouprava

V primerjavi z lokalno skupnostjo, ki je dejanski družbeni pojav, je lokalna samouprava normativna institucija. Pravno urejena razmerja v lokalni skupnosti pri odločanju o skupnih zadevah sestavljajo lokalno samoupravo. To odločanje mora biti avtonomno, neodvisno od državnega skrbništva. Pri izvedenem in odvisnem odločanju je to zgolj t.i. lokalna uprava. Ustavno opredeljena lokalna samouprava pomeni vrednostno usmeritev, konkretno vsebino lokalne samouprave pa dobimo šele z opredelitvijo njenih lastnih zadev, o katerih se v njenem okviru avtonomno odloča. To področje je prepuščeno zakonskemu urejanju ter statutom in splošnim pravnim aktom občin, pri čemer morajo biti ti zakoni in akti v skladu s temeljno vrednostno usmeritvijo v ustavi (Vlaj 2004, 16).

Po Grafenauerju (Grafenauer 2000, 32) je najbolj splošna opredelitev pojma »samouprava«, da gre za pravico samostojno odločati o lastnih zadevah.

Grafenauer v svoji knjigi Lokalna samouprava na Slovenskem: teritorialno- organizacijske strukture (2000, 39) navaja, da je samouprava v lokalnih skupnostih razpoznavna s tem:

- *da je teritorij, na katerem obstaja neka samoupravna lokalna skupnost, določen oziroma opredeljen (z zakonom ali drugim državnopravnim aktom);*
- *da zakonodaja predpisuje pravice in obveznosti samoupravnih lokalnih skupnosti;*
- *da prebivalci lokalne skupnosti na lokalnih volitvah dejansko izbirajo organe te skupnosti, ki nato skrbijo za izvajanje njenih nalog in pristojnosti (neposreden vpliv volilnega telesa,*

to je prebivalcev nekega območja, pri izbiri lokalnih organov štejejo mnogi kot najpomembnejši element samouprave);

- *da je samoupravna lokalna skupnost pravni subjekt z možnostjo samostojnega nastopanja v pravnem prometu;*
- *da imajo te skupnosti (v skladu z določenimi pristojnostmi) pravico sprejemati svoje predpise in odločitve;*
- *da se zagotavljajo vsaj minimalni materialni temelji delovanja itd..*

Pomembnost lokalne samouprave dokazuje tudi sprejetje Evropske listine lokalne samouprave (MELLS).

»Evropska listina lokalne samouprave (MELLS) označuje lokalno samoupravo kot pravico in sposobnost lokalnih oblasti, da v svoji pristojnosti in v korist svojih prebivalcev opravljajo večji del javnih zadev. Poudarek je na odnosu med lokalno samoupravo in državo ter na lokalni samoupravnosti, le ta pa je sestavljena iz petih elementov: teritorialnega, funkcionalnega, organizacijskega, materialno finančnega ter pravnega« (Žagar 2003, 7).

V 9. členu Ustave Republike Slovenije (v nadaljevanju URS) je zapisano: »V Sloveniji je zagotovljena lokalna samouprava« (Ur. l. RS 33/1991). 138. člen URS pravi: »Prebivalci Slovenije uresničujejo lokalno samoupravo v občinah in drugih lokalnih skupnostih« (Ur. l. RS 33/1991).

Področje lokalne samouprave ureja več zakonov, med katerimi je najpomembnejši Zakon o lokalni samoupravi, ki je bil sprejet leta 1993 in je bil kasneje večkrat spremenjen in dopolnjen.

Po Vlaju (Vlaj 2004, 17) lokalna samouprava pri nas pomeni torej pravico lokalnih skupnosti-občin in širših lokalnih skupnosti, da urejajo in opravljajo v svoji pristojnosti javne zadeve, ki se nanašajo na življenje in delo prebivalcev na njihovem območju. Gre za pravico ljudi v lokalnih skupnostih in lokalnih skupnosti samih, da rešujejo svoje lokalne probleme in imajo lastne dohodke.

3.3 Nastanek in razvoj lokalne samouprave na Slovenskem

Prvi zametki lokalne samouprave so povezani in odvisni od siceršnjih zgodovinskih pogojev v posameznem obdobju. Tako se največkrat navaja, da korenine sodobne lokalne

samouprave, in s tem občin, segajo daleč v srednji vek. V tem obdobju se prvi orisi samouprave kažejo v srednjeveških mestih s pridobitvijo določene stopnje avtonomije oz. neodvisnosti v razmerju do deželnega kneza oz. do zemljiških gospodov (Haček 2005, 44).

Pravni okvir samouprave v srednjeveških mestih pa se kaže v: mestnih privilegijih (listinah) in s tem posebnem pravnem režimu; lastnem statutarnem pravu (mestni statuti so predstavljali zapise mestnih pravic, ki so bile mestu podeljene); lastnemu sodstvu z (voljenim) mestnim sodnikom na čelu (s pristojnostjo predvsem za »nižje« civilne in kazenske zadeve, medtem ko je »krvno« sodstvo v rokah uradnikov deželnega kneza); izvolitvi mestnega sveta in osebni svobodi meščanov. Na slovenskem območju se je takšna oblika mestne samouprave najprej razvila v obmorskih mestih (kot neke vrste kontinuiteta od rimske dobe dalje), medtem ko je med celinskimi mesti najpomembnejši spomenik srednjeveškega mestnega prava Ptujski statut, ki zaradi svoje obsežnosti in raznovrstnosti omogoča zelo dober vpogled v srednjeveško mestno upravo (Haček 2005, 44).

»Na območju Slovenije je bila lokalna samouprava uvedena že sredi prejšnjega stoletja z avstrijskim začasnim zakonom o občinah, ki ga je podpisal cesar leta 1849, tj. tik po marčni revoluciji leta 1848. Od takrat naprej se je zakonodajno urejanje lokalne samouprave nizalo nepretrgoma vse do leta 1955, ko je bil uveden komunalni sistem, ki je lokalno samoupravo odpravil.« (Vlaj v Brezovšek in Haček 2005, 27).

Za komunalni sistem je bilo po Vlaju (Vlaj v Brezovšek in Haček 2005, 28) značilno, da je občina večino nalog opravljala za državo. Po ustavni domnevi je bila občina pristojna za opravljanje vseh javnih zadev na svojem območju, in sicer ne glede na to, ali so lokalnega ali splošno državnega pomena, razen tistih, ki so bile izrecno z zakonom dane v pristojnost širših družbenopolitičnih skupnosti. Tako je občina delovala kot celovit del države, kot njena prva stopnja.

Po osamosvojitvi RS je eno od pomembnih državotvornih dejanj uvedba lokalne samouprave. Z reformo lokalne samouprave je bilo treba začeti zaradi nove države, samostojne demokratične RS, ki je prebivalcem Slovenije zagotovila lokalno samoupravo. Ob človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah ter načelu delitve oblasti je Ustava RS s to temeljno zahtevo uvrstila Slovenijo med države, ki želijo zagotoviti skupne evropske standarde za opredeljevanje in varovanje pravic lokalnih oblasti, ki so za državljane najbližja raven uprave in jim omogočajo učinkovito udeležbo pri oblikovanju odločitev, ki se nanašajo na njihovo vsakdanje okolje (Vlaj v Brezovšek in Haček 2005, 28).

3.4 Občina

»Ustava Republike Slovenije iz leta 1991 je zagotovila lokalno samoupravo vsem prebivalcem Republike Slovenije, s čimer se je le-ta pridružila sodobnim državam v Evropi in zunaj nje, ki priznavajo neposredno in posredno pravico državljanov, da sodelujejo pri upravljanju lokalnih zadev javnega značaja« (Prebilič in Haček v Bačlija 2012, 5).

Po Vlaju (Vlaj 1998, 23) prebivalci Slovenije uresničujejo lokalno samoupravo v občinah in drugih lokalnih skupnostih. Občina je torej temeljna oblika lokalne samouprave (notranje je lahko členjena še na krajevne, vaške oziroma četrtne skupnosti), poleg nje pa lahko obstajajo tudi širše samoupravne lokalne skupnosti (na primer pokrajine).

Za občino so torej značilne tri sestavine:

- *je glavni in najpomembnejši tip oz. oblika lokalne samouprave;*
- *oblikovana je v okviru naravne, zgodovinsko nastale lokalne skupnosti, torej enega ali več naselij, povezanih s skupnimi interesi;*
- *ima položaj samoupravnosti (Šmidovnik 1995, 63).*

3.4.1 Vrste občin

Po veljavnem Zakonu o lokalni samoupravi (ZLS- UPB2) ločimo tri vrste občin:

- **navadne občine:** *Pogoji za tovrstno občino so se skozi različna obdobja spreminjali, nekdanje je morala izpolnjevati različne pogoje, kot so bili osnovna šola, zdravstveni dom ali postaja, trgovina z živili in mešanim blagom, oskrba s pitno vodo, poštne storitve ter vsaj 5.000 prebivalcev oz. izjemoma manj kot 5.000, a ne manj kot 2.000, četudi so v praksi nastajale tudi tovrstne občine, danes pa je edini pogoj 5.000 prebivalcev, ob tem pa ni več omogočenih izjem;*
- **mestne občine:** *za status mestne občine mora občina imeti vsaj 20.000 prebivalcev in 15.000 delovnih mest ter mora biti geografsko, gospodarsko in kulturno središče svojega gravitacijskega območja;*

- **občine s posebnim statusom:** zakon predvideva, da se posebni status lahko podeli občinam na gorskih, obmejnih, narodnostno mešanih, ekološko ogroženih in razvojno šibkih območjih (Vlaj 1998, 31; Zakon o lokalni samoupravi 1993).

Danes ima Slovenija 201 navadnih občin. V tem trenutku občin s posebnim statusom v Sloveniji ni.

3.4.2 Mestna občina

Mestna občina je ustavna kategorija. URS je uvedla mestno občino kot posebno vrsto občine, ki opravlja tudi z zakonom določene naloge iz državne pristojnosti, ki se nanašajo na razvoj mesta (Ur. l. RS, 141. čl.).

»Mesto lahko dobi status mestne občine, če ima najmanj 20.000 prebivalcev in najmanj 15.000 delovnih mest, od tega najmanj polovico v terciarnih in kvartarnih dejavnostih. Mora biti tudi geografsko, gospodarsko in kulturno središče svojega gravitacijskega območja« (Vlaj 2001, 142).

Mestna občina mora poleg storitev, ki jih mora izpolnjevati navadna občina, zagotavljati še pogoje, da ima bolnišnico, omrežje javnih služb, kulturne dejavnosti, poklicne in srednje šole ter oddelke fakultet in športno- rekreacijske objekte.

Danes ima Slovenija 11 mestnih občin (Ljubljana, Novo mesto, Kranj, Nova Gorica, Koper, Celje, Ptuj, Maribor, Murska Sobota, Slovenj Gradec, Velenje).

URS določa, da je glavno mesto Slovenije Ljubljana (Ur. l. RS, 10. čl.). Tako Mestni občini Ljubljana (MOL), kot glavnemu mestu Republike Slovenije pripada poseben status tudi med mestnimi občinami.

Predsednik vlade in župan mestne občine podpišeta dogovor, ki ima naravo pisma o nameri (dogovor), s katerim se opredelijo naloge mestne občine in državnih organov pri izvajanju programov in nalog po ZGMRS v prihodnjih letih, ocenijo finančne posledice, določi terminski plan izvedbe nalog, določijo udeleženi državni organi ter organi mestne občine ter uredijo premoženjske in druge medsebojne pravice in obveznosti. Omenjeni dogovor morata vlada in župan upoštevati pri pripravi predloga državnega in občinskega proračuna (Brezovnik in drugi 2005, 5).

»Zakonodaja o financiranju občin, ki je urejena z Zakonom o financiranju občin, glavnega mesta ne prepozna kot specifične enote in ga tako na noben način ne izpostavlja (negativno ali pozitivno) glede na preostale občine. Glavno mesto Ljubljana je torej financirano kot preostale mestne občine« (Petač 2012, 48).

3.4.3 Naloge občin

Pristojnosti občine so glede na Ustavo Republike Slovenije lokalne zadeve, ki jih občina samostojno ureja in se nanašajo na zadovoljevanje potreb občanov. Ločimo torej naloge občinske narave ter tiste naloge, ki jih je država prenesla na občine, te pa so izvirne (lokalne zadeve) in prenesene (soglasno z občino država naloge prenese na lokalno raven (Brezovšek in drugi, 2014, 265).

Po Vlaju (Vlaj 2004, 204) je naša ustava je postavila nenavadno ostro mejo med izvirnimi in prenesenimi pristojnostmi občine. V izvirno pristojnost občine spadajo lokalne zadeve javnega pomena, ki se nanašajo na prebivalce občine in jih je občina sposobna samostojno urejati. Prenesene pristojnosti pa so tiste, ki sicer spadajo med naloge državne uprave, pa jih država zaradi organizacijske racionalnosti z zakonom po predhodno pridobljenem soglasju občin prenese nanje.

Občine ta trenutek opravljajo samo svoje izvirne naloge in nobenih z države prenesenih nalog oziroma pristojnosti.

ZLS-UPB2 v 21. členu določa, da občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja zlasti naslednje naloge:

- *upravlja občinsko premoženje,*
- *omogoča pogoje za gospodarski razvoj občine in v skladu z zakonom opravlja naloge s področja gostinstva, turizma in kmetijstva,*
- *načrtuje prostorski razvoj, v skladu z zakonom opravlja naloge na področju posegov v prostor in graditve objektov ter zagotavlja javno službo gospodarjenja s stavbnimi zemljišči,*
- *ustvarja pogoje za gradnjo stanovanj in skrbi za povečanje najemnega socialnega sklada stanovanj,*
- *v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe,*

- *pospešuje službe socialnega skrbstva, za predšolsko varstvo, osnovno varstvo otroka in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele,*
- *skrbi za varstvo zraka, tal, vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravlja druge dejavnosti varstva okolja,*
- *ureja in vzdržuje vodovodne in energetske komunalne objekte,*
- *ustvarja pogoje za izobraževanje odraslih, ki je pomembno za razvoj občine in za kvalitetno življenje njenih prebivalcev,*
- *pospešuje vzgojno-izobraževalno, informacijsko-dokumentacijsko, društveno in drugo dejavnost na svojem območju,*
- *pospešuje razvoj športa in rekreacije,*
- *pospešuje kulturno-umetniško ustvarjalnost, omogoča dostopnost do kulturnih programov,*
- *zagotavlja splošnoizobraževalno knjižnično dejavnost ter v skladu z zakonom skrbi za kulturno dediščino na svojem območju,*
- *gradi, vzdržuje in ureja lokalne javne ceste, javne poti, rekreacijske in druge javne površine,*
- *v skladu z zakonom ureja promet v občini ter opravlja naloge občinskega redarstva,*
- *opravlja nadzorstvo nad krajevnimi prireditvami,*
- *organizira komunalno-redarstveno službo in skrbi za red v občini,*
- *skrbi za požarno varnost in organizira reševalno pomoč,*
- *organizira pomoč in reševanje za primere elementarnih in drugih nesreč,*
- *organizira opravljanje pokopališke in pogrebne službe,*
- *določa prekrške in denarne kazni za prekrške, s katerimi se kršijo predpisi občine in opravlja inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, s katerimi ureja zadeve iz svoje pristojnosti, če ni z zakonom drugače določeno,*
- *sprejema statut občine in druge splošne akte,*
- *organizira občinsko upravo,*
- *ureja druge lokalne zadeve javnega pomena (ZLS-UPB2, 21.čl.).*

Po Brezovšku (Brezovšek 2005a, 80) sodobna občina tako opravlja tri vrste nalog:

- *zadeve lokalnega pomena: naloge, ki jih občine same določijo v okviru svoje ustavne avtonomije in so zato v različnih občinah različne;*

- *lokalne zadeve, ki jih s področnimi zakoni občinam določi država: te naloge izvajajo občine v svoji lastni pristojnosti (torej kot svoje naloge);*
- *prenesene naloge državne uprave, tj. naloge, ki so državne in jih država v soglasju z občino skupaj s sredstvi prenese nanjo; takšne naloge opravljajo občinski organi pod nadzorom pristojnih državnih organov.*

Pri mestnih občinah mora država nanje prenesti naloge, ki ne nanašajo na razvoj mesta.

»Ocenjuje se, da imajo slovenske občine med 300 in 400 nalog in pristojnosti, ki so določene v več kot 130 predpisih. Izvirne naloge slovenskih občin določa 21. člen Zakona o lokalni samoupravi, v največji meri pa so naloge in pristojnosti občin določene v obsežni in razdrobljeni področni zakonodaji«(Prebilič in Haček v Bačlija 2012, 9).

Največ zakonov, ki zavezujejo slovenske občine je na področju negospodarskih dejavnosti državne ureditve. Trend obremenitve občin je z vidika občin negativen, saj je od leta 2007 naprej število področnih zakonov, ki določajo pristojnosti slovenskih občin, naraslo na 20. Vljaj je tako že leta 2004 ugotavljal, da imajo občine največ nalog in pristojnosti pri varstvu okolja in gospodarskih javnih službah (preskrba z vodo, ravnanje s komunalnimi odpadki, vzdrževanje cest, javnih poti, zelenih površin, čiščenje komunalnih in odpadnih voda, javna snaga in čiščenje javnih površin ipd.) (Prebilič in Haček v Bačlija 2012, 10).

3.4.4 Organi občine

Opravljanje nalog zahteva ustrezno organizacijsko strukturo, ki so v tem primeru organi občine in sicer občinski svet, župan in nadzorni odbor (ZLS-UPB2, 28. čl.), poleg tega pa nekateri posebni zakoni določajo ostale občinske organe (volilna komisija in drugi organi).

Občinski svet sestavlja 7 do 45 svetnikov (ZLS-UPB2, 38. čl.), in je predstavniško telo občine, ki ga v skladu s sodobnimi demokratičnimi standardi izvolijo prebivalci občine na podlagi splošne in enake volilne pravice neposredno za štiri leta. Je najvišji organ na ravni odločanja v vseh zadevah v okviru pravic in dolžnosti občine.

Župan je izvršilni organ občine, izvoljen neposredno za štiri leta ter predstavlja in zastopa občino (ZLS-UPB2, 42. in 33. čl.). Njegova funkcija je nezdružljiva z drugimi funkcijami,

določenimi v Zakonu o lokalni samoupravi (ZLS-UPB2, 37.b. čl.). Je individualni organ, katerega glavna naloga je vodenje občinske uprave ter predstavljanje in zastopanje občine kot pravne osebe (ZLS-UPB2, 33. čl.). Prav tako ima lahko občina enega ali več podžupanov (ZLS-UPB2, 33.a. čl.).

Nadzorni odbor je poseben organ, ki nadzoruje finančno poslovanje občine. Imenuje ga občinski svet za mandatno dobo članov občinskega sveta, le ti pa svoje naloge opravljajo nepoklicno. Njihova funkcija je zaradi vsebine njihovega dela nezdružljiva s številnimi drugimi funkcijami, ki so uporabniki proračunskih sredstev.

Občinska uprava občine opravlja upravne naloge strokovne, pospeševalne in razvojne naloge v zvezi z zagotavljanjem javnih služb iz občinske pristojnosti. Občinsko upravo ustanovi občinski svet na predlog župana s splošnim aktom, s katerim določi njene naloge in notranjo organizacijo. Občinsko upravo usmerja in nadzira župan, delo občinske uprave pa vodi tajnik občine (direktor občinske uprave), ki ga imenuje in razrešuje župan (Brezovnik in drugi 2005, 160).

3.4.5 Občinski proračun

Občinski proračun je dokument, ki ureja uporabo in upravljanje finančnega premoženja občine. Je temeljni finančni instrument, ki vključuje vse razpoložljive prejemke in vse izdatke za financiranje tekočih nalog in investicijskih projektov občine

Za izvrševanje proračuna je odgovoren župan, ki lahko za izvrševanje proračuna pooblasti določene osebe (ZFO-1, 9.čl.). Sredstva proračuna pa se smejo uporabljati le za namene, ki so določeni s proračunom. Tako se smejo v imenu občine prevzemati le obveznosti v okviru sredstev, ki so v proračunu predvidena za posamezne namene. Navedena sredstva se lahko uporabijo, če so izpolnjeni vsi z zakonom ali drugim aktom predpisani pogoji za uporabo sredstev (ZFO-1, 6.čl.).

Zakon o financiranju občin določa, da proračun sestavljajo:

- **splošni del**, ki zajema skupno bilanco prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja,

- **posebni del**, ki ga sestavljajo finančni načrti neposrednih uporabnikov (občinski organi, občinska uprava ter občinski skladi in agencije) in
- **načrt razvojnih programov**, ki zajema letne načrte razvojnih programov neposrednih uporabnikov, ki so opredeljeni z dokumenti dolgoročnega razvojnega načrtovanja, zakoni ali drugimi predpisi (Milunovič v Brezovšek in Haček 2005, 121).

Zaradi zagotavljanja kontinuitete financiranja lokalnih zadev javnega pomena in preglednosti proračuna je v predpisih opredeljena obveza, da se proračun sprejme pred začetkom leta, na katerega se nanaša. Sprejetje proračuna pred začetkom leta omogoča nemoteno tekoče financiranje vseh nalog v njeni pristojnosti. Če proračun ni sprejet pred začetkom leta, ustava določa, da se financiranje nalog občine izvaja na osnovi preteklega proračuna. Veljavni zakon občinam omogoča pripravo in sprejetje proračuna za dve leti, vendar le znotraj mandatnega obdobja, za katerega je izvoljen občinski svet. Navedena omejitev je ena od tistih predpostavk, ki postavlja občine v primerjavi z državo v neenak položaj, saj lahko država proračun sprejema za dve leti tudi izven mandata državnega zbora (Milunovič v Brezovšek in Haček 2005, 122).

4 FINANCIRANJE OBČIN V SLOVENIJI

URS Slovenije določa: »Občina se financira iz lastnih virov. Občinam, ki zaradi slabše gospodarske razvitosti ne morejo v celoti zagotoviti opravljanja svojih nalog, država v skladu z zakonsko določenimi načeli in merili zagotovi dodatna sredstva« (URS, 142.čl.). Nadalje je v URS zapisano: »Država in lokalne skupnosti pridobivajo sredstva za uresničevanje svojih nalog z davki in z drugimi obveznimi dajatvami ter s prihodki od lastnega premoženja« (URS, 146.čl.).

Ustava Republike Slovenije podaja osnovo za oblikovanje sistema financiranja občin.

Sistemski okvir financiranja občin poleg Ustave Republike Slovenije opredeljujejo še:

- Zakon o javnih financah,
- Zakon o lokalni samoupravi,
- Zakon o financiranju občin,
- Evropska listina lokalne samouprave ,
- letni zakoni o izvrševanju državnega proračuna.

Ob upoštevanju osnovnih načel Evropske listine o lokalni samoupravi morajo biti finančni viri v sorazmerju s pristojnostmi, ki jih določenemu nivoju oblasti določata ustava in zakon, ob tem pa mora država izravnati razlike med posameznimi enotami z dodatnimi sredstvi.

Osnovna načela, ki jih opredeljuje Evropska listina o lokalni samoupravi glede financiranja lokalnih skupnosti so:

- *načelo ustreznosti, ki zahteva, da ima lokalna skupnost ustrezne lastne finančne vire, s katerimi v okviru svojih pooblastil prosto razpolaga,*
- *načelo sorazmernosti, ki zahteva, da morajo biti finančni viri lokalnih skupnosti v sorazmerju z njihovimi nalogami in pristojnostmi,*
- *načelo samofinanciranja, ki zahteva, da mora vsaj del finančnih virov izvirati iz lastnih dajatev, ki jih lokalne skupnosti same določajo v okviru zakona,*
- *načelo elastičnosti, ki zahteva, da so finančni viri lokalnih skupnosti dovolj raznovrstni in prilagodljivi, da čim bolj sledijo stroškom izvajanja poverjenih nalog in potrebam,*
- *načelo izravnave, ki ščiti finančno šibkejše lokalne skupnosti in zahteva, da država ne le s finančno izravnavo, temveč tudi z drugimi ustreznimi ukrepi (selektivne dotacije) zagotovi izenačenost med lokalnimi skupnostmi,*
- *načelo sodelovanja, ki pomeni, da se lokalne skupnosti na ustrezen način vpraša za mnenje glede dodelitve prerazporejenih finančnih virov,*
- *načelo samostojnosti, ki zahteva, da se sredstva, ki jih država dodeli lokalnim skupnostim kot subvencije in dotacije, niso strogo namenska in da zagotavljanje takih sredstev ne sme posegati v temeljno svoboščino lokalnih skupnosti, da prosto odločajo v okviru lastnih pristojnosti,*
- *načelo zadolževanja, ki opredeljuje, da imajo lokalne skupnosti za najemanje posojil za večje investicije v mejah zakona dostop do domačega trga kapitala (Milunovič v Brezovšek in Haček, 2005, 106).*

Zakon o lokalni samoupravi določa naslednje vire financiranja občine:

- lastni viri,
- sredstva države,
- zadolžitev (ZLS-UPB1, 52. čl.).

4.1 Lastni viri

Med lastne vire občine uvrščamo naslednje prihodke (Milunovič v Brezovšek in Haček, 2005, 112–113):

A. *davki in dajatve*

- *davek od premoženja*
- *davek na dediščino in darila*
- *davek na dobitke iger na srečo*
- *davek na promet z nepremičninami*
- *drugi davki in dajatve, določeni z zakonom (posebne takse in pristojbine)*
- *delež dohodnine, določen z zakonom*

B. *dohodki od premoženja*

- *zakupnine in najemnine od občinske lastnine*
- *dohodki od vlaganj kapitala*
- *dohodki od vrednostnih papirjev in drugih pravic*
- *dohodki od rent in dobička javnih podjetij*
- *dohodki iz koncesij*

C. ***prihodki od prodaje občinskega premoženja:*** *pod pogoji, ki jih določa zakon, lahko občine prodajo svoje premoženje oziroma njegove dele.*

Pri vseh zgoraj navedenih vrstah davkov občina praktično nima pristojnosti določati njihovo višino, ker je ta že določena z zakonom.

Med davčne vire štejemo:

- *odstopljen vir dohodnine,*
- *davek na premičnine,*
- *davek na nepremičnine,*
- *nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča,*
- *davek na dediščine in darila,*
- *davek na dobitke iger na srečo,*
- *občinske takse,*
- *turistična taksa,*
- *okoljska taksa (Milunovič v Haček 2009, 180).*

»Občina lahko samostojno predpiše davek, ki se veže na nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča ter občinske takse. Pri tem gre za izvirne lastne davčne vire« (Milunovič v Haček 2009, 181).

Milunovič (Milunovič v Haček 2009, 180) pravi, da so lastni viri osnova finančne avtonomnosti lokalnih skupnosti. So predvsem dajatve in dohodki od občinskega premoženja. Lokalna skupnost lahko pridobiva lastne vire z uvedbo obveznih dajatev v okviru veljavne zakonodaje, z ustvarjanjem dohodkov s svojim poslovanjem in od upravljanja z občinskim premoženjem.

Med lastne vire spada premoženje občine, ki je eden od osnovnih virov financiranja lokalnih skupnosti. Z ekonomskega vidika se deli na finančno (denar, kapitalske naložbe) in stvarno premoženje (občinske premičnine in nepremičnine). Financiranje lokalnih skupnosti se s tem virom uresničuje skozi politiko obdavčitve premoženja, samostojnostjo občine pri oblikovanju politike upravljanja in razpolaganja s premoženjem ter z dohodki od premoženja. Premoženje občine predstavlja njen stalni vir dohodkov, z različnimi vlaganji vanj se občini veča davčna osnova in dolgoročno povečuje njena fiskalna moč (Milunovič 2001a, 83).

»Čeprav se prihodki od prodaje premoženja posebej ne navajajo kot vir financiranja, jih je treba opredeliti, saj je občinam ta možnost dana in je lahko v slovenskih občin marsikdaj obsežen vir financiranja, ki ga lokalne skupnosti uporabljajo predvsem zaradi nezadostnih in neustreznih drugih lastnih virov« (Milunovič 2000, 181).

»Občine s svojim premoženjem razpolagajo samostojno. Kupnino od zamenjave in prodaje občinskega premoženja so občine dolžne vračati v obliki naložb, vzdrževanja ali nakupa občinskega stvarnega premoženja« (Milunovič 2005, 113).

»Pri večini davkov občina praktično nima pristojnosti določati njihovo višino, ker je le-ta že določena z zakonom. Med dajatve, ki jih občina predpiše in oblikuje njihovo višino, spadajo le nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča in različne občinske takse« (Milunovič v Haček 2009, 181).

Dohodnina je najpomembnejši vir financiranja nalog občine, vendar občine ne morejo vplivati na višino dohodnine, saj le-to določa država. Problem se pojavi zato, ker med občinami dohodnina ni enakomerno porazdeljena. Večja je občina, večje število zaposlenih ima in več bo prejela dohodnine, v nasprotju z manjšimi občinami. Manjša nesorazmerja

so tudi zaradi davka iger na srečo, katerega prejema le nekaj občin, druge pa od tega nimajo nobenih prihodkov. Sem spadajo tudi turistične takse, ki se vštevajo med prihodke občine. Nekatere občine imajo veliko turističnih letovišč, od katerih imajo prihodke, nekatere manj oz. jih sploh nimajo, tako nimajo niti prihodkov iz tega naslova. Vse to in še druge raznolikosti povzročajo velika neskladja med lastnimi prihodki občine, kateri so namenjeni financiranju obveznih nalog občine (Bačlija 2012, 116).

»Na zadostnost lastnih davčnih virov pa najbolj vpliva stopnja brezposelnosti, zaradi katere občina dobi manj sredstev iz naslova dohodnine. Lastni davčni viri predstavljajo drugi najpomembnejši viri financiranja obveznih nalog občine; značilne korelacije opazimo med lastnimi davčnimi viri in dohodnino na prebivalca ter dodano vrednostjo gospodarskih družb na zaposlenega« (Bačlija 2012, 116).

»Avtonomnost lokalne samouprave se izkazuje v možnostih občin, da za financiranje svojih temeljnih funkcij predpišejo posebni občinski davek in pri tem niso vezane na pogoje, ki jih sicer predpisuje davčna zakonodaja. Pri predpisovanju drugih davščin, kot so takse in podobno, pa so vezane na zakonske pogoje« (Vlaj 1998, 86).

V občinah so za napolnitev proračunov uvedli naslednje »izvirne« davke, pristojbine in nadomestila (Vlaj 1998, 266–267):

a) *Stavbni in zemljiški prispevki:*

- *poviševanje najemnin poslovnih prostorov*
- *poviševanje najemnin prostorov pri uporabi državne uprave*
- *poviševanje količnikov za gradbene cene stanovanj*
- *odprodaja lokalnih zemljišč*
- *nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč*

b) *Ekološke takse*

- *takse za obremenjevanje okolja, odškodnine za onesnaževanje okolja*
- *takse za ohranjanje okolja*
- *druge takse za reševanje ekoloških problemov*
- *podražitev komunalnih storitev*
- *davek za uporabo nove čistilne naprave*
- *taksa za obremenjevanje voda in za obremenjevanje okolja z odpadnimi vodami*
- *taksa za gospodarjenje z odpadki*

- oddajanje koncesij za odvoz odpadkov
- taksa za odlagališče odpadkov
- podražitev kanalščine
- dajanje koncesij in pristojbine za izkoriščanje in izrabo naravnih bogastev
- dodatek za gradnjo kanalizacijskega sistema in odvoz smeti

c) Komunalne takse

- taksa za parkiranje in lokalne cestnine
- taksa za igralne avtomate in mize
- igralniška koncesijska dajatev
- taksa za javne prostore
- taksa za reklamne table, svetlobne napise in sporočila, za plakatiranje in oglaševanje
- pristojbina za stojnice, kioske, gostilniške mize
- pristojbina na mejnih prehodih oziroma mejna taksa
- taksa na posest psov
- taksa za vzdrževanje pokopališč
- taksa za traktorje in traktorske prikolice
- taksa za uvedbo službe za komunalni nadzor
- taksa za namensko zbiranje denarja za urejanje komunale
- prispevki uporabnikov komunalnih storitev

d) Turistični prispevki

- republiška in lokalna turistična taksa
- taksa za kampiranje, počitnikovanje
- prispevek za ureditev obale
- prispevki za ustanovitev turističnih pisarn
- prispevki za uvedbo turističnih inšpektorjev

e) Drugi davki in ukrepi

- davek od premoženja
- prispevek za razširjeno reprodukcijo
- ustanovitev občinskih investicijskih služb.

4.2 Sredstva države

»Država zagotavlja občinam, ki ne morejo financirati lokalnih zadev javnega pomena v primerni višini iz lastnih virov, dodatna sredstva. Višino in način zagotavljanja dodatnih sredstev določa zakon« (ZLS-UPB1, 52. čl.)

V zakonodaji je torej predvidena pomoč občinam, ki z lastnimi sredstvi ne bi mogle zagotoviti sredstev, določenih kot primerno porabo za izvajanje z zakonom določenih nalog z instrumentom finančne izravnave.

Primerna poraba se izračunava na podlagi izračuna o povprečnini.

V 13. čl. ZFO-1 je zapisano, da primerno porabo občine za posamezno proračunsko leto ugotovi ministrstvo, pristojno za finance, po enačbi:

$$PPi = (0,61 + 0,13*Ci + 0,06*Pi + 0,16*Mi + 0,04*Si)*P*Oi$$

Pri tem je:

PPi – *primerna poraba občine;*

Ci – *razmerje med dolžino lokalnih cest in javnih poti na prebivalca v posamezni občini in dolžino lokalnih cest in javnih poti na prebivalca v celotni državi;*

Pi – *razmerje med površino posamezne občine na prebivalca in površino celotne države na prebivalca;*

Mi – *razmerje med deležem prebivalcev občine, mlajših od 15 let, v celotnem prebivalstvu občine in povprečjem teh deležev v državi na dan 1. januarja leta, v katerem se ugotavlja primerna poraba občine;*

Si – *razmerje med deležem prebivalcev, starejših od 65 let, v celotnem prebivalstvu občine in povprečjem teh deležev v državi na dan 1. januarja leta, v katerem se ugotavlja primerna poraba občine;*

P – *povprečnina;*

Oi – *število prebivalcev v občini.*

13. a člen ZFO-1 določa, da ministrstvo pristojno za finance nato izračuna primeren obseg sredstev, kot merilo za ugotovitev prihodkov občine iz dohodnine za financiranje primerne porabe. Formula za izračun primerne obsega sredstev je sledeča:

$$POs = Oi * Po * (0,3 + 0,7 * Iro)$$

Pri tem je:

POs – primeren obseg sredstev;

Oi – število prebivalcev v občini;

Po – povprečna primerna poraba na prebivalca v državi izračunana po enačbi: $Po = SPP/O$, pri čemer je:

SPP – skupna primerna poraba občin za posamezno proračunsko leto;

O – število prebivalcev v državi.

Iro – indeks raznolikosti občine, izračunan po enačbi: $Iro = PPI/(Oi * Po)$, pri čemer je:

PPI – primerna poraba občine za posamezno proračunsko leto.

Če je izračunani primerni obseg sredstev za več kakor 15% višji od izračunane primerne porabe občine, se presežek nad 15% zmanjša za 50%.

Za financiranje primerne porabe pripada občini 70% prihodkov (ZFO-1, 14. čl) od 54% dohodnine vplačane v predpreteklem letu (ZFO-1, 6. čl).

Občini, ki v posameznem proračunskem letu ne more financirati primerne porabe, se iz državnega proračuna dodeli finančna izravnava v višini razlike med primerno porabo občine in prihodki iz 14. člena tega zakona (ZFO-1, 15. čl.) V drugem odstavku 15. čl. ZFO-1 je zapisano, da zneske finančne izravnave iz prejšnjega odstavka ugotovi ministrstvo, pristojno za finance, po sprejetju državnega proračuna, in jih sporoči občinam, ki jim je finančna izravnava dodeljena, ter objavi na svoji spletni strani.

Finančna izravnava ima tako pozitivne kot tudi negativne učinke na občine. Pozitivna stran se kaže v tem, da se s finančno izravnavo odpravljajo razlike v razpoložljivih prihodkih posameznih občin za izvajanje lokalnih zadev javnega pomena. Negativna stran pa je v tem, da ko država določi porabo, s tem demotivira občine za samostojno ustvarjanje lastnih virov prihodkov (Milunovič 2001a, 89).

Četrto poglavje Zakona o financiranju občin opredeljuje sofinanciranje nalog, programov in investicij občin. V njem je določeno, da se občinam zagotavljajo dodatna sredstva državnega proračuna za sofinanciranje izvajanja posamezne naloge ali programa, za izvajanje investicij ter skupno opravljanje nalog občinske uprave. Za občine ima poseben pomen predvsem 21. člen tega zakona, v katerem je določeno, da se v državnem proračunu zagotavljajo dodatna sredstva za sofinanciranje investicij v lokalno javno infrastrukturo in investicij posebnega pomena za zadovoljevanje skupnih potreb in interesov prebivalcev občine, ki so uvrščene v načrte razvojnih programov občinskih proračunov. Del teh sredstev se občinam za vsako proračunsko leto zagotovi v višini 6 odstotkov skupne primerne porabe občin za sofinanciranje investicij, ki jih predlagajo ministrstva, vsako na svojem področju dela. Sredstva za sofinanciranje investicij se za vsako proračunsko leto zagotovijo v finančnih načrtih neposrednih uporabnikov državnega proračuna, pristojnih za posamezna področja, in sicer na posebnih proračunskih postavkah. Lahko pa se občini iz državnega proračuna zagotovijo sredstva za sofinanciranje investicij v višini odobrenih sredstev strukturne in kohezijske politike Evropske unije, ne glede na vse zgoraj navedene trditve (Logar Kelc, 49).

Po Hačku (Haček v Brezovšek in Haček, 2003, 227) so finančni viri, ki jih občinam zagotovi država dotacije in subvencije.

Med pomembnejšimi viri so tudi dotacije občini s strani države. Za dotacije velja, da predstavljajo nadomestek primanjkljaju v občinskih proračunih. Država pa lahko z dotacijami tudi ogrozi občinsko samostojnost pri izvajanju nalog. Dotacije so občinam namenjene za opravljanje oziroma financiranje točno določenih nalog, ki jih mora občina izpeljati. Pri opravljanju teh nalog pa lahko v te država nemoteno posega ter s tem zmanjšuje avtonomijo in samostojnost občin. Dotacije lahko privedejo tudi do tega, da se občina na le-te navadijo ter naposled od države zahtevajo vedno višje dotacije. Doniranje države pa je odvisno od tega, koliko je le-ta zainteresirana za nadzor nad določeno občino (Haček v Brezovšek in Haček 2003, 228).

4.3 Zadolževanje

Zadolževanje je tretji izmed načinov financiranja občin.

Sistemeski okvir zadolževanja in poročanja o zadolževanju občin urejajo:

- Zakon o javnih financah,
- Zakon o financiranju občin,
- Evropska listina o lokalni samoupravi,
- Pravilnik o postopkih zadolževanja občin in
- Pravilnik o pošiljanju podatkov o stanju in spremembah zadolžitve pravnih oseb javnega sektorja in občin.

Po Vlaju (Vlaj 2005, 9) pravico do zadolževanja na nadnacionalni ravni poudarja Evropska listina o lokalni samoupravi, ki v zadnjem odstavku 9. člena pravi: »za najemanje posojil za večje investicije imajo lokalne oblasti v mejah zakona dostop do domačega trga kapitala«. S tem je izpostavljeno načelo zadolževanja, ki so ga države, ki so ratificirale listino, skupaj z ostalimi načeli dolžne upoštevati pri snovanju nacionalne zakonodaje, ki ureja področje financiranja in zadolževanja lokalnih oblasti.

4.3.1 Zadolževanje glede na namen

Zadolževanje definira Pravilnik o postopkih zadolževanja občin. Po tem pravilniku je zadolževanje:

- *črpanje posojila ali kredita za izvrševanje občinskega proračuna ali za upravljanje z dolgom občinskega proračuna,*
- *sklenitev pogodb o najemu, na podlagi katerih lastninska pravica preide oziroma lahko preide od najemodajalca na najemnika (Pravilnik o postopkih zadolževanja občin, 2. čl.).*

ZFO-1 določa, da se občina lahko zadolži za:

- *izvrševanje proračuna v tekočem proračunskem letu s črpanjem posojila doma za investicije, predvidene v občinskem proračunu,*
- *za sredstva sofinanciranja investicij iz proračuna Evropske unije, vendar največ do višine odobrenih sredstev in največ za obdobje do prejema sredstev (ZFO-1, 10. a. čl.).*

Občina lahko s črpanjem posojil pridobiva sredstva, potrebna za vračilo občinskega dolga pred njegovo dospelostjo, če se s tem:

- *zmanjšajo stroški občinskega dolga ali*
- *izboljša struktura dolga na način, da se zniža izpostavljenost makroekonomskim in tržnim tveganjem (ZFO-1, 10. c. čl.)*

Občina lahko na podlagi 86. a. člena Zakona o javnih financah izda poroštvo. Poroštvene pogodbe lahko v imenu občine sklepa župan ali oseba, ki jo župan pisno pooblasti.

Občina lahko izdaja poročila za obveznosti iz naslova zadolževanja posrednih proračunskih uporabnikov in javnih podjetij, katerih ustanoviteljica je, v obsegu in po pogojih, ki jih določa odlok, s katerim se sprejme občinski proračun in če imajo te osebe zagotovljena sredstva za servisiranje dolga iz neproračunskih virov (ZFO-1, 10. e. čl.)

4.3.2 Omejitev obsega zadolženosti

V 55. členu Zakona o lokalni samoupravi je določeno, da se občina lahko zadolži pod pogoji, določenimi z zakonom.

Prve omejitve zadolževanja občin so izpostavljene v 85. členu Zakona o javnih financah:

- »Občina se lahko zadolžuje na podlagi predhodnega soglasja ministra, pristojnega za finance, pod pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja financiranje občin. Posli zadolžitve, za katere ministrstvo, pristojno za finance, ni izdalo soglasja, so nični« (ZJF, 85. čl., 1. odstavek).
- »Če se zaradi neenakomernega pritekanja prejemkov izvrševanje proračuna ne more uravnovesiti, se lahko občina likvidnostno zadolži, vendar največ do višine 5% zadnjega sprejetega proračun« (ZJF, 85. čl., 2. odstavek).
- »V obdobju začasnega financiranja se lahko občina zadolži do višine, ki je potrebna za odplačilo glavnice občinskega dolga v tekočem proračunskem letu« (ZJF, 85. čl., 4. odstavek).

Nadaljnje omejitve zadolževanja predpisuje Zakon o financiranju občin:

- »Za sredstva sofinanciranja investicije iz proračuna Evropske unije se občina lahko zadolži največ do višine odobrenih sredstev in največ za obdobje do prejema teh sredstev »(ZFO-1, 10. a. čl., 2. odstavek).
- »V obdobju začasnega financiranja zadolžitev občinskega proračuna ne sme preseči višine, ki je potrebna za odplačilo glavnice dolga občinskega proračuna, ki zapadejo v plačilo v tekočem proračunskem letu« (ZFO-1, 10. a. čl., 4. odstavek).
- »Če se zaradi neenakomernega pritekanja prejemkov izvrševanje proračuna ne more uravnotežiti, se lahko občina likvidnostno zadolži, vendar največ do višine 5% vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna« (ZFO-1, 10. a. čl., 5. odstavek).
- »Občina ne sme prevzemati dolga« (ZFO-1, 10. d. čl.).

Za naše diplomsko delo pomembno omejitev zadolževanja določa 10. b. člen Zakona o financiranju občin:

- *V največji obseg možnega zadolževanja občine se všteva zadolževanje za izvrševanje občinskega proračuna, razen zadolževanje iz drugega odstavka 10. a člena tega zakona (za sredstva sofinanciranja investicije iz proračuna Evropske unije), učinki zadolževanja v zvezi z upravljanjem z dolgom občinskega proračuna, dana poročta posrednim proračunskim uporabnikom občinskega proračuna in javnim podjetjem, katerih ustanoviteljica je občina, in finančni najemi ter blagovni krediti neposrednih proračunskih uporabnikov občinskega proračuna (ZFO-1, 10. b. čl., 1. odstavek).*
- *Občina se v tekočem proračunskem letu lahko zadolži, če odplačilo obveznosti iz naslova posojil (glavnice in obresti), finančnih najemov in blagovnih kreditov (obrokov) ter potencialnih obveznosti iz naslova izdanih poroštev za izpolnitev obveznosti posrednih proračunskih uporabnikov in javnih podjetij, katerih ustanoviteljica je občina, v posameznem letu odplačila ne preseže 8% realiziranih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov občinskega proračuna v letu pred letom zadolževanja, zmanjšanih za prejete donacije, transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije ter prihodke režijskih obratov (ZFO-1, 10. b. čl., 2. odstavek).*
- *Izdana poročta občine se štejejo v največji obseg možnega zadolževanja občine (ZFO-1, 10.e. čl. 3. odstavek).*

Obseg zadolžitve je po veljavni zakonodaji omejen s skupnim deležem sredstev, ki odpade na servisiranje dolga.

»V obseg zadolžitve občin štejejo poleg neposrednega zadolževanja občine tudi vsa dana poročstva občine za zadolžitve javnih subjektov. V limit občinske zadolžitve pa ne štejejo več soglasja javnim podjetjem in zavodom pod pogojem, da ti vir za odplačilo dolga zagotavljajo zunaj proračuna« (Milunovič 2009, 186).

Slovenija se s svojo ureditvijo uvršča med države, v katerih se lokalne skupnosti lahko zadolžujejo le s posebnim predhodnim soglasjem ministra, pristojnega za finance. Takšna oblika zadolževanja občin je sicer smiselna z vidika državnega nadzora nad občinami, saj pravila zadolževanja preprečujejo samovoljno in nepremišljeno zadolževanje vsakokratne oblasti lokalne skupnosti, vendar pa je tudi očitno, da tovrstni sistem zadolževanja ni razvojno naravnan, saj občinam z manjšimi prihodki ne omogoča zadolževanje za izvedbo širših in dražjih projektov, pomembnih za razvoj lokalne skupnosti (npr. izgradnje komunalne infrastrukture, vodovod, kanalizacija, ...) (Brezovnik in Oplotnik 2003, 69).

Večina držav OECD in EU veže zadolževanje javnega sektorja na lokalni ravni na zlato fiskalno pravilo. Javni sektor se lahko zadolžuje le za financiranje investicijskih vlaganj. V EU pa se pri zadolževanju izhaja tudi iz omejitev zadolževanja celotnega javnega sektorja, ki je omejeno z maastrichtskimi kriteriji. Zakonodaja v Sloveniji dovoljuje, da občine za financiranje razvoja poleg sistemskih virov pridobivajo dodatna sredstva z zadolžitvijo, vendar so te možnosti zadolževanja zakonsko regulirane (Milunovič 2009, 185).

Tabela 4.1: Primerjava poslov, ki štejejo v dovoljeni obseg zadolžitve po predpisih v obdobju od 25. 10. 2005 do 24. 6. 2008 (ZFO in ZFO-1) in od 25. 6. 2008 (ZFO-1)

Pravni posel	Od 25. 10. 2005 do 24. 6. 2008	Od 25. 6. 2008
Občina		
dolgoročno posojilo za investicije razen za investicije, našteje v drugem odstavku 17. člena ZFO in tretjem odstavku 10. člena ZFO-1	☒	☒
dolgoročno posojilo za investicije na področju šolstva, stanovanjske gradnje, oskrbe z vodo in javne infrastrukture za ravnanje z odpadno vodo	☒	☒
dolgoročno posojilo za financiranje investicij, sofinanciranih iz proračuna Evropske unije	☒	☒ ¹⁸
finančni najem	☒	☒
blagovni kredit	☒	☒
pogodbena razmerja, ki pomenijo dejansko zadolžitev	☒	☒
učinki zadolževanja v zvezi z upravljanjem z dolgom	☒	☒
Javna podjetja in javni zavodi, katerih ustanoviteljice so občine		
posojilo, finančni najem, blagovni kredit, kjer je porok občina	☒	☒
posojilo, finančni najem, blagovni kredit, kjer občina ni porok, izda pa soglasje k zadolžitvi	☒	☒
Javni skladi in javne agencije, katerih ustanoviteljice so občine		
posojilo, finančni najem, blagovni kredit, kjer je porok občina	☒	☒
posojilo, finančni najem, blagovni kredit, kjer občina ni porok, izda pa soglasje k zadolžitvi	☒	☒
Pravne osebe, kjer ima občina prevladujoč vpliv na upravljanje		
posojilo, finančni najem, blagovni kredit, kjer občina ni porok, izda pa soglasje k zadolžitvi	☒	☒

Legenda: ☒ pravni posel šteje v dovoljeni obseg zadolžitve občine v obravnavanem obdobju,
☒ pravni posel ne šteje v dovoljeni obseg zadolžitve občine v obravnavanem obdobju.

Vir: Računsko sodišče (2009, 29).

Tabela 4.2: Primerjava dovoljenega obsega zadolžitve po predpisih v obdobju od 25. 10. 2005 do 24. 6. 2008 (ZFO, ZFO-1) in od 25. 6. 2008 (ZFO-1)

Obdobje	Podlaga za določanje obsega zadolžitve	Obseg zadolžitve	Odplačilo dolga
Od 25. 10. 2005 do 24. 6. 2008	Splošna zadolžitev za investicije (prvi odstavek 17. člena ZFO in drugi odstavek 10. člena ZFO-1)	20 odstotkov osnove ¹⁹	5 odstotkov osnove ¹⁹
	Zadolžitev za financiranje investicij na področju osnovnega šolstva, stanovanjske gradnje, oskrbe z vodo in javne infrastrukture za ravnanje z odpadno vodo ter investicije, ki so sofinancirane iz sredstev skladov Evropske unije (drugi odstavek 17. člena ZFO in tretji odstavek 10. člena ZFO-1)	omejeno z odplačilom dolga (3 odstotki osnove ¹⁹)	3 odstotki osnove ¹⁹
	Skupaj	20 odstotkov osnove¹⁹ + omejitev z odplačilom 3 odstotkov	5 odstotkov + 3 odstotki
Od 24. 6. 2008	Splošna zadolžitev, v katero šteje zadolžitev občine in dana poročstva	/	8 odstotkov osnove ²⁰

Vir: Računsko sodišče (2009, 30).

Po oceni računskega sodišča je ZFO-1 uvedel bistveno blažjo ureditev sistema zadolževanja iz naslednjih razlogov:

- *dovoljena zadolžitev ni več omejena s stanjem dolga, ampak zgolj z odplačilom dolga v višini osem odstotkov realiziranih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov občinskega proračuna v letu pred letom zadolževanja, zmanjšanih za prejete donacije, transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije ter prihodke režijskih obratov; omejitev zadolževanja z limitom osem odstotkov osnove pomeni, da je stanje zadolžitve občine odvisno od obdobja zadolžitve; daljše obdobje zadolžitve pomeni višji možni znesek zadolžitve;*
- *v dovoljenem obsegu zadolžitve ni upoštevana zadolžitev za projekte iz evropskih sredstev;*
- *v dovoljenem obsegu zadolžitve ni upoštevana zadolžitev posrednih proračunskih uporabnikov občinskega proračuna, javnih gospodarskih zavodov in javnih podjetij, katerih ustanoviteljica je občina, ter drugih pravnih oseb, v katerih ima občina neposredno ali posredno prevladujoč vpliv, če imajo te pravne osebe sredstva za servisiranje dolga zagotovljena iz neproračunskih virov (Računsko sodišče 2009, 30).*

4.3.2 Nadzor nad zadolževanjem občin

V Zakonu o javnih financah je določeno da: »mora občina o zadolževanju in odplačilih glavnih dolgov poročati ministrstvu, pristojnemu za finance« (ZJF, 85. čl., 3. odstavek).

Pravilnik o pošiljanju podatkov o stanju in spremembah zadolžitve pravnih oseb javnega sektorja in občin določa da:

- *morajo občine najpozneje do 31. januarja tekočega leta prek aplikacije e-Dolg na obrazcu Stanje zadolženosti (ED-11), ki je sestavni del navodila o uporabi aplikacije e-Dolg, Ministrstvu za finance poslati podatke o stanju svoje zadolženosti na dan 31. decembra preteklega in predpreteklega koledarskega leta (Pravilnik o pošiljanju podatkov o stanju in spremembah zadolžitve pravnih oseb javnega sektorja in občin, 3. čl., 1. odstavek),*
- *občine morajo Ministrstvu za finance poslati podatke o stanju zadolženosti prek aplikacije e-Dolg ne glede na to, ali so izkazovale kakršno koli zadolženost na dan 31. decembra preteklega ali predpreteklega koledarskega leta (Pravilnik o pošiljanju podatkov o stanju in spremembah zadolžitve pravnih oseb javnega sektorja in občin, 3. čl., 3. odstavek).*

»Nadzor delovanja državnih in občinskih organov opravljajo notranji in zunanji revizorji. Notranji revizorji so zaposleni v državnem organu oz. v občinski upravi, katerega poslovanje revidirajo (notranje revizijske službe); na Ministrstvu za finance pa obstaja služba za nadzor proračuna kot centralni organ za koordinacijo in nadzor sistema notranjega nadzora« (Korpič Horvat, 23).

Notranji nadzor predstavljajo sistemi in postopki, s katerimi se zagotovi pravilna in smotrna poraba proračunskih sredstev, zajema ustrezno vzpostavljeno finančno poslovanje, notranje kontrole in notranjo revizijo. Z notranjo revizijo se preverja ali se finančno poslovanje in kontrole izvajajo v skladu z načeli pravilnosti in smotnosti. Pristojnost notranjih revizorjev je da preverjajo ali finančno poslovanje (menedžment) in sistem kontrol deluje v skladu z načeli zakonitosti, preglednosti, učinkovitosti, uspešnosti in gospodarnosti (Korpič Horvat, 24).

Služba za nadzor proračuna je organizirana na Ministrstvu za finance in je pristojna za razvoj, usmerjanje in koordinacijo notranjega nadzora. Služba za nadzor proračuna predvsem skrbi za enotno uporabo metodik in tehnik državnega notranjega revidiranja,

usklajuje in koordinira notranjo revizijo in sisteme notranjih kontrol, spremlja izvajanje usmeritev, pregleduje notranje akte, ki se nanašajo na notranjo revizijo, usklajuje delo notranjih revizijskih služb pri skupnih projektih in jim daje strokovno pomoč, pripravlja predloge zakonov oz. njihovih sprememb in dopolnitev, ki se nanašajo na notranji nadzor (Korpič Horvat, 26).

5 ANALIZA ZADOLŽENOSTI SLOVENSКИH MESTNIH OBČIN V OBDOBJU OD 2010 DO 2014

V tem delu naše diplomske naloge bomo preverjali prvo hipotezo tega diplomskega dela in sicer:

H1 Mestne občine skozi preučevano obdobje povečujejo svojo zadolženost, vendar je le-ta v okviru zakonske omejitve.

V Sloveniji Ministrstvo za finance lahko preverja stanje zadolženosti posamezne občine zgolj takrat, ko občina zaprosi za soglasje k zadolžitvi. Pregled poteka samo na podlagi dokumentacije, ki jo občina pošlje za potrebe tega postopka, kajti Ministrstvo za finance nima zakonskih pooblastil za opravljanje dejanskih kontrol občin. Najvišji organi nadzora na nivoju občin so nadzorni odbori občin, poleg njih pa finančno poslovanje in porabo javnih sredstev nadzira še Računsko sodišče Republike Slovenije (Ministrstvo za finance 2012, 5).

Kot smo ugotovili v prejšnjem poglavju, slovenska zakonodaja omejuje zadolževanje občine tako, da se občina lahko zadolži, če odplačilo obveznosti ne preseže 8 % realiziranih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov občinskega proračuna v letu pred letom zadolževanja, zmanjšanih za prejete donacije, transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije ter prihodke režijskih obratov (ZFO-1, 10. b. čl., 2. odstavek).

Za namen preučitve prvega dela prve hipoteze tega diplomskega dela, ki se nanaša na višino zadolženosti mestnih občin bomo v nadaljevanju za vsako mestno občino posebej za obdobje od leta 2010 do leta 2014 prikazali naslednje podatke:

- višino dolga občine, višino dolga pravnih oseb na ravni občine in skupni dolg občine ter pravnih oseb na ravni občine;
- dolg občine bomo prikazali v razmerju s prihodki in sicer: delež dolga občine v realiziranih prihodkih, delež dolga pravne osebe v realiziranih prihodkih in skupni delež dolga (občine in pravnih oseb na ravni občine) v realiziranih prihodkih;
- višino dolga bomo prikazali s podatkom o dolgu občine na prebivalca, dolgu pravnih oseb na ravni občine na prebivalca in skupnem dolgu občine in pravnih oseb na prebivalca.

Ministrstvo za finance preverja stanje zadolženosti občine, ko le-ta zaprosi za soglasje k zadolžitvi. Ravno tako Ministrstvo za finance vsako leto objavi Poročilo o stanju zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občin. Za potrditev drugega dela hipoteze, ki se nanaša na zakonsko omejitev zadolženosti bomo tako pregledali poročila Ministrstva za finance za obdobje od leta 2010 do leta 2014.

Kot visoko zadolžene občine Ministrstvo za finance v svojih vsakoletnih poročilih o zadolževanju občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občin izpostavlja tiste občine, ki imajo skupni dolg na prebivalca (dolg občine in pravnih oseb na ravni občine) višji kot 600 evrov in tiste, katerih skupni dolg (dolg občine in pravnih oseb) je višji od 60 % realiziranih vsakoletnih prihodkov.

Mestne občine bomo obravnavali po vrsti glede na število prebivalcev in sicer od tiste z največjim številom prebivalcev, do tiste z najmanjšim.

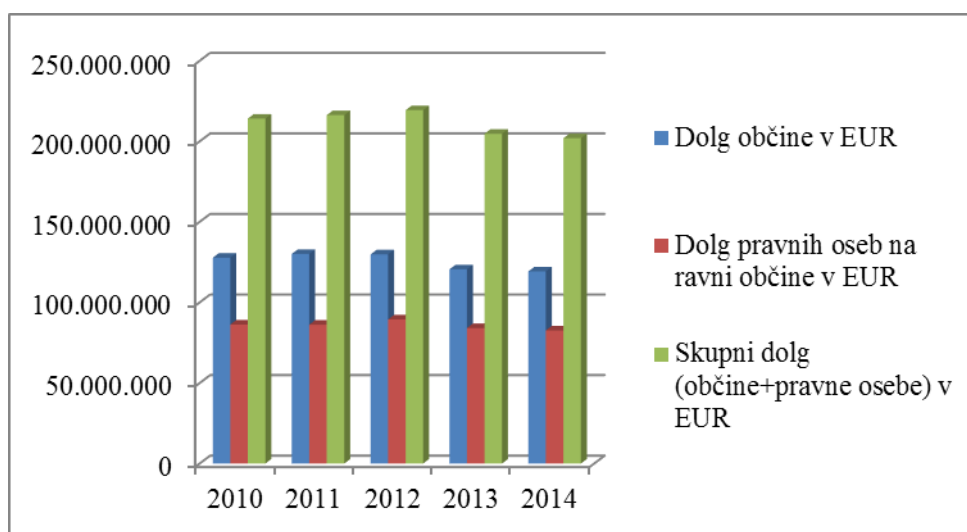
5.1 Mestna občina Ljubljana (MOL)

Iz analize je razvidno da:

- se je od leta 2010 do leta 2014 absolutni dolg MOL in pravnih oseb na ravni MOL zmanjšal za dobrih 12 milijonov evrov (Slika 5.1 in Priloga A.1);
- se je skupni delež dolga MOL (občine in pravnih oseb na ravni občine) glede na prihodke povečal iz 57,3 odstotkov v letu 2010 na 77,7 odstotkov v letu 2014 (Slika 5.2 in Priloga A.1);
- se je skupni dolg na prebivalca MOL (dolg občine in pravnih oseb na ravni občine) od leta 2010, ko je le-ta znašal 802 evra, zmanjšal na 743 evrov v letu 2014 (Slika 5.3 in Priloga A.2);
- lahko rečemo, da MOL po kriterijih Ministrstva za finance spada med visoko zadolžene občine, saj je tako skupni dolg na prebivalca, kot tudi skupni dolg glede na prihodke visok.

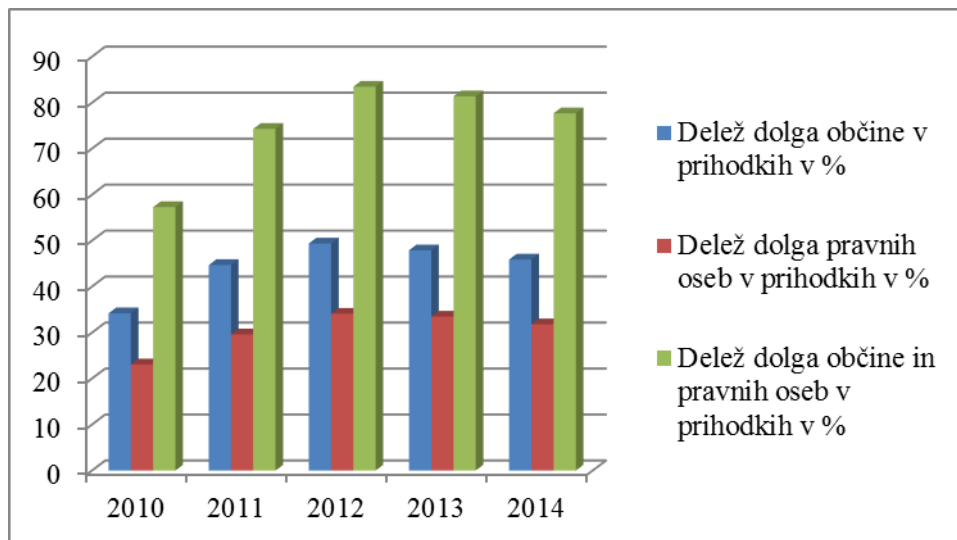
Iz Poročil o stanju zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občin v letih 2010, 2011, 2012 in 2014, ki jih je pripravilo Ministrstvo za finance, je razvidno, da **MOL v preučevanem obdobju ni presegla zakonsko mejo višine dovoljene zadolženosti.**

Slika 5.1: Dolg MOL, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.1)

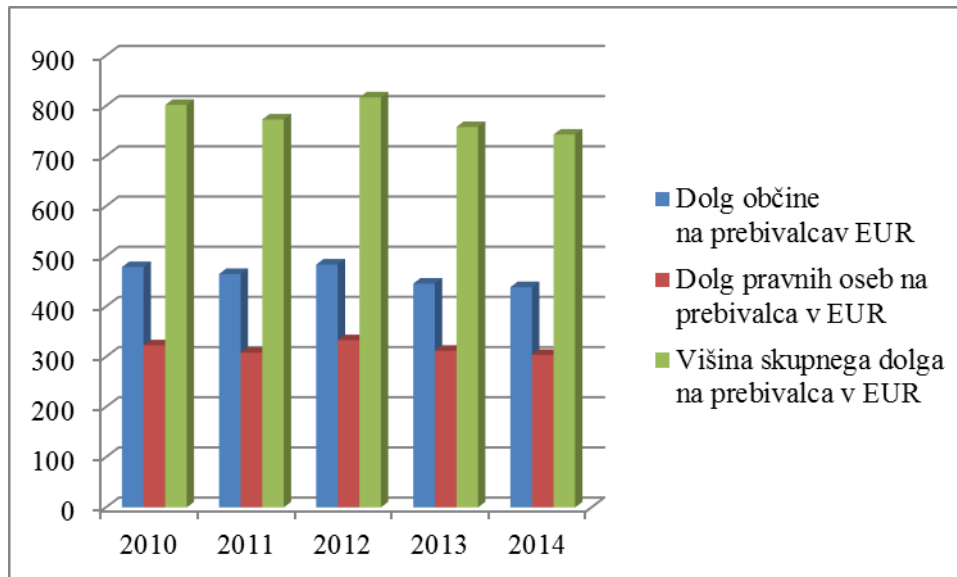
Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.2: Delež dolga MOL glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.1)

Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.3: Dolg MOL na prebivalca, dolg pravnih oseb na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.2)

Vir: lastna analiza (2016).

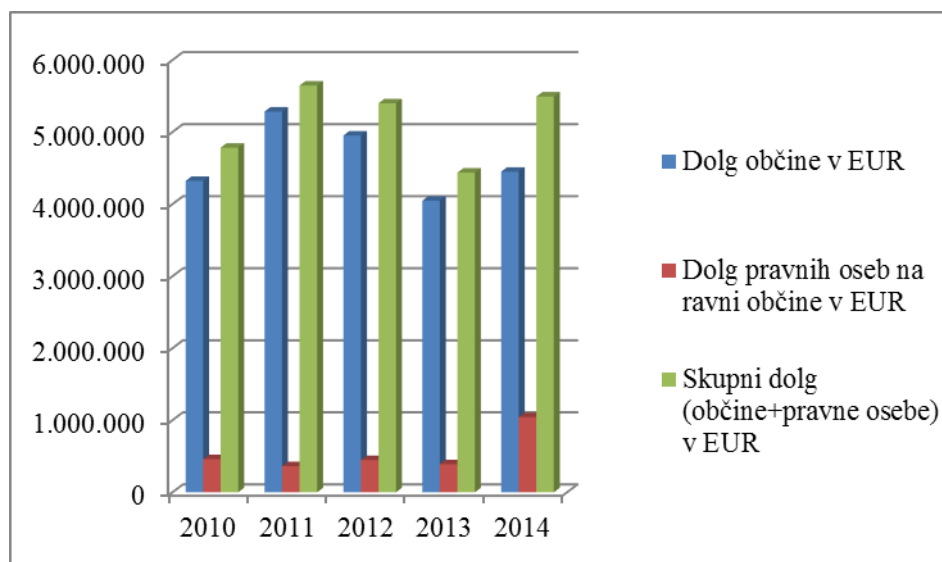
5.2 Mestna občina Maribor (MOM)

Iz analize je razvidno da:

- se je od leta 2010 do leta 2014 absolutni dolg MOM in pravnih oseb na ravni MOM povečal za dobrih 700.000 evrov (Slika 5.4 in Priloga A.3);
- se je skupni delež dolga MOM (občine in pravnih oseb na ravni občine) glede na prihodke povečal iz 4,9 odstotkov v letu 2010 na 6,3 odstotke v letu 2014 (Slika 5.5 in Priloga A.3);
- se je skupni dolg na prebivalca MOM (dolg občine in pravnih oseb na ravni občine) od leta 2010, ko je le-ta znašal 467 evrov, povečal na 520 evrov v letu 2014 (Slika 5.6 in Priloga A.4);
- lahko rečemo, da MOM po kriterijih Ministrstva za finance ne spada med visoko zadolžene občine, saj tako skupni dolg na prebivalca, kot tudi skupni dolg glede na prihodke nista visoka.

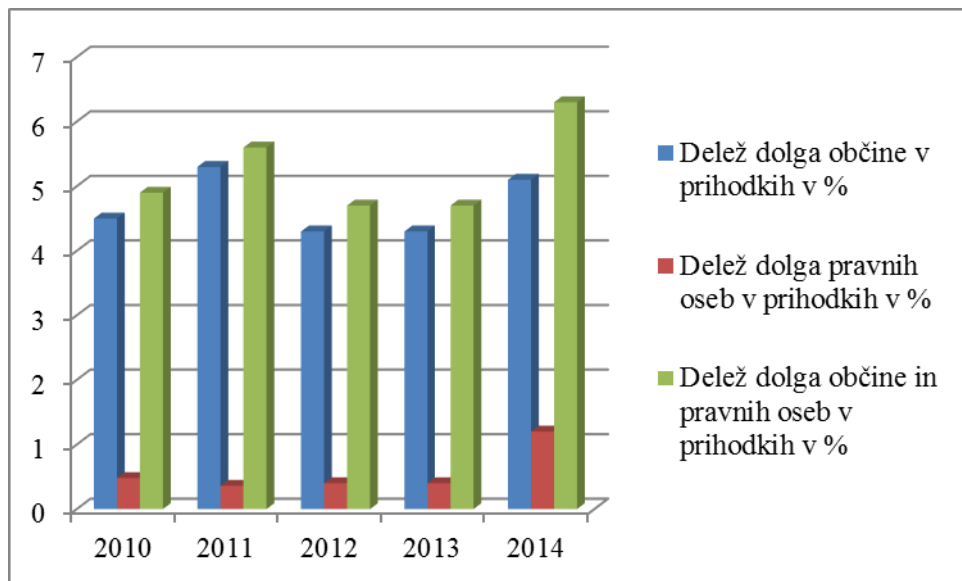
Iz Poročil o stanju zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občin v letih 2010, 2011, 2012 in 2014, ki jih je pripravilo Ministrstvo za finance, je razvidno, da **MOM v preučevanem obdobju ni presegla zakonsko mejo višine dovoljene zadolženosti.**

Slika 5.4: Dolg MOM, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.3)

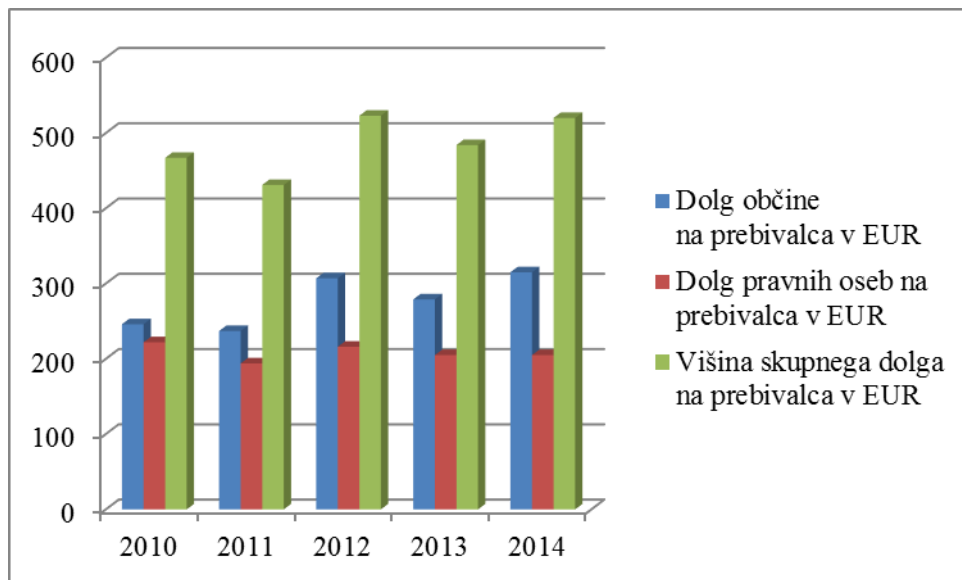
Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.5: Delež dolga MOM glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.3)

Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.6: Dolg MOM na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.5)

Vir: lastna analiza (2016).

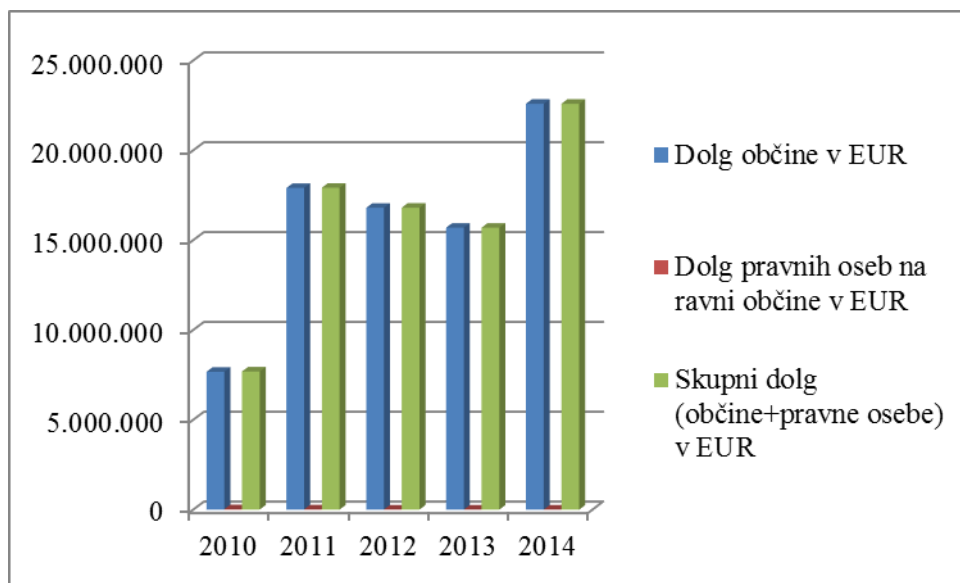
5.3 Mestna občina Kranj (MOK)

Iz analize je razvidno da:

- se je od leta 2010 do leta 2014 absolutni dolg MOK in pravnih oseb na ravni MOK povečal za cca. 15 milijonov evrov (Slika 5.7 in Priloga A.5);
- se je skupni delež dolga MOK (občine in pravnih oseb na ravni občine) glede na prihodke povečal iz 16,1 odstotka v letu 2010 na 42,9 odstotkov v letu 2014 (Slika 5.8 in Priloga A.5);
- se je skupni dolg na prebivalca MOK (dolg občine in pravnih oseb na ravni občine) od leta 2010, ko je le-ta znašal 142 evrov, povečal na 407 evrov v letu 2014 (Slika 5.9 in Priloga A.6);
- lahko rečemo, da MOK po kriterijih Ministrstva za finance ne spada med visoko zadolžene občine, saj tako skupni dolg na prebivalca, kot tudi skupni dolg glede na prihodke nista visoka.

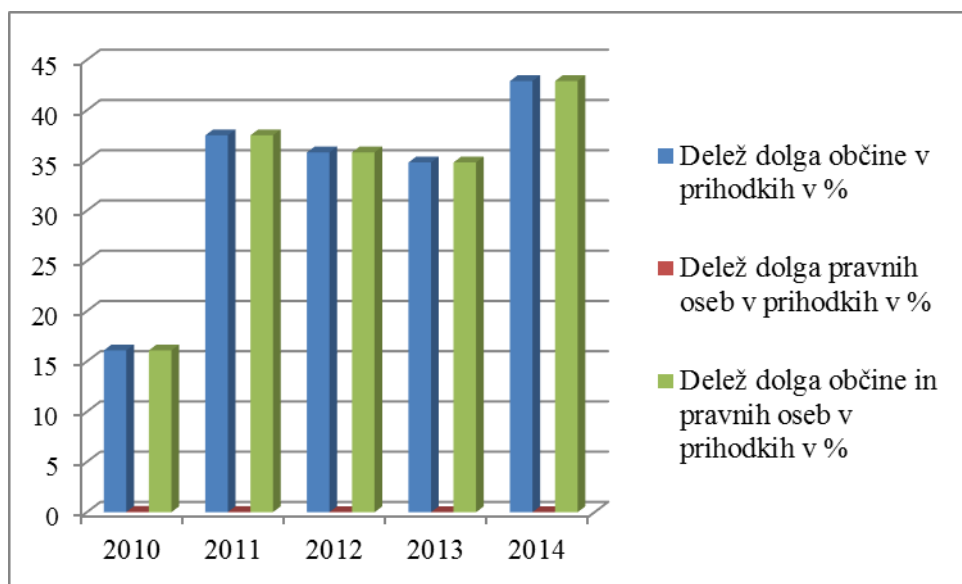
Iz Poročil o stanju zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občin v letih 2010, 2011, 2012 in 2014, ki jih je pripravilo Ministrstvo za finance, je razvidno, da **MOK v preučevanem obdobju ni presegla zakonsko mejo višine dovoljene zadolženosti.**

Slika 5.7: Dolg MOK, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.5)

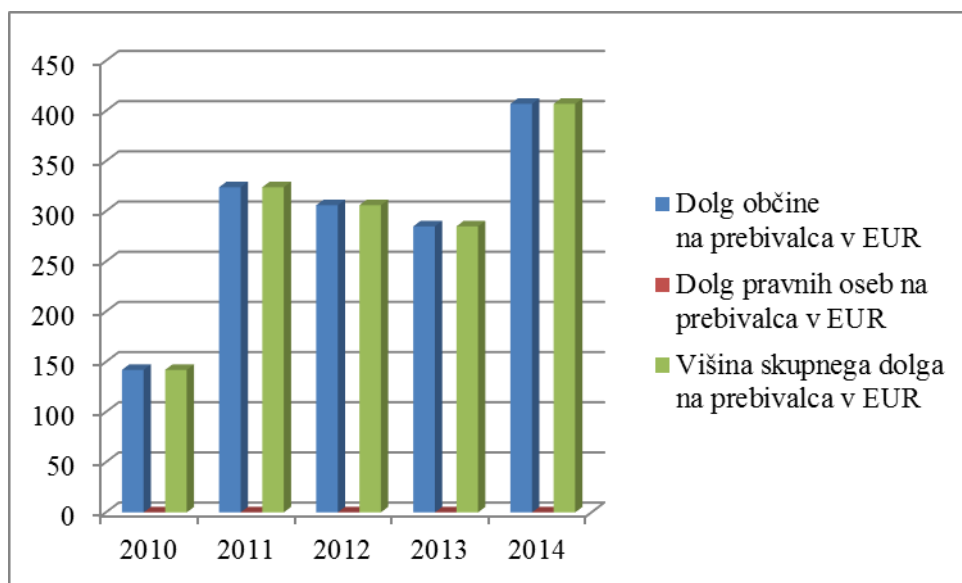
Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.8: Delež dolga MOK glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni dolg glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.5)

Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.9: Dolg MOK na prebivalca, dolg pravnih oseb na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.6)

Vir: lastna analiza (2016).

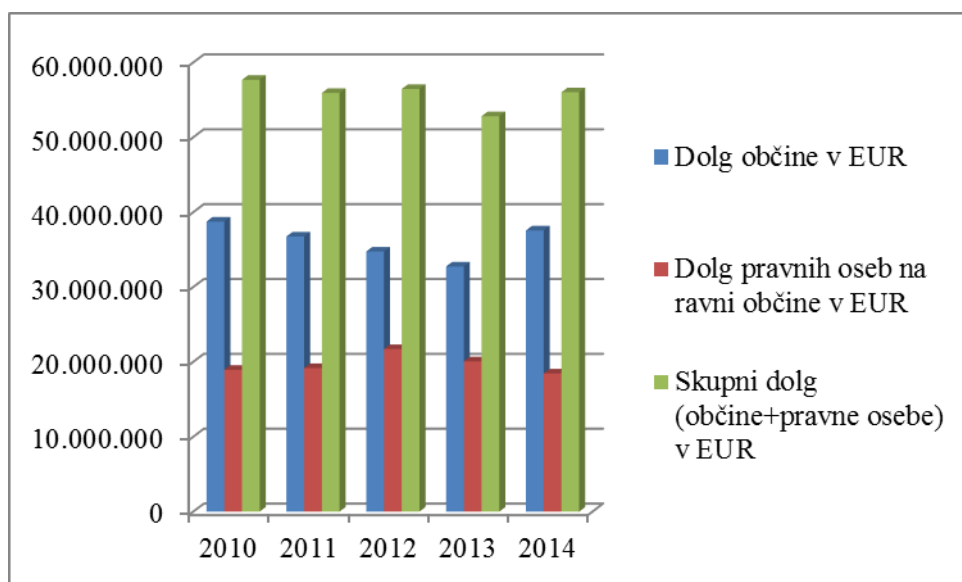
5.4 Mestna občina Koper (MOKP)

Iz analize je razvidno da:

- se je od leta 2010 do leta 2014 absolutni dolg MOKP in pravnih oseb na ravni občine zmanjšal za cca. 1,5 milijona evrov (Slika 5.10 in Priloga A.7);
- se je skupni delež dolga MOKP (občine in pravnih oseb na ravni občine) glede na prihodke zmanjšal iz 98,4 odstotkov v letu 2010 na 91,7 odstotkov v letu 2014 (Slika 5.11 in Priloga A.7);
- se je skupni dolg na prebivalca MOKP (dolg občine in pravnih oseb na ravni občine) od leta 2010, ko je le-ta znašal 1149 evrov, do leta 2014 zmanjšal na 1066 evrov (Slika 5.12 in Priloga A.8);
- lahko rečemo, da MOKP po kriterijih Ministrstva za finance spada med visoko zadolžene občine, saj sta tako skupni dolg na prebivalca, kot tudi skupni dolg glede na prihodke visoka.

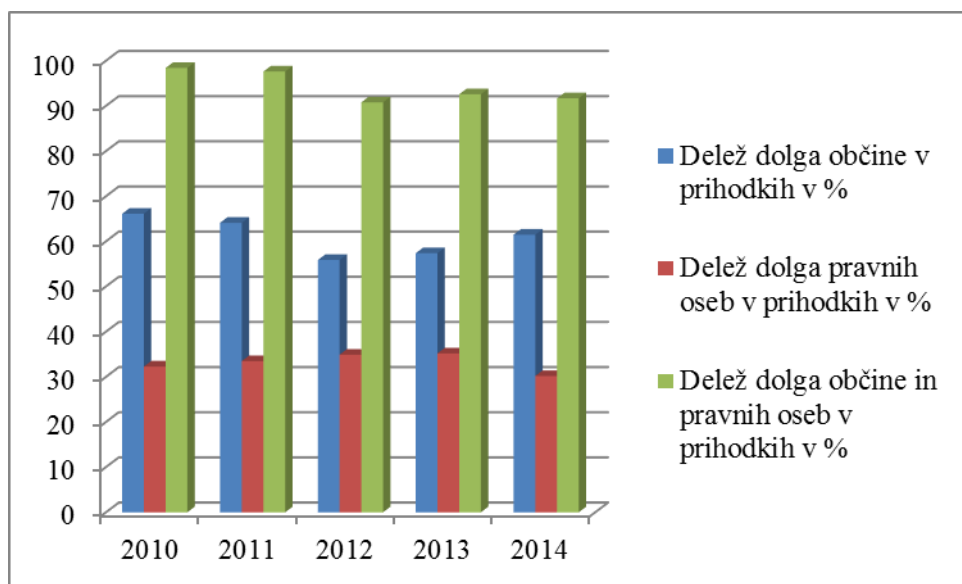
Iz Poročil o stanju zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občin v letih 2010, 2011, 2012 in 2014, ki jih je pripravilo Ministrstvo za finance, je razvidno, da **MOKP v preučevanem obdobju ni presegla zakonsko mejo višine dovoljene zadolženosti.**

Slika 5.10: Dolg MOKP, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.7)

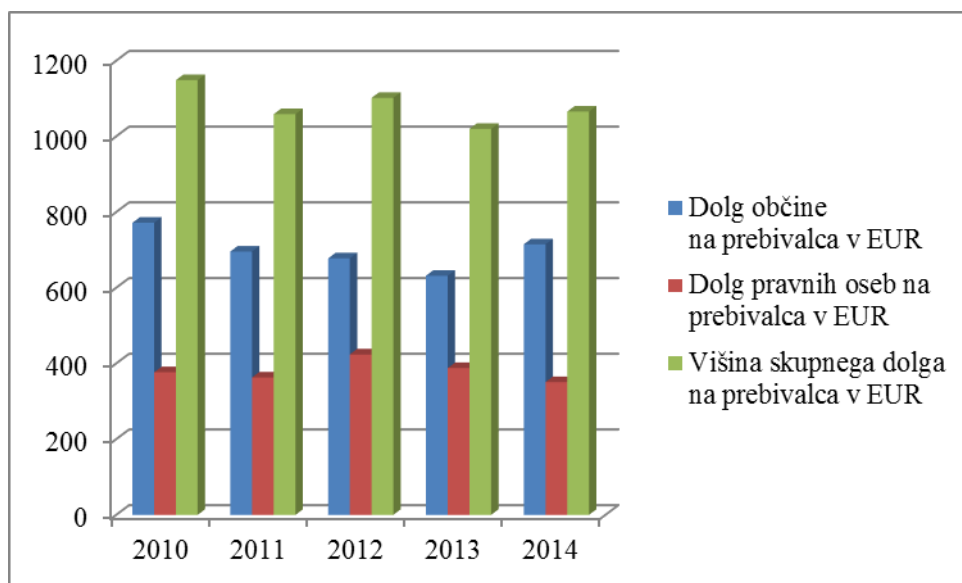
Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.11: Delež dolga MOKP glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.7)

Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.12: Dolg MOKP na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.8)

Vir: lastna analiza (2016).

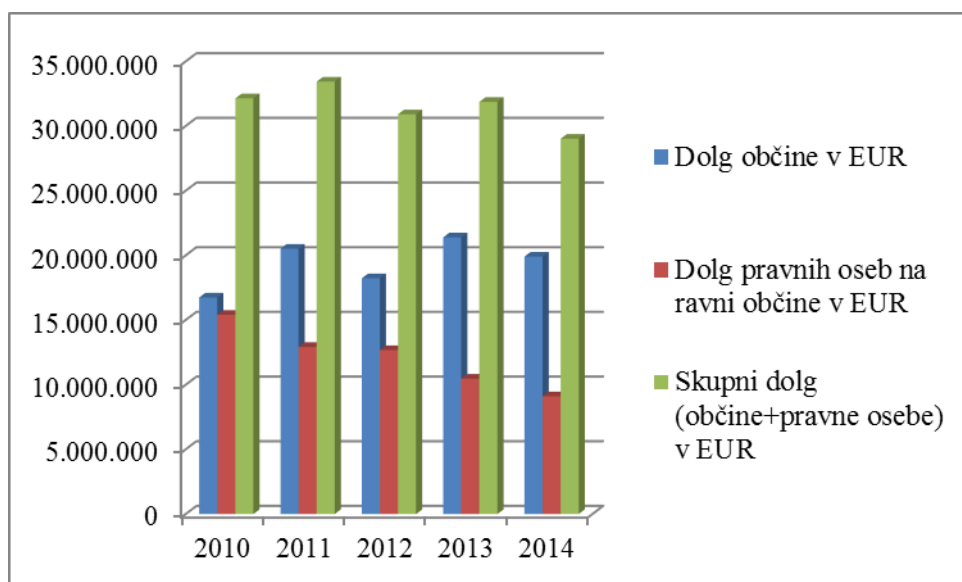
5.5 Mestna občina Celje (MOC)

Iz analize je razvidno da:

- se je od leta 2010 do leta 2014 absolutni dolg MOC in pravnih oseb na ravni občine zmanjšal za cca. 3 milijone evrov (Slika 5.13 in Priloga A.9);
- se je skupni delež dolga MOC (občine in pravnih oseb na ravni občine) glede na prihodke zmanjšal iz 63,5 odstotkov v letu 2010 na 61,4 odstotke v letu 2014 (Slika 5.14 in Priloga A.9);
- se je skupni dolg na prebivalca MOC (dolg občine in pravnih oseb na ravni občine) od leta 2010, ko je le-ta znašal 659 evrov, zmanjšal na 586 evrov v letu 2014 (Graf 5.15 in Priloga A.10);
- lahko rečemo, da MOC po kriterijih Ministrstva za finance spada med visoko zadolžene občine, saj sta tako skupni dolg na prebivalca, kot tudi skupni dolg glede na prihodke visoka.

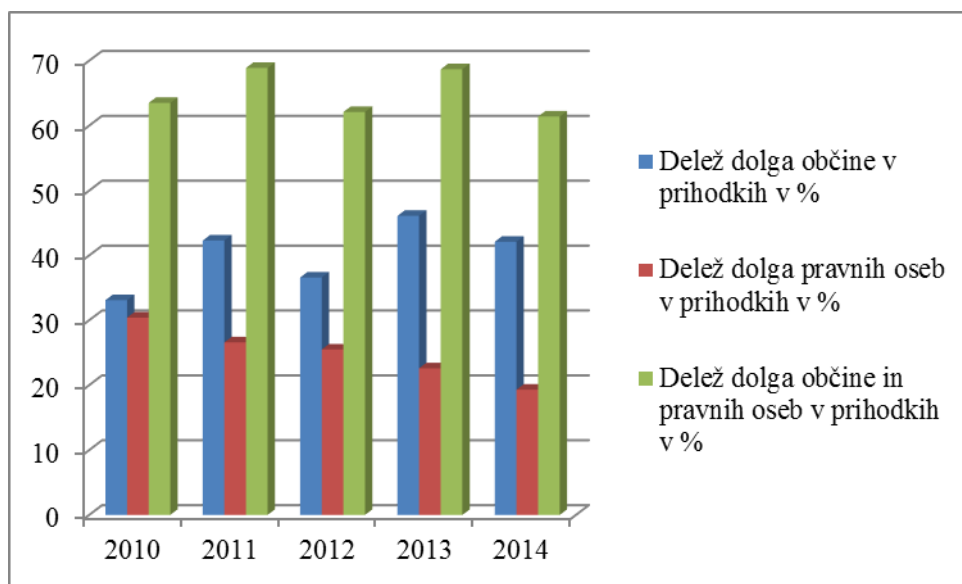
Iz Poročil o stanju zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občin v letih 2010, 2011, 2012 in 2014, ki jih je pripravilo Ministrstvo za finance, je razvidno, da **MOC v preučevanem obdobju ni presegla zakonsko mejo višine dovoljene zadolženosti.**

Slika 5.13: Dolg MOC, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.9)

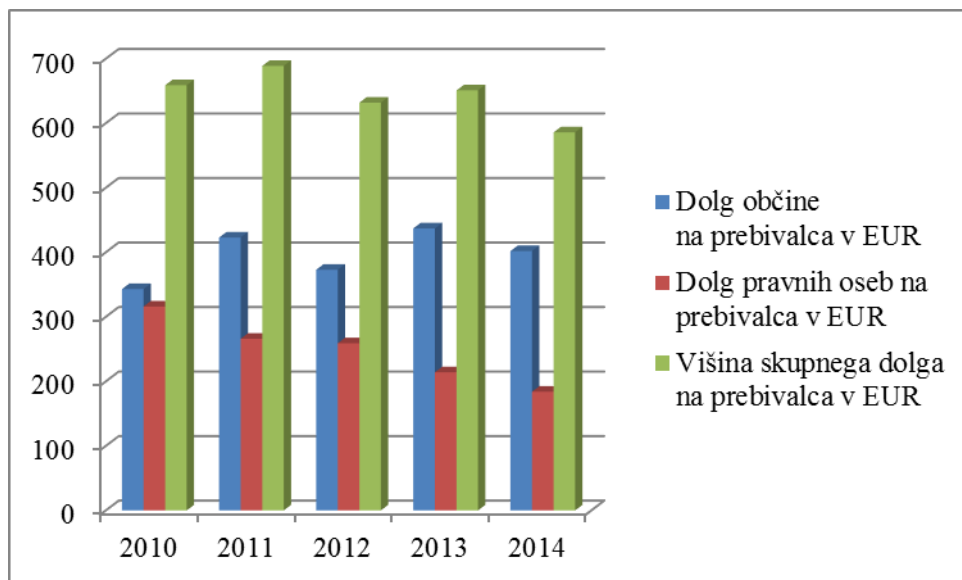
Vir: lastna analiza (2016)

Slika 5.14: Delež dolga MOC glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni dolg glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.9)

Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.15: Dolg MOC na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.10)

Vir: lastna analiza (2016).

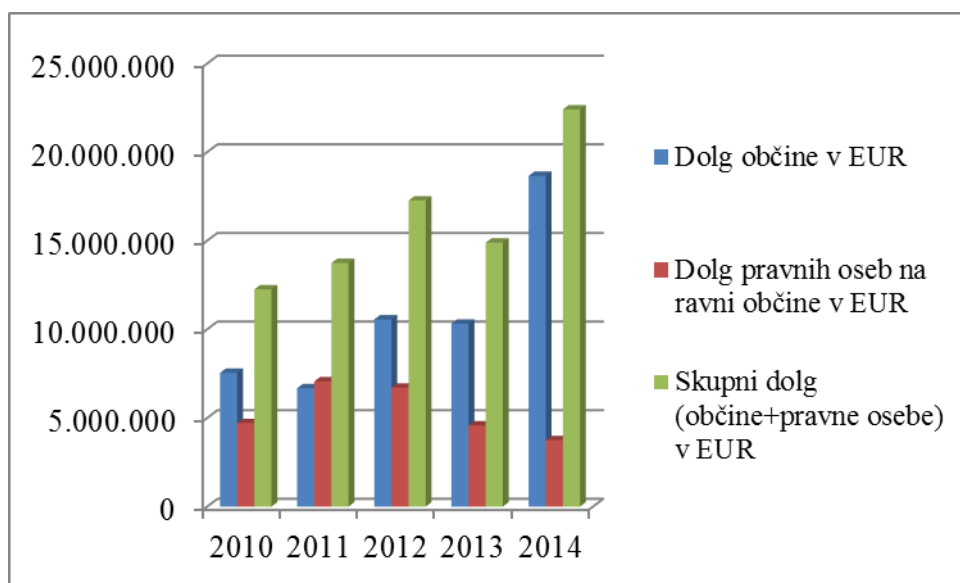
5.6 Mestna občina Novo mesto (MONM)

Iz analize je razvidno da:

- se je od leta 2010 do leta 2014 absolutni dolg MONM in pravnih oseb na ravni občine povečal za 10 milijonov evrov (Slika 5.16 in Priloga A.11);
- se je skupni delež dolga MONM (občine in pravnih oseb na ravni občine) glede na prihodke povečal iz 43,7 odstotkov v letu 2010 na 69 odstotkov v letu 2014 (Slika 5.17 in Priloga A.11);
- se je skupni dolg na prebivalca MONM (dolg občine in pravnih oseb na ravni občine) od leta 2010, ko je le-ta znašal 346 evrov, povečal na 437 evrov v letu 2014 (Slika 5.18 in Priloga A.12);
- lahko rečemo, da MONM po kriterijih Ministrstva za finance ne spada med visoko zadolžene občine, saj tako skupni dolg na prebivalca, kot tudi skupni dolg glede na prihodke nista visoka.

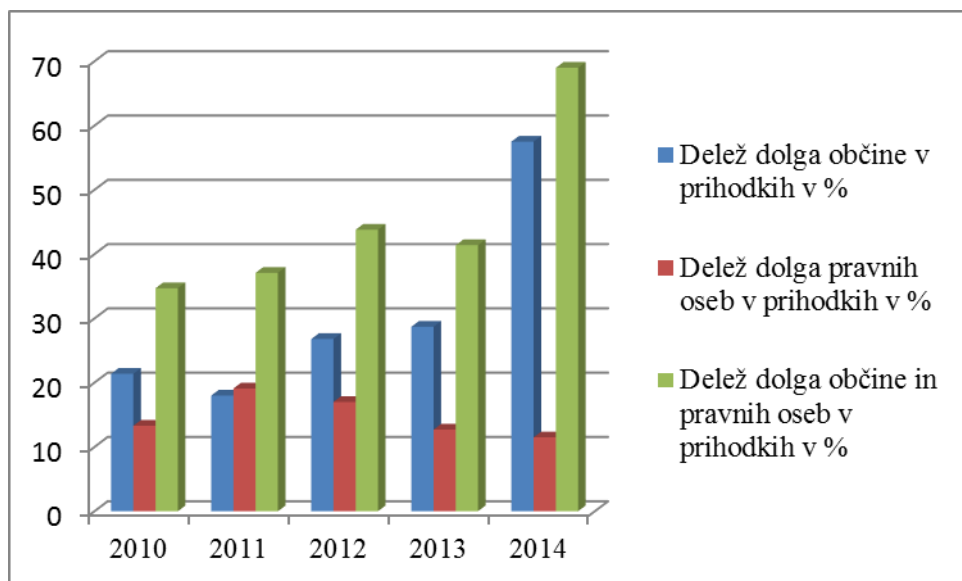
Iz Poročil o stanju zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občin v letih 2010, 2011, 2012 in 2014, ki jih je pripravilo Ministrstvo za finance, je razvidno, da **MONM v preučevanem obdobju ni presegla zakonsko mejo višine dovoljene zadolženosti.**

Slika 5.16: Dolg MONM, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.11)

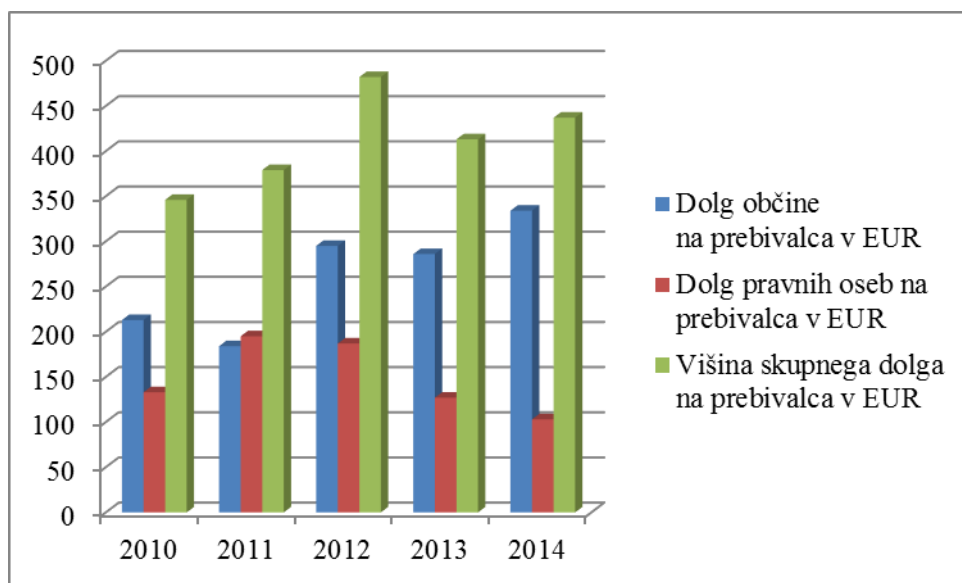
Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.17: Delež dolga MONM glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.11)

Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.18: Dolg MONM na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.12)

Vir: lastna analiza (2016).

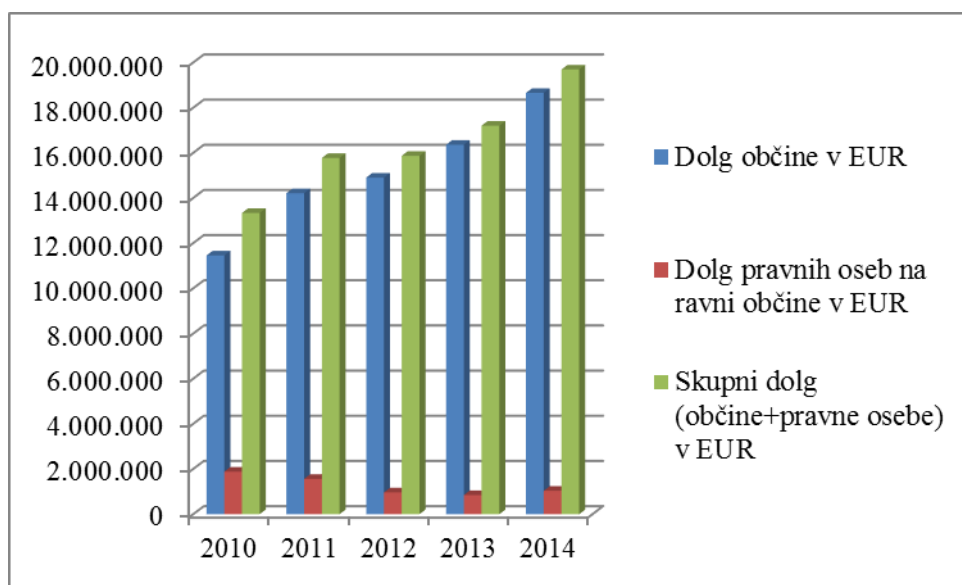
5.7 Mestna občina Velenje (MOV)

Iz analize je razvidno da:

- se je od leta 2010 do leta 2014 dolg MOV in pravnih oseb na ravni MOV povečal za 3 milijone evrov (Slika 5.19 in Priloga A.13);
- je skupni delež dolga MOV (občine in pravnih oseb na ravni občine) glede na prihodke v opazovanem obdobju ostal na podobni ravni (Slika 5.20 in Priloga A.13);
- se je skupni dolg na prebivalca MOV (dolg občine in pravnih oseb na ravni občine) od leta 2010, ko je le-ta znašal 403 evre, povečal na 592 evrov v letu 2014 (Slika 5.21 in Priloga A.14);
- lahko rečemo, da MOV po kriterijih Ministrstva za finance približuje kriteriju za visoko zadolženo občino, saj postaja skupni dolg na prebivalca visok.

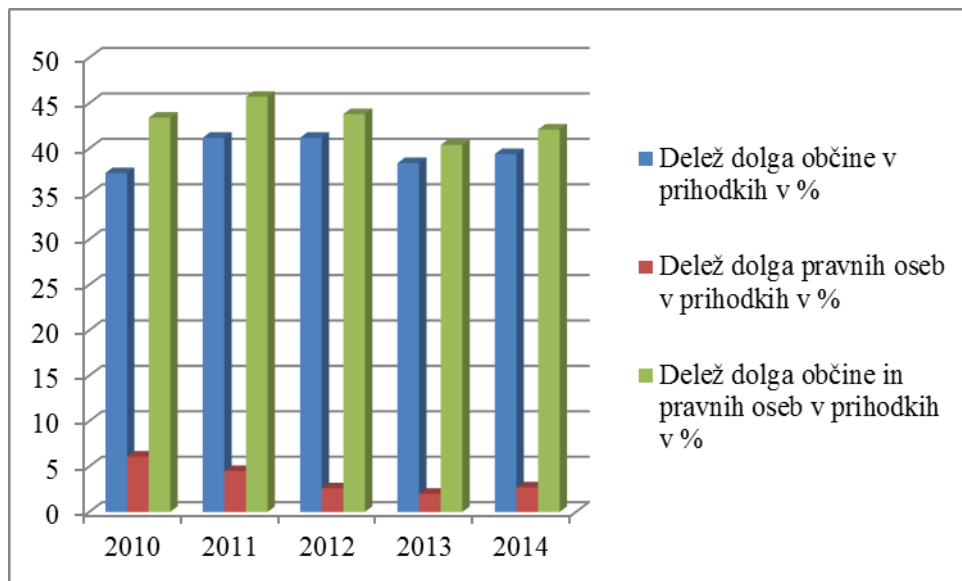
Iz Poročil o stanju zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občin v letih 2010, 2011, 2012 in 2014, ki jih je pripravilo Ministrstvo za finance, je razvidno, da **MOV v preučevanem obdobju ni presegla zakonsko mejo višine dovoljene zadolženosti.**

Slika 5.19: Dolg MOV, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.13)

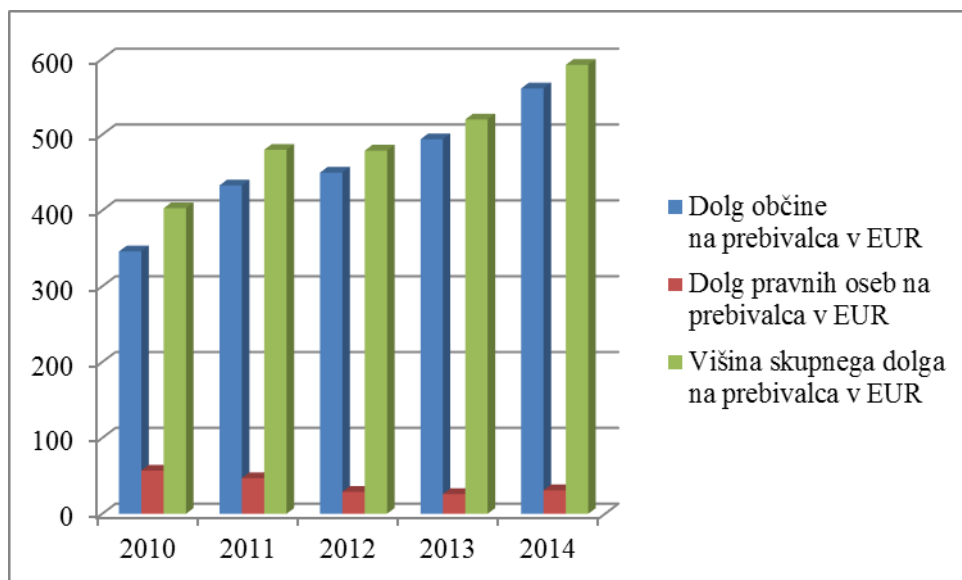
Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.20: Delež dolga MOV glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.13)

Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.21: Dolg MOV na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.14)

Vir: lastna analiza (2016).

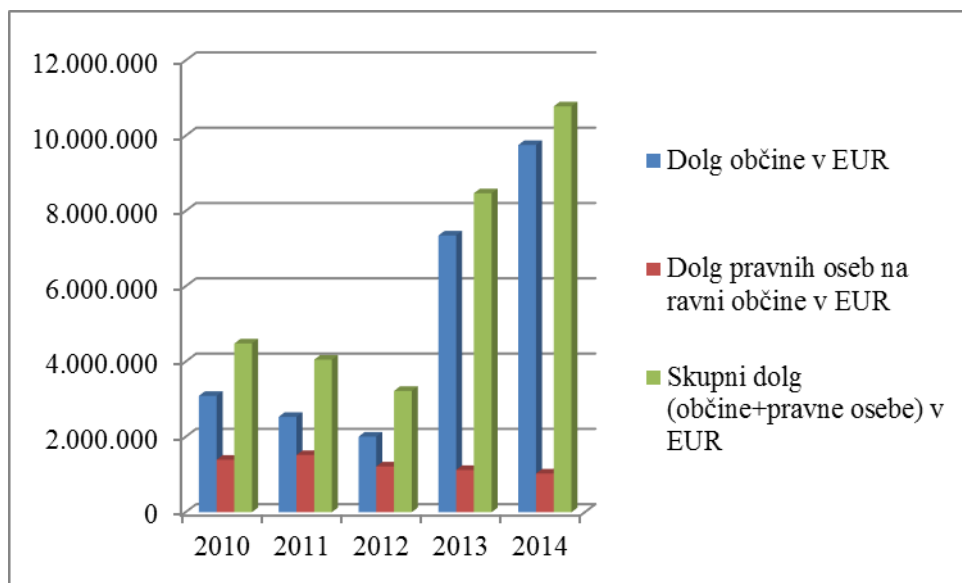
5.8 Mestna občina Nova Gorica (MONG)

Iz analize je razvidno da:

- se je od leta 2010 do leta 2014 absolutni dolg MONG in pravnih oseb na ravni MONG povečal za 6,3 milijone evrov (Slika 5.22 in Priloga A.15);
- se je skupni delež dolga MONG (občine in pravnih oseb na ravni občine) glede na prihodke povečal iz 12 odstotkov v letu 2010 na 31,6 odstotkov v letu 2014 (Slika 5.23 in Priloga A.15);
- se je skupni dolg na prebivalca MONG (dolg občine in pravnih oseb na ravni občine) od leta 2010, ko je le-ta znašal 144 evrov, povečal na 341 evrov v letu 2014 (Slika 5.24 in Priloga A.16);
- lahko rečemo, da MONG po kriterijih Ministrstva za finance ne spada med visoko zadolženo občino, saj sta tako skupni dolg na prebivalca, kot tudi skupni dolg glede na prihodke, kljub povečanemu zadolževanju v letih 2013 in 2014, še vedno nizka.

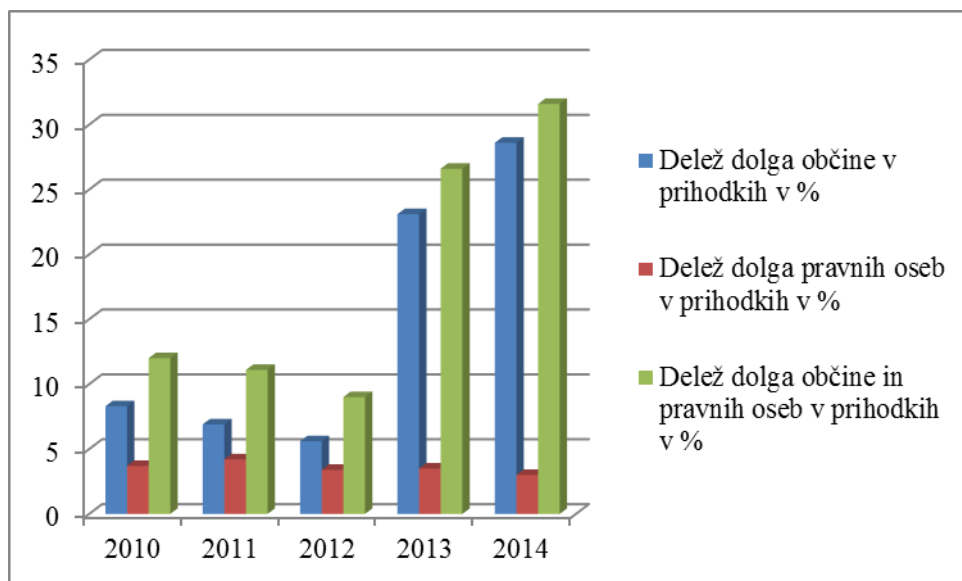
Iz Poročil o stanju zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občin v letih 2010, 2011, 2012 in 2014, ki jih je pripravilo Ministrstvo za finance, je razvidno, da **MONG v preučevanem obdobju ni presegla zakonsko mejo višine dovoljene zadolženosti.**

Slika 5.22: Dolg MONG, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.15)

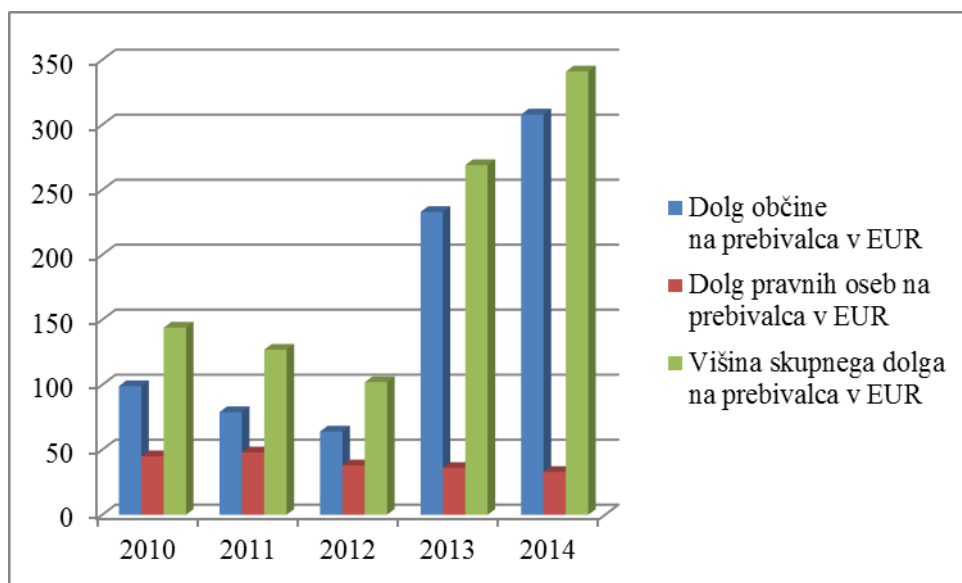
Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.23: Delež dolga MONG glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.15)

Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.24: Dolg MONG na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.16)

Vir: lastna analiza (2016).

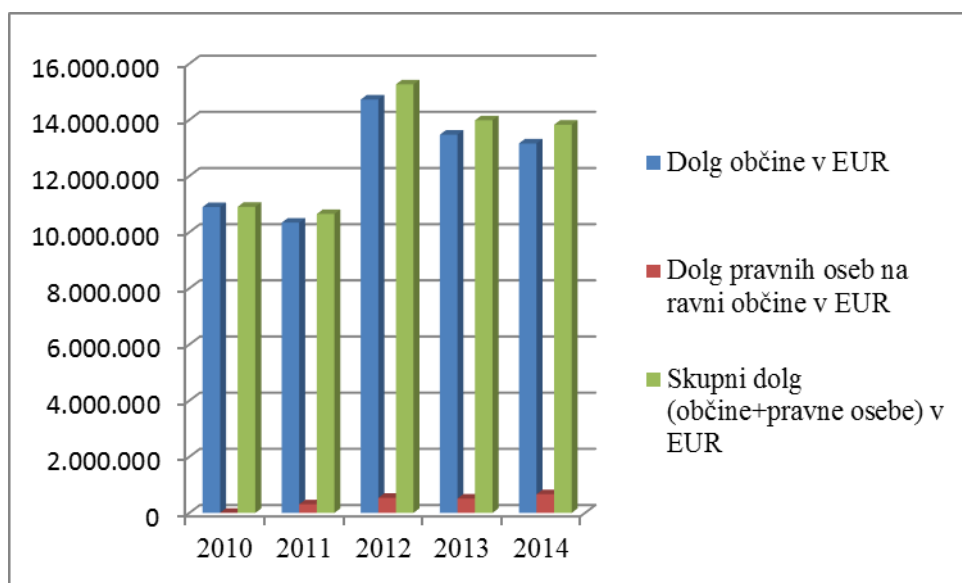
5.9 Mestna občina Ptuj (MOP)

Iz analize je razvidno da:

- se je od leta 2010 do leta 2014 dolg MOP in pravnih oseb na ravni MOP povečal za cca. 3 milijone evrov (Slika 5.25 in Priloga A.17);
- se je skupni delež dolga MOP (občine in pravnih oseb na ravni občine) glede na prihodke povečal iz 34,8 odstotkov v letu 2010 na 53,9 odstotkov v letu 2014 (Slika 5.26 in Priloga A.17);
- se je skupni dolg na prebivalca MOP (dolg občine in pravnih oseb na ravni občine) od leta 2010, ko je le-ta znašal 457 evrov, povečal na 594 evrov v letu 2014 (Slika 5.27 in Priloga A.18);
- lahko rečemo, da MONG po kriterijih Ministrstva za finance ne spada med visoko zadolženo občino, vendar se tako skupni dolg na prebivalca, kot tudi skupni dolg glede na prihodke bližata meji, ki jo Ministrstvo za finance označuje kot visoko zadolženost.

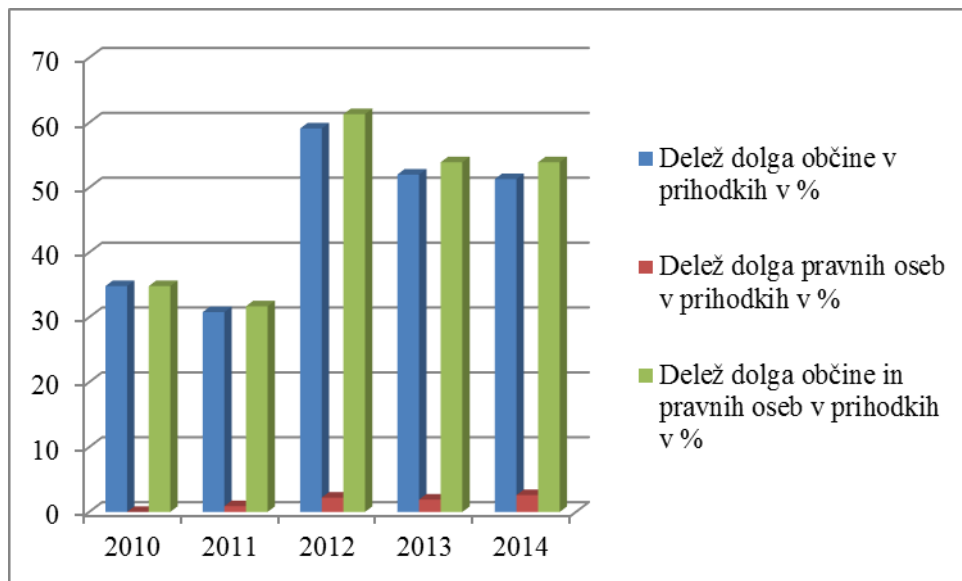
Iz Poročil o stanju zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občin v letih 2010, 2011, 2012 in 2014, ki jih je pripravilo Ministrstvo za finance, je razvidno, da **MOP v preučevanem obdobju ni presegla zakonsko mejo višine dovoljene zadolženosti.**

Slika 5.25: Dolg MOP, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.17)

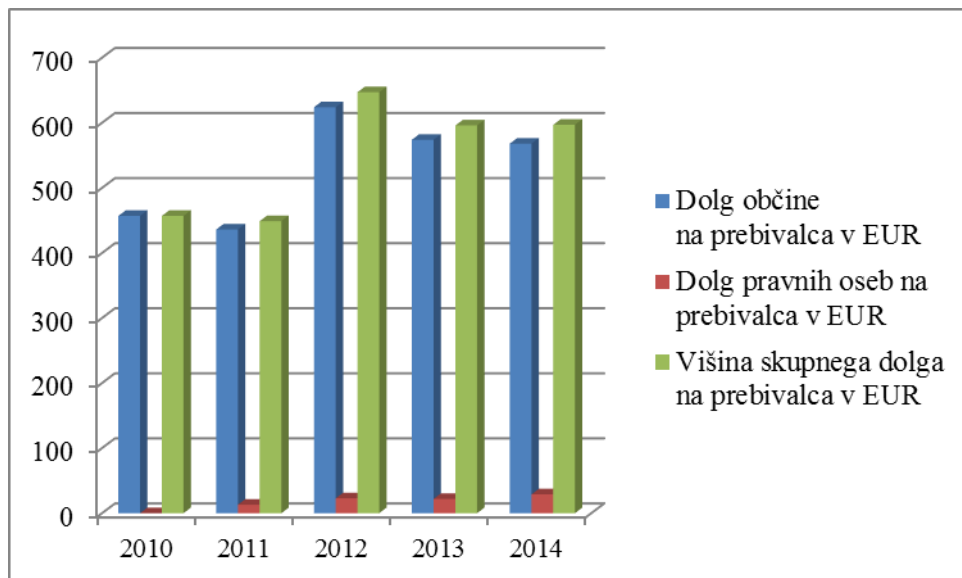
Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.26: Delež dolga MOP glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.17)

Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.27: Dolg MOP na prebivalca, dolg pravnih oseb na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.18)

Vir: lastna analiza (2016).

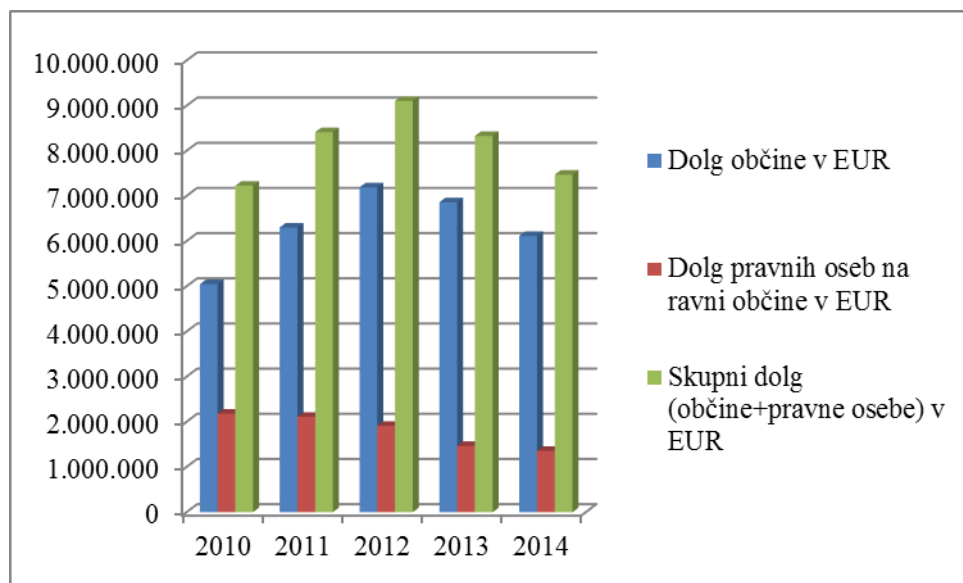
5.10 Mestna občina Murska Sobota (MOMS)

Iz analize je razvidno da:

- se je od leta 2010 do leta 2014 dolg MOMS in pravnih oseb na ravni MOMS povečal za cca. 250.000 evrov (Slika 5.28 in Priloga A.19);
- se je skupni delež dolga MOMS (občine in pravnih oseb na ravni občine) glede na prihodke zmanjšal iz 47,5 odstotkov v letu 2010 na 45,7 odstotkov v letu 2014 (Slika 5.29 in Priloga A.19);
- se je skupni dolg na prebivalca MOMS (dolg občine in pravnih oseb na ravni občine) od leta 2010, ko je le-ta znašal 364 evrov, povečal na 384 evrov v letu 2014 (Slika 5.30 in Priloga A.20);
- lahko rečemo, da MONG po kriterijih Ministrstva za finance ne spada med visoko zadolženo občino, saj sta tako skupni dolg na prebivalca, kot tudi skupni dolg glede na prihodke, nizka.

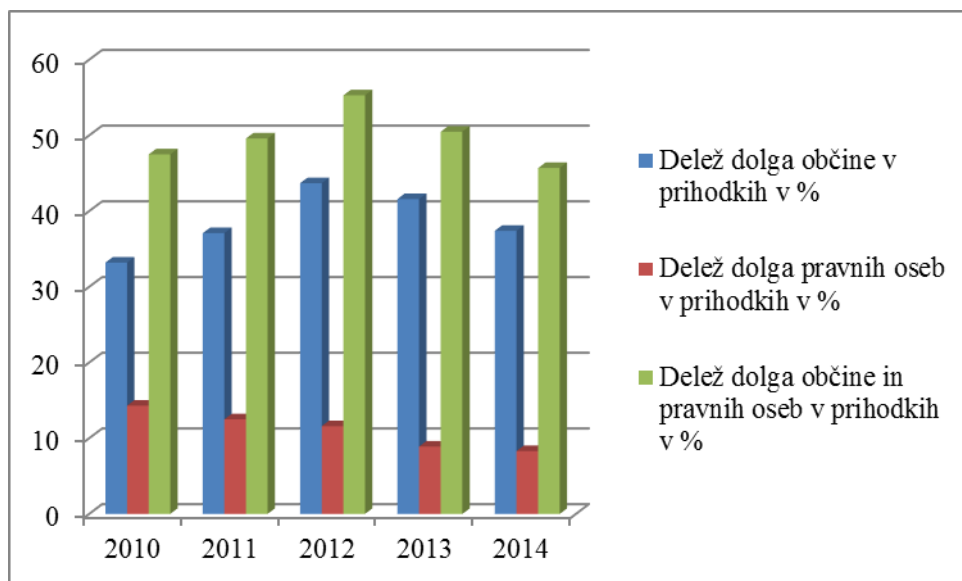
Iz Poročil o stanju zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občin v letih 2010, 2011, 2012 in 2014, ki jih je pripravilo Ministrstvo za finance, je razvidno, da **MOMS v preučevanem obdobju ni presegla zakonsko mejo višine dovoljene zadolženosti.**

Slika 5.28: Dolg MOMS, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.19)

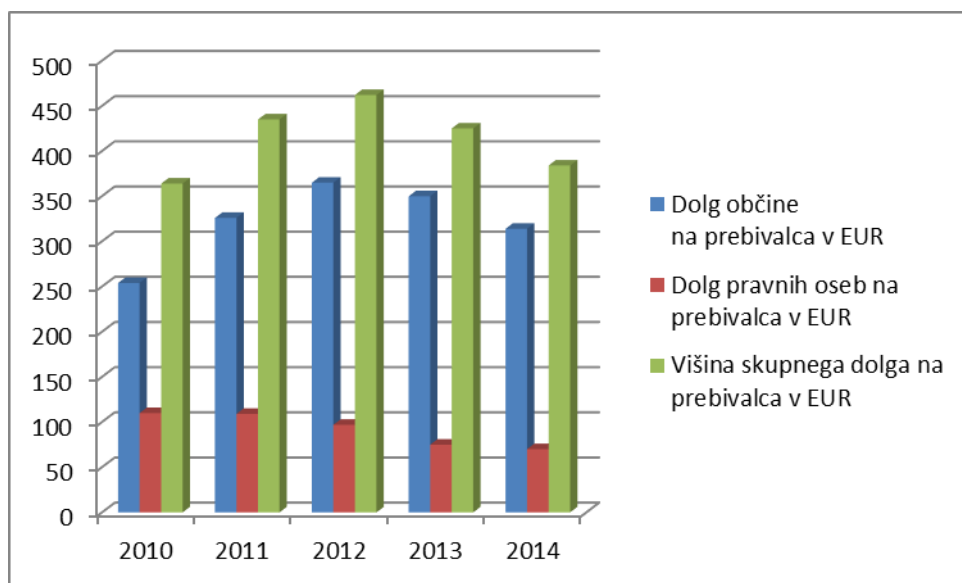
Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.29: Delež dolga MOMS glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.19)

Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.30: Dolg MOMS na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.20)

Vir: lastna analiza (2016).

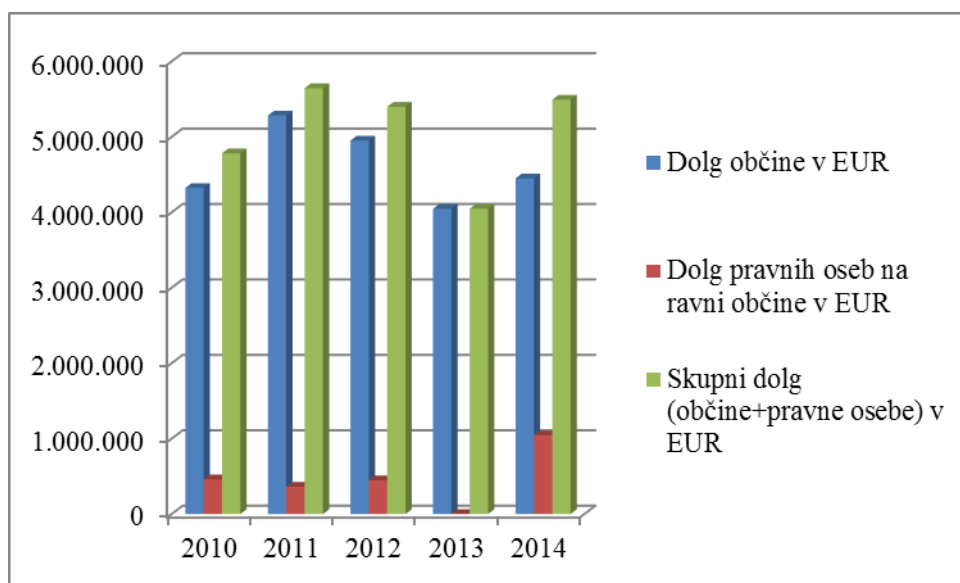
5.11 Mestna občina Slovenj Gradec (MOSG)

Iz analize je razvidno da:

- se je dolg od leta 2010 do leta 2014 MOSG in pravnih oseb na ravni MOSG povečal za cca. 700.000 evrov (Slika 5.31 in Priloga A.21);
- se je skupni delež dolga MOSG (občine in pravnih oseb na ravni občine) glede na prihodke povečal iz 15,8 odstotkov v letu 2010 na 34,9 odstotkov v letu 2014 (Slika 5.32 in Priloga A.21);
- se je skupni dolg na prebivalca MOSG (dolg občine in pravnih oseb na ravni občine) od leta 2010, ko je le-ta znašal 279 evrov, povečal na 318 evrov v letu 2014 (Slika 5.33 in Priloga A.22);
- lahko rečemo, da MOSG po kriterijih Ministrstva za finance ne spada med visoko zadolženo občino, saj sta tako skupni dolg na prebivalca, kot tudi skupni dolg glede na prihodke, nizka.

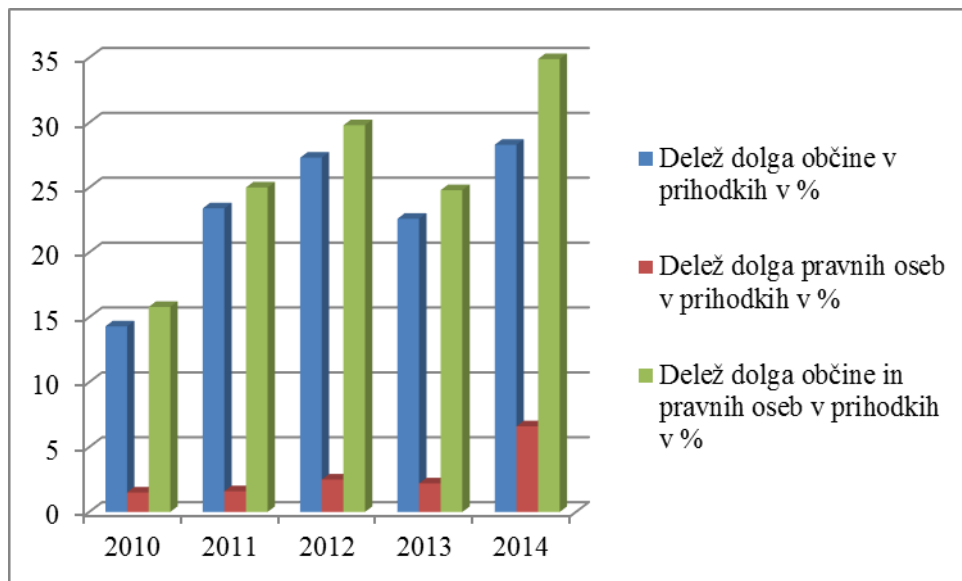
Iz Poročil o stanju zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občin v letih 2010, 2011, 2012 in 2014, ki jih je pripravilo Ministrstvo za finance, je razvidno, da **MOSG v preučevanem obdobju ni presegla zakonsko mejo višine dovoljene zadolženosti.**

Slika 5.31: Dolg MOSG, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.21)

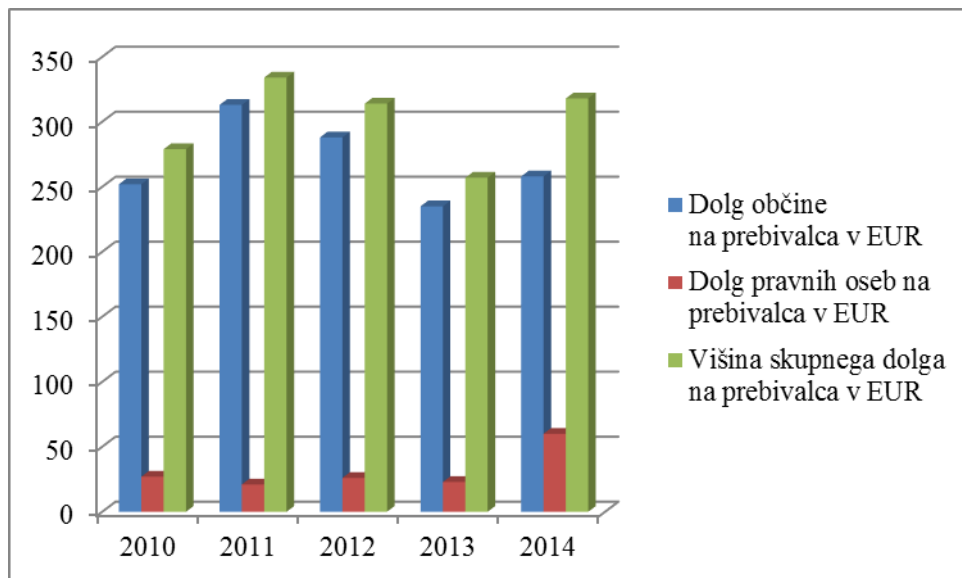
Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.32: Delež dolga MOSG glede na prihodke, delež dolga pravnih oseb v občini glede na prihodke, skupni delež dolga glede na prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.21)

Vir: lastna analiza (2016).

Slika 5.33: Dolg MOSG na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo A.22)

Vir: lastna analiza (2016).

5.12 Povzetek

Od leta 2010 do leta 2014 je od enajstih slovenskih mestnih občin svoj absolutni dolg (dolg občine in pravnih oseb na ravni občine) povečalo osem mestnih občin in sicer MOM, MOK, MONM, MOV, MONG, MOP, MOMS in MOSG. Dolg so zmanjšale samo MOL, MOKP in MOC.

Od leta 2010 do leta 2014 je od enajstih slovenskih mestnih občin svoj skupen dolg (dolg občine in pravnih oseb na ravni občine) glede na prihodke povečalo osem mestnih občin in sicer MOL, MOM, MONM, MOV, MONG, MOP in MOSG. Skupen dolg glede na svoje prihodke so zmanjšale samo občine MOKP, MOC in MOMS.

Od leta 2010 do leta 2014 je od enajstih slovenskih občin svoj skupen dolg (dolg občine in pravnih oseb na ravni občine) na prebivalca povečalo devet občin in sicer MOM, MOK, MOC, MONM, MOV, MONG, MOP, MOMS in MOSG. Dolg na prebivalca sta zmanjšali samo MOL in MOKP.

Da lahko dokončno potrdimo prvo hipotezo, bomo v nadaljevanju primerjali absolutni dolg mestnih občin, pravnih oseb na ravni občine in skupen dolg občine in pravnih oseb na ravni občine v letih od 2010 do 2014.

Tabela 5.1: Absolutni dolg mestnih občin v evrih od leta 2010 do leta 2014

	2010	2011	2012	2013	2014
MOL	127.788.365	130.103.214	129.870.477	120.574.666	119.298.793
MOM	26.808.912	26.307.202	33.229.589	30.007.189	33.935.186
MOK	7.673.333	17.906.667	16.800.000	15.693.333	22.586.979
MOKP	38.750.000	36.750.000	34.750.000	32.750.000	37.567.840
MOC	16.740.284	20.515.740	18.233.239	21.393.265	19.911.321
MONM	7.545.531	6.679.031	10.561.809	10.316.347	12.157.343
MOV	11.457.895	14.213.799	14.903.474	16.359.442	18.655.540
MONG	3.089.615	2.532.480	2.008.179	7.351.483	9.754.391
MOP	10.893.780	10.338.187	14.723.141	13.471.301	13.158.153
MOMS	5.047.025	6.300.827	7.192.394	6.862.183	6.114.926
MOSG	4.323.037	5.284.491	4.952.277	4.047.195	4.450.124
Skupaj	260.117.777	276.931.639	287.224.579	278.826.404	297.590.596

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2014).

Iz tabele 5.1 je razvidno, da se je skupen dolg mestnih občin povečeval od leta 2010 do leta 2013, ko se je le-ta v primerjavi z letom 2012 zmanjšal za dobrih 8 milijonov evrov. Absolutni dolg je ponovno poskočil v letu 2014, ko je največji v preučevanem obdobju in v primerjavi z letom 2010 večji za 37,5 milijonov evrov oziroma za 12,6 odstotkov.

Tabela 5.2: Absolutni dolg pravnih oseb na ravni občine v evrih od leta 2010 do 2014

	2010	2011	2012	2013	2014
MOL	86.317.653	86.200.289	89.477.644	84.130.384	82.637.262
MOM	24.186.882	21.608.962	23.330.114	22.027.867	22.090.489
MOK	15.338	10.225	5.112	0	0
MOKP	18.940.185	19.180.983	21.721.218	20.080.834	18.459.442
MOC	15.402.717	12.919.933	12.675.159	10.474.376	9.109.802
MONM	4.709.842	7.068.099	6.707.677	4.577.292	3.749.782
MOV	1.883.017	1.561.557	965.036	843.964	1.035.409
MONG	1.393.269	1.519.210	1.213.398	1.121.525	1.028.118
MOP	8.057	310.002	540.259	511.800	667.526
MOMS	2.181.789	2.111.407	1.911.580	1.466.595	1.357.963
MOSG	460.510	362.490	447.757	1.043.625	1.043.625
Skupaj	155.499.259	152.853.157	158.994.954	146.278.262	141.179.418

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013, 2014).

Iz tabele 5.2 je razvidno, da se je skupen absolutni dolg pravnih oseb na ravni občin zmanjševal vsako leto, izjema je leto 2012. Absolutni dolg pravnih oseb na ravni občine se je od leta 2010 do leta 2014 zmanjšal za dobrih 14 milijonov evrov oziroma je bil manjši za 9,2 odstotka.

Tabela 5.3: Skupen absolutni dolg občin (občine ter pravnih oseb na ravni občine) v evrih od leta 2010 do leta 2014

	2010	2011	2012	2013	2014
MOL	214.106.019	216.304.276	219.348.121	204.705.050	201.936.055
MOM	50.995.794	47.916.595	56.559.703	52.035.056	56.025.675
MOK	7.688.671	17.917.216	16.805.112	15.693.333	22.586.979

MOKP	57.690.185	55.932.042	56.471.218	52.830.834	56.027.282
MOC	32.143.001	33.436.362	30.908.398	31.868.292	29.021.123
MONM	12.255.372	13.747.509	17.269.486	14.893.639	15.907.125
MOV	13.340.911	15.775.836	15.868.510	17.203.406	19.690.949
MONG	4.482.884	4.051.817	3.221.577	8.473.008	10.782.509
MOP	10.901.838	10.648.639	15.263.400	13.983.101	13.825.679
MOMS	7.228.814	8.412.669	9.103.974	8.328.778	7.472.889
MOSG	4.783.547	5.647.315	5.400.348	4.437.443	5.493.749
Skupaj	415.617.036	429.790.276	446.219.847	424.451.940	438.770.014

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013, 2014).

Iz tabele 5.3 je razvidno, da je absolutni skupen dolg občin in pravnih oseb na ravni občine naraščal od leta 2010 do leta 2013, ko se je le-ta v primerjavi z letom 2012 zmanjšal za cca. 22 milijonov evrov, vendar je absolutni dolg občin in pravnih oseb na ravni občine ponovno poskočil v letu 2014. V primerjavi z letom 2010 se je skupni dolg občin in pravnih oseb na ravni občine povečal za 23 milijonov evrov oziroma za 5,3 odstotke.

Iz analize, ki smo jo naredili v tem poglavju izhaja, da mestne občine skozi preučevano obdobje povečujejo svoj dolg, vendar je ta v okviru zakonske omejitve. S tem lahko potrdimo našo prvo hipotezo.

6 ALTERNATIVNI VIRI FINANCIRANJA

Ko govorimo o iskanju dopolnitev klasičnim proračunskim virom občinskega financiranja, pravzaprav govorimo o t.i. 'off the budget' ali zunaj proračunskih virih financiranja, ki so najpogostejše namenjeni prav investicijskemu financiranju, torej izvedbi večjih medgeneracijskih investicijskih projektov. Slednji zahtevajo velika finančna sredstva, s seboj pa prinašajo tudi določena finančna tveganja (npr. izgradnja infrastrukturnih objektov, ki imajo lahko naravo gospodarske dejavnosti in so komercialno zanimiva oz. delno samopoplačljiva, npr. domovi za ostarele, vodovodni sistemi, deponije odpadkov itn. pa tudi izgradnja takšnih objektov, ki jih ne moremo tržiti, a so družbeno koristna oz. zaželenja, npr. čistilne naprave, šole itn) (Oplotnik 2003, 33).

Oplotnik (2003, 33–34) t.i. alternativne vire financiranja deli na:

- Zunanje oz. eksterne dolžniške vire financiranja (klasični kredit, obvezniško financiranje, leasing, komercialni papirji, akcepti, potrdila o vlogi, repo posli itn.).
- Partnerstvo med javnim in privatnim sektorjem (Public Private Partnership – PPP, kjer za dodatna finančna sredstva poskrbi zasebni sektor, s tem pridobi določene pravice črpanja ekonomskih koristi, vendar razbremeni proračun lokalne skupnosti, nase prevzame določena tveganja projekta in v primeru koncesijske dajatve celo dodatno 'polni' občinsko blagajno).
- Upravljanje z javnim premoženjem in udeležbe na kapitalu (kamor sodi tudi privatizacija oz. odprodaja lastniškega deleža v podjetju, prihodki od dividend itn.) ter ostale oblike dodatnih finančnih virov (kot npr. odpravljanje finančnih tveganj, zmanjševanje oportunitetnih stroškov, izredni prihodki itn.).

Javno zasebno partnerstvo ureja Zakon o javno-zasebnem partnerstvu (ZJZP).

Javno-zasebno partnerstvo predstavlja razmerje zasebnega vlaganja v javne projekte in/ali javnega sofinanciranja zasebnih projektov, ki so v javnem interesu, ter je sklenjeno med javnim in zasebnim partnerjem v zvezi z izgradnjo, vzdrževanjem in upravljanjem javne infrastrukture ali drugimi projekti, ki so v javnem interesu, in s tem povezanim izvajanjem gospodarskih in drugih javnih služb ali dejavnosti, ki se zagotavljajo na način in pod pogoji, ki veljajo za gospodarske javne službe, oziroma drugih dejavnosti, katerih izvajanje je v javnem interesu, oziroma drugo vlaganje zasebnih ali zasebnih in javnih sredstev v zgraditev objektov in naprav, ki so deloma ali v celoti v javnem interesu, oziroma v dejavnosti, katerih izvajanje je v javnem interesu (ZJZP, 2. čl.).

Sistemiški pritok sredstev za delovanje občin iz davčnih virov in prihodkov od premoženja pogosto omejuje hitrejši razvoj lokalnih skupnosti, saj ta sredstva v glavnem krijejo le tekoče delovanje lokalne skupnosti. Ob precejšnji stopnji davčne obremenitve občine nimajo veliko možnosti predpisovanja dodatnih dajatev brez posledic za konkurenčnost svojih sredin v primerjavi s sosednjimi občinami. Prav tako ne gre pomanjkanja fiskalnih virov reševati z zniževanjem javnega standarda. Možnost vključevanja instrumentov zadolževanja v mejah limitov je tudi hitro izčrpana. Odpira se vprašanje, kako naj občina zagotavlja nujno potrebna dodatna sredstva za kritje naraščajočih potreb svojega

prebivalstva. Z vpeljavo sodobnih instrumentov finančnega managementa in z uveljavitvijo novih načinov zagotavljanja javnih služb s pomočjo partnerstva z zasebnim sektorjem je možno na eni strani vnesti večji delež zasebnega kapitala v financiranje razvoja občin in na drugi strani pritegniti podjetniške iniciative zasebnega sektorja (Milunovič 2001b, 179).

Milunovičeva izpostavlja naslednje oblike partnerstva z zasebnim sektorjem:

- pogodbe za opravljanje storitev,
- pogodbe o upravljanju,
- pogodbe o najemu oziroma leasingu,
- klasična koncesija,
- franšize,
- vaučer,
- oblika projektnega financiranja,
- prodaja (Milunovič 2001b, 180).

Kot alternativni vir financiranja poleg partnerstva javno-zasebnega sektorja Milunovičeva izpostavlja še sredstva iz Evropske unije.

Posebno možnost za hitrejši razvoj infrastrukture nudijo dodatna sredstva iz Evropske unije, ki so namenjena razvojnim projektom lokalnih skupnosti in projektom med regijskega sodelovanja. Evropska unija v okviru strukturnih skladov in drugih specializiranih programov zagotavlja različne oblike sistematične pomoči, ki zajema finančne in druge ukrepe. To od sedanjih občin zahteva povezovanje v različne oblike sodelovanja z okoljem tako na vertikalni kot horizontalni ravni. Vključitev v Evropsko unijo spodbuja povezovanje občin, medobčinska sodelovanja in regijske integracije v državi in izven Slovenije (Milunovič 2001b, 180).

Vstop v EU je Sloveniji omogočil, da je zaradi svoje manjše razvitosti upravičena do črpanja finančnih sredstev kohezijske politike eu iz skupnega proračuna eu. Teh sredstev pa Slovenija ne prejema avtomatično, saj je višina odobrenih in prejetih sredstev odvisna od kakovosti pripravljenih programov in ustreznosti prijavljenih projektov, ki so del izvedbenih dokumentov regionalne politike Slovenije in regionalne politike eu. Slovenija se pri črpanju sredstev iz kohezijske politike eu srečuje s težavami, ker še vedno nima regij,

temveč številne majhne, večinoma finančno šibke občine, in regionalna središča, katerih razvoj je večinoma financiran s sredstvi iz državnega proračuna (Djurić Drozdek in Bojnec, 115).

Milunovičeva (Milunovič v Brezovšek in Haček 2005, 185) izpostavlja dve osnovni načeli pridobivanja sredstev iz evropskih skladov, ki poudarjajo načelo dodatnosti in sofinanciranja, kar predpostavlja ustrezen finančni potencial s strani upravičenca za črpanje teh virov. V analizi črpanja EU sredstev pa se ugotavlja, da je prav nezadostna finančna zmogljivost občin za sofinanciranje in zalaganje eden od pomembnih razlogov za nizko absorpcijsko raven porabe evropskih virov.

Iz javno dostopnih analiz in javno objavljenih podatkov občin, podatek o številu in višini sklenjenih javno-zasebnih partnerstvih občin ni razviden, zato tega podatka nismo mogli vključiti v analizo, ki smo jo opravili za preverbo druge hipoteze diplomskega dela. Iz nadaljnje analize bomo prav tako izvzeli prihodke iz upravljanja z javnim premoženjem in udeležbe na kapitalu. Ti prihodki spadajo med nedavčne prihodke občin, višina teh prihodkov je odvisna od premoženja občine.

Za namen potrditve naše druge hipoteze bomo v nadaljevanju opravili analizo s katerimi tako imenovanimi alternativnimi viri se občine financirajo. Pregledali bomo višino in vrsto zadolžitve mestnih občin od leta 2010 do leta 2014 ter višino prejetih sredstev iz Evropske unije od leta 2010 do 2014.

6.1 Mestna občina Ljubljana (MOL)

Tabela 6.1: Vrsta zadolžitve MOL v evrih od leta 2010 do leta 2014

Leto	kratkoročni kredit v EUR	dolgoročni kredit v EUR	finančni najemi v EUR	blagovni kredit v EUR
2010	0	125.613.741	2.174.625	0
2011	0	130.078.291	24.923	0
2012	0	129.870.477	0	0
2013	0	120.574.666	0	0
2014	0	119.298.793	0	0

Vir: Občina Ljubljana (2016).

Tabela 6.2: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOL od leta 2010 do leta 2010, delež dolga MOL glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo B.1)

Leto	delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	delež dolga občine glede na celotne prihodke v %
2010	3,3	34,2
2011	2,1	44,7
2012	0,4	49,4
2013	2,1	47,9
2014	3,2	45,9

Vir: lastna analiza (2016).

Iz tabele 6.1 je razvidno, da se MOL skozi preučevano obdobje zadolžuje večinoma z dolgoročnimi krediti. Najmanj prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke je MOL prejela leta 2012 (0,4 odstotke), največ leta 2010 (3,3 odstotke) (Tabela 6.2). Na drugi strani je bil dolg glede na prihodke MOL najmanjši v letu 2010, ko je predstavljal 34,2 odstotka njenih prihodkov in najvišji v letu 2012, ko je predstavljal 49,4 odstotke njenih prihodkov.

6.2 Mestna občina Maribor (MOM)

Tabela 6.3: Vrsta zadolžitve MOM v evrih od leta 2010 do leta 2014

Leto	kratkoročni krediti v EUR	dolgoročni krediti v EUR	finančni najemi v EUR	blagovni krediti v EUR
2010	0	26.808.912	0	0
2011	0	25.042.619	0	1.264.583
2012	0	33.229.589	0	0
2013	0	30.007.189	0	0
2014	0	33.935.186	0	0

Vir: Občina Maribor (2016).

Tabela 6.4: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOM, delež dolga MOM glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo B.2)

Leto	delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	delež dolga občine glede na celotne prihodke v %
2010	3,4	4,5
2011	4,1	5,3
2012	1,3	4,3
2013	1,8	4,3
2014	2,2	5,1

Vir: lastna analiza (2016).

Iz tabele 6.3 je razvidno, da se MOM skozi preučevano obdobje zadolžuje večinoma z dolgoročnimi krediti. Najmanj prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke je MOM prejela leta 2012 (1,3 odstotke), največ leta 2011 (4,1 odstotek) (Tabela 6.4). Na drugi strani je bil dolg glede na prihodke MOM najmanjši v letu 2012 in 2013, ko je predstavljal 4,3 odstotke njenih prihodkov in najvišji v letu 2011, ko je predstavljal 5,3 odstotke njenih prihodkov.

6.3 Mestna občina Kranj (MOK)

Tabela 6.5: Vrsta zadolžitve MOK v evrih od leta 2010 do leta 2014

Leto	kratkoročni kredit v EUR	dolgoročni kredit v EUR	finančni najemi v EUR	blagovni kredit v EUR
2010	0	7.673.333	0	0
2011	0	17.906.667	0	0
2012	0	16.800.000	0	0
2013	0	15.693.333	0	0
2014	0	22.586.979	0	0

Vir: Občina Kranj (2016).

Tabela 6.6: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOK, delež dolga MOK glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo B.3)

Leto	delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	delež dolga občine glede na celotne prihodke v %
2010	8	16,1
2011	8,1	37,5
2012	5,5	35,8
2013	2,5	43,8
2014	14,3	42,9

Vir: lastna analiza (2016).

Iz tabele 6.5 je razvidno, da se MOK skozi preučevano obdobje zadolžuje zgolj z dolgoročnimi krediti. Najmanj prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke je MOK prejela leta 2013 (2,5 odstotkov), največ leta 2014 (14,3 odstotke) (Tabela 6.6). Na drugi strani je bil dolg glede na prihodke MOK najmanjši v letu 2010, ko je predstavljal 16,1 odstotek njenih prihodkov in najvišji v letu 2014, ko je predstavljal 43,8 odstotkov njenih prihodkov.

6.4 Mestna občina Koper (MOKP)

Tabela 6.7: Vrsta zadolžitve MOKP v evrih od leta 2010 do leta 2014

Leto	kratkoročni kredit v EUR	dolgoročni kredit v EUR	finančni najemi v EUR	blagovni kredit v EUR
2010	0	38.750.000	0	0
2011	0	36.750.000	0	0
2012	0	34.750.000	0	0
2013	0	32.750.000	0	0
2014	0	37.567.840	0	0

Vir: Občina Koper (2016).

Tabela 6.8: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOKP, delež dolga MOKP glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo B.4)

Leto	delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	delež dolga občine glede na celotne prihodke v %
2010	4,2	66,1
2011	5,5	64,1
2012	0,9	55,9
2013	6,2	57,4
2014	12,2	61,5

Vir: lastna analiza (2016).

Iz tabele 6.7 je razvidno, da se MOKP skozi preučevano obdobje zadolžuje zgolj z dolgoročnimi krediti. Najmanj prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke je MOKP prejela leta 2012 (0,9 odstotkov), največ leta 2014 (12,2 odstotka) (Tabela 6.8). Na drugi strani je bil dolg glede na prihodke MOKP najmanjši v letu 2012, ko je predstavljal 57,4 odstotke njenih prihodkov in najvišji v letu 2010, ko je predstavljal 66,1 odstotek njenih prihodkov.

6.5 Mestna občina Celje (MOC)

Tabela 6.9: Vrsta zadolžitve MOC v evrih od leta 2010 do leta 2014

Leto	kratkoročni krediti	dolgoročni krediti	finančni najemi	blagovni krediti
2010	0	16.705.516	34.768	0
2011	0	20.495.873	19.867	0
2012	0	18.228.270	4.969	0
2013	0	21.393.265	0	0
2014	0	19.911.321	0	0

Vir: Občina Celje (2016).

Tabela 6.10: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOC, delež dolga MOC glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo B.5)

Leto	delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	delež dolga občine glede na celotne prihodke v %
2010	0,1	33,1
2011	0,3	42,3
2012	0,2	36,6
2013	5,3	46,1
2014	5,9	42,1

Vir: lastna analiza (2016).

Iz tabele 6.9 je razvidno, da se MOC skozi preučevano obdobje zadolžuje zgolj z dolgoročnimi krediti. Najmanj prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke je MOC prejela leta 2010 (0,1 odstotek), največ leta 2014 (5,9 odstotkov) (Tabela 6.10). Na drugi strani je bil dolg glede na prihodke MOC najmanjši v letu 2010, ko je predstavljal 33,1 odstotek njenih prihodkov in najvišji v letu 2013, ko je predstavljal 46,1 odstotek njenih prihodkov.

6.6 Mestna občina Novo mesto (MONM)

Tabela 6.11: Vrsta zadolžitve MONM v evrih od leta 2010 do leta 2014

Leto	kratkoročni krediti	dolgoročni krediti	finančni najemi	blagovni krediti
2010	0	7.545.531	0	0
2011	0	6.679.031	0	0
2012	1.820	10.559.989	0	0
2013	0	10.316.347	0	0
2014	0	12.157.343	0	0

Vir: Občina Novo mesto (2016).

Tabela 6.12: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MONM, delež dolga MONM glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo B.6)

Leto	delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	delež dolga občine glede na celotne prihodke v %
2010	0,2	21,4
2011	4,2	18
2012	10,2	26,8
2013	8,2	28,7
2014	6,4	57,5

Vir: lastna analiza (2016).

Iz tabele 6.11 je razvidno, da se MONM skozi preučevano obdobje zadolžuje z dolgoročnimi krediti. Najmanj prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke je MONM prejela leta 2010 (0,2 odstotka), največ leta 2012 (10,2 odstotka) (Tabela 6.12). Na drugi strani je bil dolg glede na prihodke MONM najmanjši v letu 2011, ko je predstavljal 18 odstotkov njenih prihodkov in najvišji v letu 2014, ko je predstavljal 57,5 odstotkov njenih prihodkov.

6.7 Mestna občina Velenje (MOV)

Tabela 6.13: Vrsta zadolžitve MOV v evrih od leta 2010 do leta 2014

Leto	kratkoročni krediti	dolgoročni krediti	finančni najemi	blagovni krediti
2010	0	11.457.895	0	0
2011	0	14.213.799	0	0
2012	0	14.903.474	0	0
2013	0	16.359.442	0	0
2014	0	18.655.540	0	0

Vir: Občina Velenje (2016).

Tabela 6.14: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOV, delež dolga MOV glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo B.7)

Leto	delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	delež dolga občine glede na celotne prihodke v %
2010	1,1	37,3
2011	0,8	41,2
2012	1,4	41,2
2013	10,2	38,4
2014	24,7	39,4

Vir: lastna analiza (2016).

Iz tabele 6.13 je razvidno, da se MOV skozi preučevano obdobje zadolžuje zgolj z dolgoročnimi krediti. Najmanj prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke je MOV prejela leta 2011 (0,8 odstotkov), največ leta 2014 (24,7 odstotkov) (Tabela 6.14). Na drugi strani je bil dolg glede na prihodke MOV najmanjši v letu 2010, ko je predstavljal 37,3 odstotke njenih prihodkov in najvišji v letu 2011 in 2012, ko je predstavljal 41,2 odstotka njenih prihodkov.

6.8 Mestna občina Nova Gorica (MONG)

Tabela 6.15: Vrsta zadolžitve MONG v evrih od leta 2010 do leta 2014

Leto	kratkoročni krediti	dolgoročni krediti	finančni najemi	blagovni krediti
2010	0	54.401	3.035.215	0
2011	0	0	2.532.480	0
2012	0	0	2.008.179	0
2013	0	5.900.000	1.451.483	0
2014	0	8.881.072	873.319	0

Vir: Občina Nova Gorica (2016).

Tabela 6.16: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MONG, delež dolga MONG glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo B.8)

Leto	delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	delež dolga občine glede na celotne prihodke v %
2010	10,1	8,3
2011	4,9	6,9
2012	7,2	5,6
2013	0,6	23,1
2014	15,7	28,6

Vir: lastna analiza (2016).

Iz tabele 6.15 je razvidno, da se MONG skozi preučevano obdobje zadolžuje z dolgoročnimi krediti in finančnimi najemi. Najmanj prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke je MONG prejela leta 2013 (0,6 odstotkov), največ leta 2014 (15,7 odstotkov) (Tabela 6.16). Na drugi strani je bil dolg glede na prihodke MONG najmanjši v letu 2012, ko je predstavljal 5,6 odstotkov njenih prihodkov in najvišji v letu 2014, ko je predstavljal 28,6 odstotkov njenih prihodkov.

6.9 Mestna občina Ptuj (MOP)

Tabela 6.17: Vrsta zadolžitve MOP v evrih od leta 2010 do leta 2014

Leto	kratkoročni krediti	dolgoročni krediti	finančni najemi	blagovni krediti
2010	0	6.514.562	4.379.219	0
2011	0	6.337.661	4.000.526	0
2012	0	11.163.043	3.560.098	0
2013	0	10.496.923	2.974.378	0
2014	0	10.617.049	2.541.104	0

Vir: Občina Ptuj (2016).

Tabela 6.18: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOP, delež dolga MOP glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo B.9)

Leto	delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	delež dolga občine glede na celotne prihodke v %
2010	16,3	34,8
2011	2,7	30,8
2012	1,8	59,1
2013	7,7	52
2014	7,6	51,3

Vir: lastna analiza (2016).

Iz tabele 6.17 je razvidno, da se MOP skozi preučevano obdobje zadolžuje z dolgoročnimi krediti in finančnimi najemi. Najmanj prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke je MOP prejela leta 2012 (1,8 odstotkov), največ leta 2010 (16,3 odstotke) (Tabela 6.18). Na drugi strani je bil dolg glede na prihodke MOP najmanjši v letu 2011, ko je predstavljal 30,8 odstotkov njenih prihodkov in najvišji v letu 2012, ko je predstavljal 59,1 odstotek njenih prihodkov.

6.10 Mestna občina Murska Sobota (MOMS)

Tabela 6.19: Vrsta zadolžitve MOMS v evrih od leta 2010 do leta 2014

Leto	kratkoročni krediti	dolgoročni krediti	finančni najemi	blagovni krediti
2010	0	5.047.025	0	0
2011	427.000	5.873.827	0	0
2012	0	7.192.394	0	0
2013	900.000	5.962.183	0	0
2014	730.000	5.384.926	0	0

Vir: Občina Murska Sobota (2016).

Tabela 6.20: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOM, delež dolga MOMS glede na celotne prihodke v od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo B.10)

Leto	delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	delež dolga občine glede na celotne prihodke v %
2010	0	33,2
2011	0,04	37,1
2012	0,3	43,7
2013	8,5	41,6
2014	10,5	37,4

Vir: lastna analiza (2016).

Iz tabele 6.19 je razvidno, da se MOMS skozi preučevano obdobje zadolžuje z dolgoročnimi krediti in kratkoročnimi krediti. Leta 2010 MOMS ni prejela nobenih sredstev iz Evropske unije, v letu 2014 je v preučevanem obdobju prejela največ sredstev glede na prihodke (10,5 odstotkov) (Tabela 6.20). Na drugi strani je bil dolg glede na prihodke MOMS najmanjši v letu 2010, ko je predstavljal 33,2 odstotka njenih prihodkov in najvišji v letu 2012, ko je predstavljal 43,7 odstotkov njenih prihodkov.

6.11 Mestna občina Slovenj Gradec (MOSG)

Tabela 6.21: Vrsta zadolžitve MOSG v evrih od leta 2010 do leta 2014

Leto	kratkoročni krediti	dolgoročni krediti	finančni najemi	blagovni krediti
2010	0	3.609.635	713.403	0
2011	0	4.617.991	666.500	0
2012	0	4.361.847	590.430	0
2013	0	3.538.257	508.938	0
2014	0	4.026.614	423.510	0

Vir: Občina Slovenj Gradec (2016).

Tabela 6.22: Delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOSG, delež dolga MOSG glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014 (glej Prilogo B.11)

Leto	delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	delež dolga občine glede na celotne prihodke v %
2010	3,9	14,3
2011	4,1	23,4
2012	4	27,3
2013	7,5	22,6
2014	4,2	28,3

Vir: lastna analiza (2016).

Iz tabele 6.21 je razvidno, da se MOSG skozi preučevano obdobje zadolžuj z dolgoročnimi krediti in finančnimi najemi. Najmanj prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke je MOSG prejela leta 2010 (3,9 odstotkov), največ leta 2013 (7,5 odstotkov) (Tabela 6.22). Na drugi strani je bil dolg glede na prihodke MOSG najmanjši v letu 2010, ko je predstavljal 14,3 odstotke njenih prihodkov in najvišji v letu 2014, ko je predstavljal 28,3 odstotke njenih prihodkov.

6.12 Povzetek

Iz analize je razvidno, da so skupni prihodki slovenskih mestnih občin iz naslova skupno prejetih sredstev iz Evropske unije v razmerju glede na njihove prihodke zelo različni. MOMS v letu 2010 ni prejela nobenih prihodkov iz sredstev Evropske unije, medtem, ko je MOV v letu 2014 prejela 24,7 odstotkov vseh svojih prihodkov iz tega naslova. MONG je edina občina, ki ima v analiziranem obdobju v letu 2012 več prejetih sredstev iz Evropske unije glede na realizirane dohodke, kot skupnega dolga v razmerju glede na realizirane prihodke. Pri petih občinah (MOM v letu 2012, MOKP v letu 2012, MOC v letu 2010, MOMS v letu 2010 in MOSG v letu 2010) je opaziti korelacijo med najmanjšim deležem dolga glede na prihodke in najmanj prejetimi sredstvi iz Evropske unije glede na prihodke. To lahko povežemo s tem, da se v letu, ko so prejele najmanj sredstev iz Evropske unije, niso rabile dodatno zadolžiti za sofinanciranje projektov. Na to kaže tudi obraten pogled. Tri občine (MOM v letu 2011, MOK v letu 2014 in MONG v letu 2014) so imele v istem letu najvišji dolg v razmerju glede na prihodke in hkrati tudi največje prihodke iz sredstev Evropske unije glede na celotne prihodke.

Vse občine se zadolžujejo z dolgoročnimi krediti, pet občin (MOL, MOC, MONG, MOP in MOSG) se je v preučevanem obdobju posluževalo finančnih najemov, samo ena (MOM) blagovnega kredita in ena (MOMS) kratkoročnega kredita. Za najemanje kreditov sicer velja, da mora občina predložiti zahtevo za izdajo soglasja k začetku postopka zadolževanja za vsako zadolžitev, pri kateri prvo črpanje in zadnje odplačilo ne zapadeta v istem proračunskem letu (Pravilnik o postopku zadolževanja občin, 3. čl).

Z zadržkom (zaradi nedostopnih podatkov o javno-zasebnih partnerstvih) lahko potrdimo našo drugo hipotezo, da se mestne občine od alternativnih virov financiranja največ poslužujejo različnih instrumentov zadolževanja, največkrat dolgoročnih kreditov.

7 PROBLEMATIKA ZADOLŽEVANJA OBČIN

Zunanji nadzor poslovanja občin opravljajo revizorji računskega sodišča. URS v 150. členu določa Računsko sodišče Republike Slovenije kot najvišji organ kontrole državnih računov, državnega proračuna in celotne javne porabe v Republiki Sloveniji. Računsko sodišče je pri svojem delu neodvisno in vezano na ustavo ter Zakon o računskem sodišču (ZRacS-1). V 25. členu ZRacS-1 je določeno, da računsko sodišče samostojno določa, katere revizije bo izvedlo

v posameznem obdobju in da mora vsako leto revidirati pravilnost poslovanja ustreznega števila mestnih in drugih občin.

Tabela 7: Pregled izdanih revizijskih poročil Računskega sodišča o pravilnosti (dela) poslovanja mestnih občin v obdobju od leta 2010 do leta 2014

Občina	2010	2011	2012	2013	2014
Mestna občina Ljubljana			Pravilnost poslovanja Mestne občine Ljubljana v delu, ki se nanaša na prodaje in menjave zemljišč		
Mestna občina Maribor		Pravilnost dela poslovanja Mestne občine Maribor v letih 2008 in 2009		Pravilnost poslovanja Mestne občine Maribor v delu, ki se nanaša na javno-zasebno partnerstvo	
Mestna občina Kranj					Uspešnost Mestne občine Kranj pri uveljavljanju k ciljem in rezultatom usmerjenega proračunskega procesa
Mestna občina Koper					
Mestna občina Celje			Pravilnost poslovanja Mestne občine Celje		
Mestna občina				Upravljanje s kapitalskimi	

Novo mesto				naložbami v Mestni občini Novo mesto	
Mestna občina Velenje					
Mestna občina Nova Gorica			Pravilnost poslovanja Mestne občine Nova Gorica v delu, ki se nanaša na prodaje in menjave zemljišč		
Mestna občina Ptuj					
Mestna občina Murska Sobota			Pravilnost poslovanja Mestne občine Murska Sobota v delu, ki se nanaša na prodaje in menjave zemljišč		
Mestna občina Slovenj Gradec	Pravilnost poslovanja Mestne občine Slovenj Gradec v letu 2007				

Vir: Računsko sodišče Republike Slovenije (2010a, 2011a, 2012a, 2013, 2014).

Po pregledu revizij Računskega sodišča Republike Slovenije od leta 2010 do leta 2014 smo ugotovili, da so bile predmet revizije pravilnosti poslovanja mestnih občin zgolj MOSG v letu 2010, MOM v letu 2011 (iz poročila ni razvidno, da bi MOM kršila zakonodajo, ki ureja zadolževanje občine) in MOC v letu 2012.

MSG je v letu 2007 Računsko sodišče izreklo mnenje s pridržkom. »Občina med drugim ni poslovala v skladu s predpisi v naslednjih primerih: petim javnim zavodom in dvema

pravnima osebama zasebnega prava je odobrila enajst kratkoročnih in brezobrestnih posojil, ki so bila črpana v znesku 160.210 evrov, čeprav predpisi ne določajo, da bi občina lahko dajala posojila; posojila je odobrila v 25.810 evrov višjem znesku, kot je bilo načrtovano v proračunu občine za leto 2007« (Računsko sodišče 2010b, 5).

Pri MOC je Računsko sodišče ugotovilo, da ni pridobila soglasja Ministrstva za finance k sklenitvi pogodb v skupni vrednosti 4.908.059 evrov, ki sta po vsebini blagovni kredit (v letu 2010 je bilo tako plačano skupno 1.277.764 evrov), v letu 2010 se je zadolžila, čeprav se zaradi preseganja zakonsko določene meje odplačil ne bi smela (Računsko sodišče 2012b, 5).

Računsko sodišče je leta 2009 objavilo Revizijsko poročilo o zadolževanju občin.

Opozorilo je na naslednje potencialne nevarnosti obstoječe ureditve zadolževanja občin:

- *Določilo, da v dovoljeni obseg zadolževanja ne sodijo javni zavodi, javna podjetja, javni skladi, če so sredstva za odplačilo zagotovljena iz neproračunskih virov, lahko pomeni, da se bodo investicije izvajale in se zanje zadolževale pravne osebe na ravni občine zgolj zato, ker je najemanje posojil za te pravne osebe enostavnejše in ne posega v dovoljeni obseg zadolževanja občine; pričakujemo lahko, da se bo zadolžitev javnega sektorja na ravni občine povečala (Računsko sodišče 2009, 31).*

Iz naše analize zadolženosti mestnih občin je razvidno, da so zgolj pravne osebe na ravni dveh (MOP in MOSG) od enajstih mestnih občin, v preučevanem obdobju od leta 2010 do 2014, povečale svoj dolg.

- *Določilo, da lahko daje občina soglasje za zadolžitev in izdajo poročila posrednim proračunskim uporabnikom občinskega proračuna, javnim gospodarskim zavodom in javnim podjetjem, katerih ustanoviteljica je občina, ter drugim pravnim osebam, v katerih ima občina neposredno ali posredno prevladujoč vpliv, če imajo te osebe zagotovljena sredstva za servisiranje dolga iz neproračunskih virov, je nejasno; ZFO-1 in ZJF ne določata, kaj pomeni servisiranje dolga iz neproračunskih virov (Računsko sodišče 2009, 31). Občine sklepajo različna pogodbena razmerja oziroma posle zadolževanja zato, da se izogibajo zakonski zahtevi po pridobitvi soglasja MF. Predvsem prevzemajo dolgove, ki so jih prvotno najele druge pravne osebe, bodisi posredni proračunski uporabniki, javna podjetja ali celo pravne osebe zasebnega prava. Ne glede na to, da je prvotno pogodbo*

sklenila druga pravna oseba, bi morale občine pred prevzemom dolga pridobiti soglasje MF (Računsko sodišče 2009, 55).

- Določilo, da so iz dovoljenega obsega zadolžitve občine izvzeti projekti, ki so financirani iz sredstev Evropske unije, predvsem majhnim občinam, ki izvajajo in vodijo regionalne projekte, v katere je vključenih več občin, povzroča dodatne stroške, ob nepravočasnem povračilu sredstev pa lahko povzroči tudi likvidnostne težave občine in ogrozi začasno izvajanje obveznih nalog občine; projekti, ki jih vodi občina za več občin, lahko celo presežejo vrednost njenega proračuna (Računsko sodišče 2009, 31).
- Določilo, da v odloku o proračunu ni treba načrtovati zadolževanja za projekte, ki so financirani iz sredstev Evropske unije, je po oceni računskega sodišča (Računsko sodišče 2009, 31) neustrezno, ker bi moral odločitev o zadolžitvi zaradi njene pomembnosti za občino sprejeti občinski svet, in projekti, financirani iz Evropske unije, pri tem ne bi smeli biti izjema.
- Določilo, da kratkoročno zadolževanje za investicije iz evropskih sredstev ni omejeno, dodatno povečuje možnosti zadolževanja občin (Računsko sodišče 2009, 31).
- Določilo, da je treba, kadar črpanje in odplačilo dolga nista v istem proračunskem letu, pridobiti soglasje MF, je po naši oceni, če občini ne uspe vrniti najetega likvidnostnega posojila v roku, kot ga je prvotno načrtovala, neizvedljivo, saj za že sklenjeni posel zadolžitve ni mogoče izpeljati postopkov, ki so potrebni za pridobitev soglasja MF; nevarnost, da pride do takšne situacije, je zlasti pri likvidnostnem zadolževanju za projekte, financirane iz sredstev evropskega proračuna, ko občina iz državnega proračuna ne prejme pravočasno sredstev sofinanciranja (Računsko sodišče 2009, 31).
- Po mnenju Računskega sodišča (Računsko sodišče 2009, 39) je bistvo likvidnostnega posojila njegova vloga pri uravnavanju neusklajenosti prilivov in odlivov proračuna. Najemanje likvidnostnega posojila bi moralo biti omejeno z njegovim namenom in ročnostjo – likvidnostno posojilo je posojilo, ki se najema za obdobje največ enega leta, pri tem pa po oceni računskega sodišča vračilo do konca proračunskega leta ni bistvenega pomena. Računsko sodišče (Računsko sodišče 2009, 40) ocenjuje, da bi bilo treba tudi pri izkazovanju razlike nevrnjenega dela likvidnostnega posojila, ko se to s pogodbo pretvori v dolgoročno dano posojilo, v izkazu računa financiranja jasno razmejiti kratkoročni in dolgoročni dolg, saj drugače podatki o zadolžitvi v izkazu ne dajejo jasne slike o dolgoročni zadolžitvi občine. Ravno tako Računsko sodišče (Računsko sodišče, 40) opozarja, da naj bodo občine pri likvidnostnih posojilih pozorne na podaljševale pogodb.

Podaljševanje pogodb o likvidnostnem posojilu, ki skupno pomeni zadolžitev občine za daljše obdobje, kot je eno leto, po vsebini lahko pomeni dolgoročno zadolžitev. Tudi če ima občina ves čas najeta likvidnostna posojila, računsko sodišče ocenjuje, da imajo takšni posli naravo dolgoročne zadolžitve (Računsko sodišče 2009, 40) .

- *Dovoljena zadolžitev občine je bila vezana na prihodke, ki upoštevajo tudi prihodke od prodaje premoženja; prihodki od prodaje premoženja lahko v proračunskem letu, ko občina proda velik del svojega premoženja, nesorazmerno povečajo osnovo, ki je podlaga za dovoljeno zadolžitev občine v naslednjem proračunskem letu; te pomanjkljivosti ZFO-1 v letu 2008 ni odpravil ((Računsko sodišče 2009, 66).*

Glede uspešnosti Ministrstva za finance pri uravnavanju zadolževanja so bile ugotovitve računskega sodišča naslednje:

- *V sistemu upravnega nadzora Ministrstva za finance ni vseh poslov občine, ki štejejo v dovoljeni obseg zadolžitve, zato je treba posebej opozoriti na dajanje poroštav občine. Zakonska določila glede zadolževanja so razpršena v treh zakonih.*
- *Postopek za pridobitev soglasja za sklenitev blagovnega kredita še vedno ni predpisan, zato ni vzpostavljen nadzor nad ugotavljanjem, ali je takšna zadolžitev za občino ugodnejša od posojila ali finančnega najema, kot je pri drugih dveh oblikah zadolžitve.*
- *Popolnost poročanja tudi ni zagotovljena, če ni predpisana obveza predložitve podatkov o vseh poslih, ki štejejo v obseg zadolževanja, in če ni jasno predpisano, kdo poroča o zadolženosti pravnih oseb v lasti več občin in kako. Predpisi tudi ne določajo, da morajo občine Ministrstvu za finance predložiti bilanco stanja kot vir kontrolnih podatkov o stanju zadolženosti občine.*
- *Ministrstvo za finance nima podatkov iz bilance stanja občin za kontroliranje popolnosti in točnosti podatkov, ki jih posredujejo občine (Računsko sodišče 2009, 8).*

8 ZAKLJUČEK

Lokalno samoupravo v Sloveniji uresničujemo v občinah in drugih lokalnih skupnostih. Naloga občine je zadovoljevanje javnih potreb in financiranje lokalnih zadev javnega pomena na ravni lokalne skupnosti. Občine za opravljanje storitev in izvajanje nalog na lokalni ravni potrebujejo finančna sredstva, katera zakon deli na lastne vire, sredstva države in zadolževanje. Zakon o financiranju občin šteje odstopljene vire kot lastne vire. Menimo, da se lahko kot lasten prihodek šteje le tisti, katerega predpiše občina oziroma ima le-ta vpliv na njegovo višino. Kot prave lastne davčne vire občine lahko štejemo le nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča in občinske takse. Občine lahko te dajatve samostojno predpišejo in oblikujejo njihovo višino. Ostale davčne ali dele davčnih virov določa država in jih z zakonom odstopa občinam. Lastni viri občin predstavljajo tudi dohodki iz naslova opravljanja lastne dejavnosti na osnovi taks in tarif javnih storitev ter dohodki, ki jih občina ustvari z gospodarnim upravljanjem z občinskim premoženjem. Pri nas trenutno občine pridobivajo večino davčnega prihodka iz naslova dohodnine, na katero nimajo nobenega vpliva.

V analizi zadolženosti slovenskih mestnih občin, ki smo jo opravili, smo ugotovili, da je devet od enajstih občin svoj skupni dolg (dolg občine in pravnih oseb na ravni občine) od leta 2010 do leta 2014 povečalo. Skupni dolg občin se je tako v analiziranem obdobju povečal za 37,5 milijonov evrov oziroma 12,6 odstotkov. S to analizo smo potrdili našo prvo hipotezo, da mestne občine v analiziranem obdobju povečujejo svoj dolg. Zakonsko določena meja zadolževanja se ne nanaša na višino dolga občine, ampak na odplačilo obveznosti občine iz naslova posojil ter izdanih poročev proračunskim uporabnikom in javnim podjetjem, katerih ustanoviteljica je občina. To odplačilo ne sme biti višje od 8 odstotkov prihodkov v letu pred zadolževanjem, zmanjšanih za prejete donacije, transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva iz Evropske unije ter prihodke režijskih obratov. Po poročilih Ministrstva za finance nobena mestna občina od leta 2010 do leta 2014 ni presegla zakonsko določeno mejo zadolženosti. Leta 2012 je Računsko sodišče Republike Slovenije revidiralo pravilnost poslovanja MOC in ugotovilo, da se je zadolžila brez soglasja Ministrstva za finance in da je s to zadolžitvijo presegla zakonsko določeno mejo za odplačilo dolga. V obdobju od leta 2010 do leta 2014 je sicer Računsko sodišče revidiralo del ali celotno poslovanje zgolj v MOSG, MOM in MOC, pri prvi je izdalo mnenje s pridržkom, pri zadnjih dveh pa negativno mnenje.

Med alternativne vire financiranja občin lahko uvrstimo različne oblike zadolževanja, javno-zasebna partnerstva in prejeta sredstva iz Evropske unije oziroma raznih strukturnih in kohezijskih skladov. Opravili smo analizo kakšen delež prihodkov občin predstavljajo skupna sredstva (sredstva iz Evropske unije in sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije) in na drugi strani kakšen delež prihodkov predstavlja dolg občine. Zaradi nedostopnih podatkov o številu (in višini) realiziranih javno-zasebnih partnerstev, lahko našo drugo hipotezo potrdimo z zadržkom. Ugotovili smo, da se vse občine poslužujejo dolgoročnih kreditov, pet občin (MOL, MOC, MONG, MOP in MOSG) se poslužuje finančnih najemov, samo ena občina (MOMS) je poročala o kratkoročnem kreditu in ena (MOM) o blagovnem kreditu. MONG je edina občina, ki ima v analiziranem obdobju v letu 2012 več prejetih sredstev iz Evropske unije glede na realizirane dohodke, kot skupnega dolga v razmerju glede na realizirane prihodke. MOV je v letu 2014 prejela 24,7 odstotkov vseh svojih prihodkov iz sredstev Evropske unije, kar dokazuje, da ta sredstva lahko predstavljajo dober alternativni vir financiranja občin.

Menimo, da bi se morale za uspešnejše črpanje sredstev iz Evropske unije slovenske občine nujno povezati v regije. Kohezijska politika Evropske unije namreč daje prednost večjim, regionalno usmerjenim projektom. Ravno tako vidimo problem v sofinanciranju in zalaganju sredstev, kar pomeni, da se morajo občine za črpanje sredstev iz Evropske unije velikokrat dodatno zadolžiti. Ta dolg se sicer ne šteje v zakonsko določeno mejo odplačevanja obveznosti, vendar lahko precej obremeni likvidnost občin.

9 LITERATURA

- 1 Bačlija, Irena. 2012. *Lokalna demokracija IV. Aktualni problemi slovenske lokalne skupnosti*. Maribor: Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila.
- 2 Brezovnik, Boštjan in Žan Oplotnik. 2003. *Fiskalna decentralizacija v Sloveniji*. Maribor: Inštitut za lokalno samoupravo.
- 3 ---Božo Grafenauer, Žan Oplotnik in Milan Železnik. 2005. *Pristojnosti slovenskih občin*. Maribor: inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila.
- 4 Brezovšek, Marjan in Miro Haček. 2003. *Globalizacija in državna uprava*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- 5 ---2005a. Velikosti in naloge občin v Sloveniji. V *Lokalna demokracija II – uresničevanje lokalne samouprave v Sloveniji*, ur. Marjan Brezovšek in Miro Haček, 68–85. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- 6 ---2005b. Problemi in perspektive lokalne demokracije v Sloveniji. V *Lokalna demokracija II – uresničevanje lokalne samouprave v Sloveniji*, ur. Marjan Brezovšek in Miro Haček, 263–282. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- 7 Brezovšek Marjan in Simona Kukovič. 2012. *Organizacija lokalne oblasti v Sloveniji*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- 8 ---Miro Haček in Simona Kukovič. 2014. *Javna uprava*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- 9 Djurić Drozdek, Vera in Štefan Bojnec. 2010. *Financiranje obveznih nalog občine*. Koper: Fakulteta za management.
- 10 Haček, Miro. 2005. Zgodovinski kontekst nastajanja občin na Slovenskem. V *Lokalna demokracija II – uresničevanje lokalne samouprave v Sloveniji*, ur. Marjan Brezovšek in Miro Haček, 43–67. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- 11 Grafenauer, Božo. 2000. *Lokalna samouprava na slovenskem: teritorialne organizacijske strukture*. Maribor: Pravna fakulteta.
- 12 *Podatkovna baza Gvin*. 2016. Dostopno prek: www.gvin.com (10. maj 2016).
- 13 Korpič Horvat, Etelka. 2003. Zunanji in notranji nadzor v občinah. *Lex localis: revija za lokalno samoupravo*, 21–31. Maribor: Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila.
- 14 Logar Kelc, Marjana. 2015. *Položaj majhnih občin v sistemu slovenske lokalne samouprave*. Magistrsko delo. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- 15 Milunovič, Vilma. 2000. Premoženje in učinkovito financiranje občin. V *Zbornik referatov VII. Dnevi slovenske uprave Portorož 2000*. Ljubljana: Visoka upravna šola.

- 16 ---2001a. *Premoženje in učinkovito financiranje občin: Vodnik po slovenski lokalni samoupravi*, ur. Vljaj Stane, 82–96. Ljubljana: Inštitut za lokalno samoupravo pri Visoki upravni šoli.
- 17 ---2001b. Partnerstvo med javnim in zasebnim sektorjem na lokalni ravni ob vstopu v Evropsko unijo. V *Management v evropskem okolju: zbornik 1. Strokovnega posveta Visoke šole za management v Kopru*, 173–189- Koper: Visoka šola za management.
- 18 ---2005. Problematika financiranja občin. V *Lokalna demokracija II – uresničevanje lokalne samouprave v Sloveniji*, ur. Marjan Brezovšek in Miro Haček, 105–129. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- 19 ---2009. Pregled sistema financiranja občin v zadnjem desetletju. V *Lokalna demokracija III*, ur. Haček Miro, 173–195. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- 20 ---2012. Sistem financiranja subnacionalnih ravni oblasti. V *Lokalna demokracija IV. Aktualni problemi slovenske lokalne skupnosti*, ur. Bačlija Irena, 105–130. Maribor: Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila.
- 21 Ministrstvo za finance. 2010. *Poročilo o stanju zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občine na dan 31.12.2010*. Dostopno prek: http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/lokalne_skupnosti/statistika/zadolzevanje_obcin/porocilo_o_stanju_zadolzenosti_obcin_in_pravnih_oseb_javnega_sektorja_na_ravni_obcine_za_leto_2010/ (20. junij 2016).
- 22 ---2011. *Poročilo o stanju zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občine na dan 31.12.2011*. Dostopno prek: http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/lokalne_skupnosti/statistika/zadolzevanje_obcin/porocilo_o_stanju_zadolzenosti_obcin_in_pravnih_oseb_javnega_sektorja_na_ravni_obcine_za_leto_2011/ (20. junij 2016).
- 23 ---2012. *Poročilo o stanju zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občine na dan 31.12.2012*. Dostopno prek: http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/lokalne_skupnosti/statistika/zadolzevanje_obcin/porocilo_o_stanju_zadolzenosti_obcin_in_pravnih_oseb_javnega_sektorja_na_ravni_obcine_za_leto_2012/ (20. junij 2016).
- 24 ---2013. *Poročilo o stanju zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občine na dan 31.12.2013*. Dostopno prek: http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/lokalne_skupnosti/statistika/zadolzevanje_obcin/porocilo_o_stanju_zadolzenosti_obcin_in_pravnih_oseb_javnega_sektorja_na_ravni_obcine_za_leto_2013/ (21. junij 2016).

- 25 ---2014. *Poročilo o stanju zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občine na dan 31.12.2014.* Dostopno prek: http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/lokalne_skupnosti/statistika/zadolzevanje_obcin/porocilo_o_stanju_zadolzenosti_obcin_in_pravnih_oseb_javnega_sektorja_na_ravni_obcine_za_let_2014/ (21. junij 2016).
- 26 *Občina Celje.* 2016. Dostopno prek: <http://moc.celje.si/> (20. junij 2016).
- 27 *Občina Koper.* 2016. Dostopno prek: <http://www.koper.si/> (20. junij 2016).
- 28 *Občina Kranj.* 2016. Dostopno prek: <http://www.kranj.si/> (20. junij 2016).
- 29 *Občina Ljubljana.* 2016. Dostopno prek: <http://www.ljubljana.si/si/mol/> (20. junij 2016).
- 30 *Občina Maribor.* 2016. Dostopno prek: <http://www.maribor.si/> (20. junij 2016).
- 31 *Občina Murska Sobota.* 2016. Dostopno prek: <http://www.murska-sobota.si/> (20. junij 2016).
- 32 *Občina Nova Gorica.* 2016. Dostopno prek: <http://www.nova-gorica.si/> (20. junij 2016).
- 33 *Občina Novo mesto.* 2016. Dostopno prek: <http://www.novomesto.si/si/> (20. junij 2016).
- 34 *Občina Ptuj.* 2016. Dostopno prek: <http://www.ptuj.si/> (20. junij 2016).
- 35 *Občina Slovenj Gradec.* 2016. Dostopno prek: <http://www.slovenjgradec.si/> (20. junij 2016).
- 36 *Občina Velenje.* 2016. Dostopno prek: <http://www.velenje.si/> (20. junij 2016).
- 37 Oplotnik, Žan. 2003. Alternativni viri financiranja občin. *Lex localis: revija za lokalno samoupravo*, 31–48. Maribor: Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila.
- 38 *Pravilnik o postopkih zadolževanja občin.* Ur. l. RS št. 108/08, 49/10, 55/15. Dostopno prek: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV9285> (25. maj 2016).
- 39 *Pravilnik o pošiljanju podatkov o stanju in spremembah zadolžitve pravnih oseb javnega sektorja in občin.* Ur. l. RS št. 3/2013. Dostopno prek: <https://www.uradni-list.si/1/content?id=111590> (25. maj 2016).
- 40 Petač, Jure. 2012. *Odnos med glavnim mestom in državo v Republiki Sloveniji.* Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- 41 Prebilič, Vladimir in Haček, Miro. 2012. Nekateri aktualni problemi slovenske lokalne samouprave. V *Lokalna demokracija IV: aktualni problemi slovenske lokalne samouprave*, ur. Bačlija Irena, 1–18. Maribor: Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila.
- 42 Računsko sodišče Republike Slovenije. 2009. *Revizijsko poročilo zadolževanje občin.* Dostopno prek: [http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/K473F6BF18EFD3B9BC12575CF003B37FD/\\$file/Zadolzevanje_obcin.pdf](http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/K473F6BF18EFD3B9BC12575CF003B37FD/$file/Zadolzevanje_obcin.pdf) (5. avgust 2016).
- 43 ---2010a. *Letno poročilo računskega sodišča za leto 2010.* Dostopno prek: <http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/KFA1B11DBA7902884C125784C003BE07D> (1. avgust 2016).

- 44 ---2010b. Pravilnost poslovanja Mestne občine Slovenj Gradec. Dostopno prek: [http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/K511CA031959EEEF9C12576B00040C652/\\$file/MO_Slovenj_Gradec.pdf](http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/K511CA031959EEEF9C12576B00040C652/$file/MO_Slovenj_Gradec.pdf) (1. avgust 2016).
- 45 ---2011a. *Letno poročilo računskega sodišča za leto 2011*. Dostopno prek: <http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/KFB45D4BA62050E02C12579C7005150E7?openDocument> (1. avgust 2016).
- 46 ---2011b. Pravilnost dela poslovanja Mestne občine Maribor. Dostopno prek: <http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/K68EB6D148A8A38BFC12578B70017F97A> (1. avgust 2016).
- 47 ---2012a. *Letno poročilo računskega sodišča za leto 2012*. Dostopno prek: <http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/K284B965654E1607EC1257B48002C4A3B> (1. avgust 2016).
- 48 ---2012b. *Pravilnost poslovanja Mestne občine Celje*. Dostopno prek: [http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/KA3A2C850605139A8C1257A1C0037CE0C/\\$file/MOCelje_PP10.pdf](http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/KA3A2C850605139A8C1257A1C0037CE0C/$file/MOCelje_PP10.pdf) (1. avgust 2016).
- 49 ---2013. *Letno poročilo računskega sodišča za leto 2013*. Dostopno prek: <http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/K284B965654E1607EC1257B48002C4A3B> (1. avgust 2016).
- 50 ---2014. *Letno poročilo računskega sodišča za leto 2014*. Dostopno prek: <http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/K284B965654E1607EC1257B48002C4A3B> (1. avgust 2016).
- 51 *Ustava Republike Slovenije*. Ur. l. RS 33/91. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=199133&stevilka=1409> (17. april 2016).
- 52 Vlaj, Stane. 1998. *Lokalna samouprava: občine in pokrajine*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- 53 --- 2001. *Lokalna samouprava s poudarkom na načelu subsidiarnosti*. Ljubljana: Visoka upravna šola.
- 54 --- 2004. *Lokalna samouprava: teorija in praksa*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo.
- 55 --- 2005. *Lokalna samouprava v Sloveniji: centralizem ali decentralizacija*. V *Lokalna demokracija II – uresničevanje lokalne samouprave v Sloveniji*, ur. Marjan Brezovšek in Miro Haček, 25–42. Ljubljana: fakulteta za družbene vede.
- 56 Šmidovnik, Janez. 1995. *Lokalna samouprava*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- 57 *Zakon o javnih financah (ZJF)*. Ur. l. RS, 79/99, 124/00, 79/01, 30/02. Dostopno prek: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1227> (20. april 2016).
- 58 *Zakon o javno-zasebnem partnerstvu (ZJZP)*. Ur. l. RS 127/06. Dostopno prek: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4323> (27. junij 2016).

- 59 *Zakon o financiranju občin, uradno prečiščeno besedilo (ZFO-1)*. Ur. l. RS 32/2006.
Dostopno prek: <https://www.uradni-list.si/1/content?id=72507> (20. april 2016).
- 60 *Zakon o lokalni samoupravi (ZLS-UPB2)*. Ur. l. RS 94/2007. Dostopno prek:
<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?sop=2007-01-4692> (20. april 2016).
- 61 *Zakon o računskem sodišču (ZRacS-1)*. Ur. l. RS 11/01, 109/12. Dostopno prek:
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO2550> (1. avgust 2016).
- 62 Žagar, Katarina. 2003. *Lokalna samouprava: organizacija in funkcija*. Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve.

PRILOGE

Priloga A.1: Dolg MOL, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014

Leto	Dolg občine v EUR na dan 31.12. v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Skupni dolg (občine+pravne osebe) v EUR	Realizirani prihodki v EUR	Delež dolga občine glede na prihodke v %	Delež dolga pravnih oseb glede na prihodke v %	Skupni delež dolga glede na prihodke v %
	1	2	3	4	$5=(1/4)*100$	$6=(2/4)*100$	$7=(3/4)*100$
2010	127.788.365	86.317.653	214.106.019	373.122.845	34,2	23,1	57,3
2011	130.103.214	86.200.289	216.303.503	291.233.163	44,7	29,6	74,3
2012	129.870.477	89.477.644	219.348.121	262.840.478	49,4	34,1	83,5
2013	120.574.666	84.130.384	204.705.050	251.287.855	47,9	33,5	81,4
2014	119.298.793	82.637.262	201.936.055	259.669.006	45,9	31,8	77,7

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013, 2014); Gvin (2016).

Priloga A.2: Dolg MOL na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014

Leto	Število prebivalcev	Dolg občine v EUR	Dolg občine na prebivalca v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca v EUR	Skupni dolg (občine in pravne osebe) v EUR	Skupni dolg na prebivalca v EUR
	1	2	$3=2/1$	4	$5=4/1$	$6=2+4$	$7=6/1$
2010	266.914	127.788.365	479	86.317.653	323	214.106.019	802
2011	279.898	130.103.214	465	86.200.289	308	216.304.276	773
2012	268.547	129.870.477	484	89.477.644	333	219.348.121	817
2013	269.888	120.574.666	446	84.130.384	312	204.705.050	758
2014	271.753	119.298.793	439	82.637.262	304	201.936.055	743

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013, 2014); Gvin (2016).

Priloga A.3: Dolg MOM, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014

Leto	Dolg občine v EUR na dan 31.12. v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Skupni dolg (občine+pravne osebe) v EUR	Realizirani prihodki v EUR	Delež dolga občine glede na prihodke v %	Delež dolga pravnih oseb glede na prihodke v %	Skupni delež dolga glede na prihodke v %
	1	2	3	4	$5=(1/4)*100$	$6=(2/4)*100$	$7=(3/4)*100$
2010	4.323.037	460.510	4.783.547	96.095.647	4,5	0,48	4,9
2011	5.284.491	362.490	5.646.981	99.396.879	5,3	0,36	5,6
2012	4.952.277	447.757	5.400.034	115.861.952	4,3	0,4	4,7
2013	4.047.195	390.248	4.437.443	93.128.551	4,3	0,4	4,7
2014	4.450.124	1.043.625	5.493.749	87.276.190	5,1	1,2	6,3

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.4: Dolg MOM na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014

Leto	Število prebivalcev	Dolg občine v EUR	Dolg občine na prebivalca v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca v EUR	Skupni dolg (občine in pravne osebe) v EUR	Skupni dolg na prebivalca v EUR
	1	2	3=2/1	4	5=4/1	6=2+4	7=6/1
2010	109.195	26.808.912	246	24.186.882	222	50.995.794	467
2011	111.170	26.307.202	237	21.608.962	194	47.916.595	431
2012	108.217	33.229.589	307	23.330.114	216	56.559.703	523
2013	107.533	30.007.189	279	22.027.867	205	52.035.056	484
2014	107.792	33.935.186	315	22.090.489	205	56.025.675	520

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.5: Dolg MOK, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014

Leto	Dolg občine v EUR dan 31.12. v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Skupni dolg (občine+pravne osebe) v EUR	Realizirani prihodki v EUR	Delež dolga občine glede na prihodke v %	Delež dolga pravnih oseb glede na prihodke v %	Skupni delež dolga glede na prihodke v %
	1	2	3	4	$5=(1/4)*100$	$6=(2/4)*100$	$7=(3/4)*100$
2010	7.673.333	15.338	7.688.671	47.687.567	16,1	0,03	16,1
2011	17.906.667	10.225	17.916.892	47.753.807	37,5	0,02	37,5
2012	16.800.000	5.112	16.805.112	46.949.166	35,8	0,0	35,8
2013	15.693.333	0	15.693.333	45.071.821	34,8	0	34,8
2014	22.586.979	0	22.586.979	52.637.322	42,9	0	42,9

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.6: Dolg MOK na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014

Leto	Število prebivalcev	Dolg občine v EUR	Dolg občine na prebivalca v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca v EUR	Skupni dolg (občine in pravne osebe) v EUR	Skupni dolg na prebivalca v EUR
	1	2	$3=2/1$	4	$5=4/1$	$6=2+4$	$7=6/1$
2010	54.143	7.673.333	142	15.338	0	7.688.671	142
2011	55.271	17.906.667	324	10.225	324	17.917.540	324
2012	54.890	16.800.000	306	5.112	0	16.805.112	306
2013	55.112	15.693.333	285	0	0	15.693.333	285
2014	55.469	22.586.979	407	0	0	22.586.979	407

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.7: Dolg MOKP, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014

Leto	Dolg občine v EUR dan 31.12. v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Skupni dolg (občine+pravne osebe) v EUR	Realizirani prihodki v EUR	Delež dolga občine glede na prihodke v %	Delež dolga pravnih oseb glede na prihodke v %	Skupni delež dolga glede na prihodke v %
	1	2	3	4	$5=(1/4)*100$	$6=(2/4)*100$	$7=(3/4)*100$
2010	38.750.000	18.940.185	57.690.185	58.584.806	66,14	32,3	98,4
2011	36.750.000	19.180.983	55.930.983	57.302.516	64,13	33,5	97,6
2012	34.750.000	21.721.218	56.471.218	62.202.498	55,9	34,9	90,8
2013	32.750.000	20.080.834	52.830.834	57.009.273	57,4	35,2	92,6
2014	37.567.840	18.459.442	56.027.282	61.044.196	61,5	30,2	91,7

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.8: Dolg MOKP na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014

Leto	Število prebivalcev	Dolg občine v EUR	Dolg občine na prebivalca v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca v EUR	Skupni dolg (občine in pravne osebe) v EUR	Skupni dolg na prebivalca v EUR
	1	2	$3=2/1$	4	$5=4/1$	$6=2+4$	$7=6/1$
2010	50.178	38.750.000	772	18.940.185	377	57.690.185	1.149
2011	52.811	36.750.000	696	19.180.983	363	55.932.042	1.059
2012	51.219	34.750.000	678	21.721.218	424	56.471.218	1.102
2013	51.814	32.750.000	632	20.080.834	388	52.830.834	1.020
2014	52.528	37.567.840	715	18.459.442	351	56.027.282	1.066

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.9: Dolg MOC, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014

Leto	Dolg občine v EUR dan 31.12. v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Skupni dolg (občine+pravne osebe) v EUR	Realizirani prihodki v EUR	Delež dolga občine glede na prihodke v %	Delež dolga pravnih oseb glede na prihodke v %	Skupni delež dolga glede na prihodke v %
	1	2	3	4	$5=(1/4)*100$	$6=(2/4)*100$	$7=(3/4)*100$
2010	16.740.284	15.402.717	32.143.001	50.588.361	33,1	30,4	63,5
2011	20.515.740	12.919.933	33.435.673	48.500.719	42,3	26,6	68,9
2012	18.233.239	12.675.159	30.908.398	49.744.768	36,6	25,5	62,1
2013	21.393.265	10.474.376	31.867.641	46.411.164	46,1	22,6	68,7
2014	19.911.321	9.109.802	29.021.123	47.233.378	42,1	19,3	61,4

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.10: Dolg MOC na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014

Leto	Število prebivalcev	Dolg občine v EUR	Dolg občine na prebivalca v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca v EUR	Skupni dolg (občine in pravne osebe) v EUR	Skupni dolg na prebivalca v EUR
	1	2	$3=2/1$	4	$5=4/1$	$6=2+4$	$7=6/1$
2010	48.747	16.740.284	343	15.402.717	316	32.143.001	659
2011	48.556	20.515.740	423	12.919.933	266	33.436.362	689
2012	48.879	18.233.239	373	12.675.159	259	30.908.398	632
2013	48.961	21.393.265	437	10.474.376	214	31.868.292	651
2014	49.526	19.911.321	402	9.109.802	184	29.021.123	586

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.11: Dolg MONM, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014

Leto	Dolg občine v EUR dan 31.12. v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Skupni dolg (občine+pravne osebe) v EUR	Realizirani prihodki v EUR	Delež dolga občine glede na prihodke v %	Delež dolga pravnih oseb glede na prihodke v %	Skupni delež dolga glede na prihodke v %
	1	2	3	4	$5=(1/4)*100$	$6=(2/4)*100$	$7=(3/4)*100$
2010	7.545.531	4.709.842	12.255.372	35.291.067	21,4	13,3	34,7
2011	6.679.031	7.068.099	13.747.130	37.001.007	18	19,1	37,1
2012	10.561.809	6.707.677	17.269.486	39.360.095	26,8	17,0	43,8
2013	10.316.347	4.577.292	14.893.639	35.972.727	28,7	12,7	41,4
2014	18.655.540	3.749.782	22.405.322	32.455.679	57,5	11,5	69

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.12: Dolg MONM na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014

Leto	Število prebivalcev	Dolg občine v EUR	Dolg občine na prebivalca v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca v EUR	Skupni dolg (občine in pravne osebe) v EUR	Skupni dolg na prebivalca v EUR
	1	2	$3=2/1$	4	$5=4/1$	$6=2+4$	$7=6/1$
2010	35.391	7.545.531	213	4.709.842	133	12.255.372	346
2011	36.245	6.679.031	184	7.068.099	195	13.747.509	379
2012	35.855	10.561.809	295	6.707.677	187	17.269.486	482
2013	36.048	10.316.347	286	4.577.292	127	14.893.639	413
2014	36.378	12.157.343	334	3.749.782	103	15.907.125	437

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.13: Dolg MOV, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014

Leto	Dolg občine v EUR dan 31.12. v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Skupni dolg (občine+pravne osebe) v EUR	Realizirani prihodki v EUR	Delež dolga občine glede na prihodke v %	Delež dolga pravnih oseb glede na prihodke v %	Skupni delež dolga glede na prihodke v %
	1	2	3	4	$5=(1/4)*100$	$6=(2/4)*100$	$7=(3/4)*100$
2010	11.457.895	1.883.017	13.340.911	30.688.138	37,3	6,1	43,4
2011	14.213.799	1.561.557	15.775.356	34.508.411	41,2	4,5	45,7
2012	14.903.474	965.036	15.868.510	36.208.756	41,2	2,6	43,8
2013	16.359.442	843.964	17.203.406	42.551.429	38,4	2	40,4
2014	18.655.540	1.035.409	38.346.489	47.373.888	39,4	41,6	81

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.14: Dolg MOV na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014

Leto	Število prebivalcev	Dolg občine v EUR	Dolg občine na prebivalca v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca v EUR	Skupni dolg (občine in pravne osebe) v EUR	Skupni dolg na prebivalca v EUR
	1	2	$3=2/1$	4	$5=4/1$	$6=2+4$	$7=6/1$
2010	33.109	11.457.895	346	1.883.017	57	13.340.911	403
2011	32.834	14.213.799	433	1.561.557	47	15.775.836	480
2012	33.119	14.903.474	450	965.036	29	15.868.510	479
2013	33.118	16.359.442	494	843.964	26	17.203.406	520
2014	33.229	18.655.540	561	1.035.409	31	19.690.949	592

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.15: Dolg MONG, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014

Leto	Dolg občine v EUR dan 31.12. v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Skupni dolg (občine+pravne osebe) v EUR	Realizirani prihodki v EUR	Delež dolga občine glede na prihodke v %	Delež dolga pravnih oseb glede na prihodke v %	Skupni delež dolga glede na prihodke v %
	1	2	3	4	$5=(1/4)*100$	$6=(2/4)*100$	$7=(3/4)*100$
2010	3.089.615	1.393.269	4.482.884	37.400.918	8,3	3,7	12
2011	2.532.480	1.519.210	4.051.690	36.418.348	6,9	4,2	11,1
2012	2.008.179	1.213.398	3.221.577	35.982.754	5,6	3,4	9,0
2013	7.351.483	1.121.525	8.473.008	31.788.396	23,1	3,5	26,6
2014	9.754.391	1.028.118	10.782.509	34.119.280	28,6	3	31,6

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.16: Dolg MONG na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014

Leto	Število prebivalcev	Dolg občine v EUR	Dolg občine na prebivalca v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca v EUR	Skupni dolg (občine in pravne osebe) v EUR	Skupni dolg na prebivalca v EUR
	1	2	$3=2/1$	4	$5=4/1$	$6=2+4$	$7=6/1$
2010	31.242	3.089.615	99	1.393.269	45	4.482.884	144
2011	31.992	2.532.480	79	1.519.210	48	4.051.817	127
2012	31.553	2.008.179	64	1.213.398	38	3.221.577	102
2013	31.566	7.351.483	233	1.121.525	36	8.473.008	269
2014	31.638	9.754.391	308	1.028.118	33	10.782.509	341

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.17: Dolg MOP, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014

Leto	Dolg občine v EUR dan 31.12. v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Skupni dolg (občine+pravne osebe) v EUR	Realizirani prihodki v EUR	Delež dolga občine glede na prihodke v %	Delež dolga pravnih oseb glede na prihodke v %	Skupni delež dolga glede na prihodke v %
	1	2	3	4	$5=(1/4)*100$	$6=(2/4)*100$	$7=(3/4)*100$
2010	10.893.780	8.057	10.901.838	31.323.146	34,8	0,0	34,8
2011	10.338.187	310.002	10.648.190	33.524.035	30,8	0,9	31,7
2012	14.723.141	540.259	15.263.400	24.902.207	59,1	2,2	61,3
2013	13.471.301	511.800	13.983.101	25.904.665	52,0	1,9	53,9
2014	13.158.153	667.526	13.825.679	25.634.990	51,3	2,6	53,9

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.18: Dolg MOP na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014

Leto	Število prebivalcev	Dolg občine v EUR	Dolg občine na prebivalca v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca v EUR	Skupni dolg (občine in pravne osebe) v EUR	Skupni dolg na prebivalca v EUR
	1	2	$3=2/1$	4	$5=4/1$	$6=2+4$	$7=6/1$
2010	23.812	10.893.780	457	8.057	0	10.901.838	457
2011	23.693	10.338.187	436	310.002	13	10.648.639	449
2012	23.603	14.723.141	624	540.259	23	15.263.400	647
2013	23.467	13.471.301	574	511.800	22	13.983.101	596
2014	23.257	13.158.153	568	667.526	29	13.825.679	594

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.19: Dolg MOMS, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014

Leto	Dolg občine v EUR dan 31.12. v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Skupni dolg (občine+pravne osebe) v EUR	Realizirani prihodki v EUR	Delež dolga občine glede na prihodke v %	Delež dolga pravnih oseb glede na prihodke v %	Skupni delež dolga glede na prihodke v %
	1	2	3	4	$5=(1/4)*100$	$6=(2/4)*100$	$7=(3/4)*100$
2010	5.047.025	2.181.789	7.228.814	15.187.582	33,2	14,3	47,5
2011	6.300.827	2.111.407	8.412.234	16.950.066	37,1	12,5	49,6
2012	7.192.394	1.911.580	9.103.974	16.468.492	43,7	11,6	55,3
2013	6.862.183	1.466.595	8.328.778	16.488.887	41,6	8,9	50,5
2014	6.114.926	1.357.963	7.472.889	16.360.460	37,4	8,3	45,7

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.20: Dolg MOMS na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014

Leto	Število prebivalcev	Dolg občine v EUR	Dolg občine na prebivalca v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca v EUR	Skupni dolg (občine in pravne osebe) v EUR	Skupni dolg na prebivalca v EUR
	1	2	$3=2/1$	4	$5=4/1$	$6=2+4$	$7=6/1$
2010	19.886	5.047.025	254	2.181.789	110	7.228.814	364
2011	19.313	6.300.827	326	2.111.407	109	8.412.669	435
2012	19.700	7.192.394	365	1.911.580	97	9.103.974	462
2013	19.582	6.862.183	350	1.466.595	75	8.328.778	425
2014	19.478	6.114.926	314	1.357.963	70	7.472.889	384

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.21: Dolg MOSG, dolg pravnih oseb na ravni občine, skupni dolg, delež dolga občine glede na realizirane prihodke, delež dolga pravnih oseb glede na realizirane prihodke, skupni delež dolga (občine in pravnih oseb) glede na realizirane prihodke od leta 2010 do leta 2014

Leto	Dolg občine v EUR dan 31.12. v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Skupni dolg (občine+pravne osebe) v EUR	Realizirani prihodki v EUR	Delež dolga občine glede na prihodke v %	Delež dolga pravnih oseb glede na prihodke v %	Skupni delež dolga glede na prihodke v %
	1	2	3	4	$5=(1/4)*100$	$6=(2/4)*100$	$7=(3/4)*100$
2010	4.323.037	460.510	4.783.547	30.109.388	14,3	1,5	15,8
2011	5.284.491	362.490	5.646.981	22.555.133	23,4	1,6	25
2012	4.952.277	447.757	5.400.034	18.139.662	27,3	2,5	29,8
2013	4.047.195	390.248	4.047.195	17.906.640	22,6	2,2	24,8
2014	4.450.124	1.043.625	5.493.749	15.717.143	28,3	6,6	34,9

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga A.22: Dolg MOSG na prebivalca, dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca, skupni dolg na prebivalca od leta 2010 do leta 2014

Leto	Število prebivalcev	Dolg občine v EUR	Dolg občine na prebivalca v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine v EUR	Dolg pravnih oseb na ravni občine na prebivalca v EUR	Skupni dolg (občine in pravne osebe) v EUR	Skupni dolg na prebivalca v EUR
	1	2	$3=2/1$	4	$5=4/1$	$6=2+4$	$7=6/1$
2010	17.143	4.323.037	252	460.510	27	4.783.547	279
2011	16.893	5.284.491	313	362.490	21	5.647.315	334
2012	17.210	4.952.277	288	447.757	26	5.400.348	314
2013	17.257	4.047.195	235	390.248	23	4.437.443	257
2014	17.279	4.450.124	258	1.043.625	60	5.493.749	318

Vir: Ministrstvo za finance (2010, 2011, 2012, 2013 in 2014); Gvin (2016).

Priloga B.1: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOL, prejeta sredstva iz Evropske unije MOL, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOL, celotni prihodki MOL, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOL, delež dolga MOL glede na celotne prihodke v odstotkih od leta 2010 do leta 2014

		2010	2011	2012	2013	2014
Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije v EUR	1	12.014.424	5.716.354	851.266	4.665.542	8.010.585
Prejeta sredstva iz Evropske unije v EUR	2	160.693	296.258	207.186	585.025	214.269
Skupaj sredstva iz Evropske Unije v EUR	3=1+2	12.175.117	6.012.612	1.058.452	5.250.567	8.224.854
Celotni prihodki v EUR	4	373.122.845	291.233.163	262.840.478	251.287.855	259.669.006
Delež skupnih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	5=(3/4)*100	3,3	2,1	0,4	2,1	3,2
Delež dolga občine glede na celotne prihodke v %		34,2	44,7	49,4	47,9	45,9

Vir: Občina Ljubljana (2016); Gvin (2016).

Priloga B.2: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOM, prejeta sredstva iz Evropske unije MOM, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOM, celotni prihodki MOM, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOM, delež dolga MOM glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014

		2010	2011	2012	2013	2014
Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije v EUR	1	3.278.056	4.080.392	1.545.065	1.652.123	1.915.561
Prejeta sredstva iz Evropske unije v EUR	2	44.984	169.768	100.226	133.148	165.781
Skupaj sredstva iz Evropske Unije v EUR	3=1+2	3.278.056	4.080.392	1.545.065	1.652.123	1.915.561
Celotni prihodki v EUR	4	96.095.647	99.396.879	115.861.952	93.128.551	87.276.190
Delež skupnih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	$5=(3/4)*100$	3,4	4,1	1,3	1,8	2,2
Delež dolga občine glede na celotne prihodke v %		4,5	5,3	4,3	4,3	5,1

Vir: Občina Maribor (2016); Gvin (2016).

Priloga B.3: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOK, prejeta sredstva iz Evropske unije MOK, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOK, celotni prihodki MOK, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOK, delež dolga MOK glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014

		2010	2011	2012	2013	2014
Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije v EUR	1	3.754.162	3.775.277	2.529.706	997.440	7.392.087
Prejeta sredstva iz Evropske unije v EUR	2	69.000	84.741	81.535	119.150	143.179
Skupaj sredstva iz Evropske Unije v EUR	3=1+2	3.823.162	3.860.018	2.611.241	1.116.590	7.535.266
Celotni prihodki v EUR	4	47.687.567	47.753.807	46.949.166	45.071.821	52.637.322
Delež skupnih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	5=(3/4)*100	8	8,1	5,5	2,5	14,3
Delež dolga občine glede na celotne prihodke v %		16,1	37,5	35,8	34,8	42,9

Vir: Občina Kranj (2016); Gvin (2016).

Priloga B.4: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOKP, prejeta sredstva iz Evropske unije MOKP, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOKP, celotni prihodki MOKP, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOKP, delež dolga MOKP glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014

		2010	2011	2012	2013	2014
Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije v EUR	1	2.383.908	2.953.627	509.033	3.236.304	6.190.279
Prejeta sredstva iz Evropske unije v EUR	2	107.260	225.408	99.854	299.178	1.288.843
Skupaj sredstva iz Evropske Unije v EUR	3=1+2	2.491.168	3.179.035	608.887	3.535.482	7.479.122
Celotni prihodki v EUR	4	58.584.806	57.302.516	62.202.498	57.009.273	61.044.196
Delež skupnih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	5=(3/4)*100	4,2	5,5	0,9	6,2	12,2
Delež dolga občine glede na celotne prihodke v %		66,1	64,1	55,9	57,4	61,5

Vir: Občina Koper (2016); Gvin (2016).

Priloga B.5: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOC, prejeta sredstva iz Evropske unije MOC, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOC, celotni prihodki MOC, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOC, delež dolga MOC glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014

		2010	2011	2012	2013	2014
Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije v EUR	1	25.788	72.900	50.700	2.440.433	2.806.684
Prejeta sredstva iz Evropske unije v EUR	2	27.684	53.695	69.284	36.042	0
Skupaj sredstva iz Evropske Unije v EUR	3=1+2	53.472	126.595	119.984	2.476.475	2.806.684
Celotni prihodki v EUR	4	50.588.361	48.500.719	49.744.768	46.411.164	47.233.378
Delež skupnih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	$5=(3/4)*100$	0,1	0,3	0,2	5,3	5,9
Delež dolga občine glede na celotne prihodke v %		33,1	42,3	36,6	46,1	42,1

Vir: Občina Celje (2016); Gvin (2016).

Priloga B.6: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MONM, prejeta sredstva iz Evropske unije MONM, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MONM, celotni prihodki MONM, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MONM, delež dolga MONM glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014

		2010	2011	2012	2013	2014
Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije v EUR	1	84.842	1.542.691	4.023.807	2.964.582	2.068.932
Prejeta sredstva iz Evropske unije v EUR	2	0	0	0	0	0
Skupaj sredstva iz Evropske Unije v EUR	3=1+2	84.842	1.542.691	4.023.807	2.964.582	2.068.932
Celotni prihodki v EUR	4	35.291.067	37.001.007	39.360.095	35.972.727	32.455.679
Delež skupnih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	5=(3/4)*100	0,2	4,2	10,2	8,2	6,4
Delež dolga občine glede na celotne prihodke v %		21,4	18	26,8	28,7	57,5

Vir: Občina Novo mesto (2016); Gvin (2016).

Priloga B.7: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOV, prejeta sredstva iz Evropske unije MOV, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOV, celotni prihodki MOV, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOV, delež dolga MOV glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014

		2010	2011	2012	2013	2014
Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije v EUR	1	334.350	278.613	351.279	3.863.808	11.471.377
Prejeta sredstva iz Evropske unije v EUR	2	8.941	7.353	168.378	483.519	243.578
Skupaj sredstva iz Evropske Unije v EUR	3=1+2	343.291	285.966	519.657	4.347.327	11.714.955
Celotni prihodki v EUR	4	30.688.138	34.508.411	36.208.756	42.551.429	47.373.888
Delež skupnih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	$5=(3/4)*100$	1,1	0,8	1,4	10,2	24,7
Delež dolga občine glede na celotne prihodke v %		37,3	41,2	41,2	38,4	39,4

Vir: Občina Velenje (2016); Gvin (2016).

Priloga B.8: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MONG, prejeta sredstva iz Evropske unije MONG, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MONG, celotni prihodki MONG, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MONG, delež dolga MONG glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014

		2010	2011	2012	2013	2014
Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije v EUR	1	3.784.639	1.783.600	2.537.969	84.511	4.830.639
Prejeta sredstva iz Evropske unije v EUR	2	0	5.000	45.000	99.297	539.157
Skupaj sredstva iz Evropske Unije v EUR	3=1+2	3.784.639	1.788.600	2.582.969	183.808	5.369.796
Celotni prihodki v EUR	4	37.400.918	36.418.348	35.982.754	31.788.396	34.119.280
Delež skupnih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	5=(3/4)*100	10,1	4,9	7,2	0,6	15,7
Delež dolga občine glede na celotne prihodke v %		8,3	6,9	5,6	23,1	28,6

Vir: Občina Nova Gorica (2016); Gvin (2016).

Priloga B.9: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOP, prejeta sredstva iz Evropske unije MOP, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOP, celotni prihodki MOP, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOP, delež dolga MOP glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014

		2010	2011	2012	2013	2014
Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije v EUR	1	5.053.089	425.138	0	1.213.157	1.959.578
Prejeta sredstva iz Evropske unije v EUR	2	55.519	489.247	452.495	776.095	0
Skupaj sredstva iz Evropske Unije v EUR	3=1+2	5.108.608	914.385	452.495	1.989.252	1.959.578
Celotni prihodki v EUR	4	31.323.146	33.524.035	24.902.207	25.904.665	25.634.990
Delež skupnih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	5=(3/4)*100	16,3	2,7	1,8	7,7	7,6
Delež dolga občine glede na celotne prihodke v %		34,8	30,8	59,1	52	51,3

Vir: Občina Ptuj (2016); Gvin (2016).

Priloga B.10: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOMS, prejeta sredstva iz Evropske unije MOMS, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOMS, celotni prihodki MOMS, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOMS, delež dolga MOMS glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014

		2010	2011	2012	2013	2014
Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije v EUR	1	0	6.750	48.683	1.397.458	1.722.658
Prejeta sredstva iz Evropske unije v EUR	2	0	0	0	0	0
Skupaj sredstva iz Evropske Unije v EUR	3=1+2	0	6.750	48.683	1.397.458	1.722.658
Celotni prihodki v EUR	4	15.187.582	16.950.066	16.468.492	16.488.887	16.360.460
Delež skupnih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	5=(3/4)*100	0	0,04	0,3	8,5	10,5
Delež dolga občine glede na celotne prihodke v %		33,2	37,1	43,7	41,6	37,4

Vir: Občina Murska Sobota (2016); Gvin (2016).

Priloga B.11: Prejeta sredstva iz državnega proračuna Evropske unije MOSG, prejeta sredstva iz Evropske unije MOSG, skupna prejeta sredstva iz Evropske unije MOSG, celotni prihodki MOSG, delež skupno prejetih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke MOSG, delež dolga MOSG glede na celotne prihodke od leta 2010 do leta 2014

		2010	2011	2012	2013	2014
Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije v EUR	1	1.176.544	925.865	726.224	1.344.823	655.343
Prejeta sredstva iz Evropske unije v EUR	2	0	0	0	0	0
Skupaj sredstva iz Evropske Unije v EUR	3=1+2	1.176.544	925.865	726.224	1.344.823	655.343
Celotni prihodki v EUR	4	30.109.388	22.555.133	18.139.662	17.906.640	15.717.143
Delež skupnih sredstev iz Evropske unije glede na celotne prihodke v %	5=(3/4)*100	3,9	4,1	4	7,5	4,2
Delež dolga občine glede na celotne prihodke v %	6	14,3	23,4	27,3	22,6	28,3

Vir: Občina Slovenj Gradec 82016); Gvin (2016).